PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir

Leto XXII. Št. 6 (6293)

TRST, sobota 8. januarja 1966

ŠE VEDNO VELIKA DIPLOMATSKA DEJAVNOST OKOLI VIETNAMA

Šeljepin prispel s svojo delegacijo v Hanoj Nobene zapadlosti za «mirovno ofenzivo» ZDA

Čen Ji znova napada Sovjetsko zvezo - Harriman prispe danes v Avstralijo - Nadaljujejo se boji v Južnem Vietnamu - Ameriška vojska izvaja taktiko «požgane zemlje»

HANOJ, 7. — Sovjetska delegacija, ki jo vodi Aleksander Šeljepin, je prispela danes v Hanoj. Takoj po prihodu je delegacija odšla na glavni trg, kjer so jo slovesno sprejeli. Pozneje je Šeljepina sprejel predsednik Hošiminh. Pri razgovoru so bili navzoči predsednik vlade Fam Van Dong, prvi tajnik vietnamske komunistične stranke in drugi voditelji.

Hanojski dnevnik «Nan Dan» piše, da vietnamsko ljudstvo toplo pozdravlja predstavnike velikega sovjetskega ljudstva. «Velika materialna pomoč, nadaljuje list, ki nam jo dajejo Sovjetska zveza in druge socialistične države, omogoča vietnamskemu ljudstvu okrepitev njegove obrambe in častno upiranje ameriškim napadalcem in njihovim satelitom.»

Letalo, s katerim je prispela sovjetska delegacija v Hanoj, se je ob 11.30 ustavilo na pekinškem letališču ,kjer je ostalo samo 50 minut. Na letališču ni bilo nobene sovjetske zastave in nobenega uradnega sprejema. Delegacijo je čakal ministrski podpredsednik Hsien Nien, ki je kosil skupno s Šeljepinom v restavraciji na letališču. Kakor poročajo, sta v glavnem govorila o vremenu v Moskvi in Pekingu in o zdravju.

Na zborovanju v Hanoju je Šeljepin v svojem govoru poudaril, da je prišel v severnovietnamsko prestolnico, zato da izreče odločno željo in voljo Sovjetske zveze pomagati Severnemu Vietnamu proti ameriškemu imperializmu. Izjavil je: «S tem da sta poslala delegacijo na obisk v Vietnamsko demokratično republiko, sta naš centralni komite in sovjetsko ljudstvo ponovno izrazila odločno željo narodov Sovjetske zveze, da podprejo in pomagajo vietnamskemu ljudstvu v borbi proti ameriškemu napadu ter da okrepijo in do največje mere razvijejo prijateljstvo in sodelovanje med sovjetsko komunistično stranko in vietnamsko stranko delovnega ljudstva, med Sovjetsko zvezo in Vietnamsko demokratično republiko.»

Šeljepin je dalje izjavil, da Sovjetska zveza verjame v končno zmago Severnega Vietnama, in je dodal: «Nezrušljivi pogum vietnamskega ljudstva v obrambi svobode in neodvisnosti si je pridobil srce, naklonjenost in vso podporo sovjetskega ljudstva.»

Poudaril je nato pravično stvar v borbi severnih Vietnamcev in zagotovil, da ne bo štedil z napori, da se doseže smoter njegovega obiska: še dalje izboljšati prijateljstvo med Moskvo in Hanojem.

Predsednik hanojske vlade Fam Van Dong pa je govoril o Johnsonovi «mirovni ofenzivi» in jo označil za «lažno kampanjo, katere namen je pripraviti javno mnenje na nov in skrajno nevaren korak na poti stopnjevanja vojne».

Nato je Fam Van Dong poudaril pomoč Sovjetske zveze in Kitajske in dejal, da je ta pomoč okrepila voljo Severnega Vietnama, da porazi imperialistične napadalce ter brani narodne interese. Ponovil je, da so ameriške «mirovne pobude» navadna fikcija, ki ima dejansko namen pripraviti tla za nove in širše vojne pobude.

Kitajski zunanji minister Čen Ji pravi v intervjuju pekinškemu dopisniku japonske komunistične stranke, da je Kitajska pripravljena spopasti se z ZDA, če bodo te raztegnile vietnamsko vojno na Kitajsko. Čen Ji dodaja, da je kitajska vlada upoštevala možnost raztegnitev ameriške vojne v Vietnamu pri pripravljanju tretjega petletnega načrta, ki se bo začel izvajati prihodnje leto. Dodal je, da določa načrt razvoj gospodarstva, povečanje življenjske ravni in okrepitev kitajske obrambe. Nato nadaljuje: «Pred nami je neoporečno dejstvo, da se puščice napada ameriškega imperializma vedno bolj obračajo proti Kitajski. Če je ameriški imperializem odločen voditi vojno proti Kitajski, nam ne ostane drugega, nego boriti se proti njemu do končne zmage. Borili se bomo proti napadu skupno z narodi Azije in sveta in bomo dajali naš pravičen prispevek.»

Zatem je Čen Ji zanikal sovjetske trditve, da je Kitajska ovirala pošiljanje sovjetske pomoči Severnemu Vietnamu. Dejal je, da Sovjetska zveza namenoma širi te trditve, ki da so obrekovalne, in je pripomnil: «Če Sovjetska zveza namerava res podpirati vietnamsko ljudstvo, mora sprejeti številne ukrepe za oviranje ZDA. Lahko razkrije zaroto, ki jo predstavlja ameriška mirovna ofenziva, in popolnoma ter učinkovito pomaga vietnamskemu ljudstvu v borbi proti ZDA. Toda sovjetski voditelji niso storili nič takega. Nasprotno dejansko so ponudili prednosti ZDA, tako da so te mogle osredotočiti svojo moč v Vietnamu in varati svetovno javno mnenje s širjenjem ozračja o mirovnih pogajanjih.»

Johnsonov posebni odposlanec Averell Harriman se je danes pogovarjal poldrugo uro s predsednikom japonske vlade Satom. Navzoča sta bila tudi ameriški poslanik v Tokiu in japonski zunanji minister. Harriman je podrobno poročal Satu o svojih dosedanjih pogovorih v raznih prestolnicah. Trdil je, da so njegovi sogovorniki izrekli priznanje naporom ameriške vlade za mirno rešitev spora.

Sato je odgovoril, da razume ameriško stališče in je izrazil upanje, da bodo ZDA nadaljevale napore v tem smislu. Harriman pa je dejal, da je uspeh teh naporov konec koncev odvisen od Hanoja. Baje je Sato obljubil Harrimanu, da se bo tudi njegova vlada trudila, da bi prepričala severnovietnamsko vlado, naj se udeleži mirovnih pogajanj. Japonski zunanji minister bo odpotoval 16. tega meseca v Moskvo, da tam podpiše letalski sporazum. Japonski predstavnik je izjavil, da bo skušal japonski minister prepričati sovjetske voditelje, naj sodelujejo pri sedanjih mirovnih pobudah. Harriman bo v nedeljo zvečer prispel iz Tokia v avstralsko prestolnico Canberro.

Tudi Mennen Williams nadaljuje svoje potovanje. Danes je prišel v Bamako, malijsko prestolnico, kjer se je sestal s predsednikom Mobidom Keito. Popoldne je prispel v Senegal, od koder se bo vrnil v ZDA.

Demokratični voditelj v senatu Mansfield je danes po razgovoru s predsednikom Johnsonom izjavil, da «ni nobene zapadlosti za mirovno ofenzivo» in da ni verjetno, da se bo bombardiranje v kratkem obnovilo. Pripomnil je, da predsednik osebno spremlja zadevo vsak dan in vsako uro. Izjavil je tudi, da je vredno nadaljevati mirovno ofenzivo in da se bo po njegovem mnenju to tudi delalo.

Kitajski «Ljudski dnevnik» objavlja dolg članek, ki pravi, da je tako imenovana «ameriška mirovna ofenziva» samo «velika zarota», ter zavrača vsako možnost pogajanj, dokler se ameriški vojaki ne umaknejo iz Vietnama. Članek ironizira z napori papeža, glavnega tajnika OZN U Tanta ter britanskih in indijskih voditeljev in ponavlja, da je edina rešitev v tem, da ZDA umaknejo vse svoje vojake in ustavijo svoj napad na celoten Vietnam. «Dokler bodo ZDA nadaljevale napad, je jasno, da vietnamsko ljudstvo ne bo ustavilo svoje borbe.»

V Sajgonu je policija preprečila danes atentat osvobodilnih sil na poslopje, kjer bivajo ameriški vojaki. Ob vhodu v mesto so aretirali tri partizane in zaplenili 125 kg plastičnega eksploziva. Aretirani so izjavili, da so nameravali razstreliti omenjeno poslopje, kjer je bil decembra že izvršen atentat, pri katerem je bilo deset mrtvih in 200 ranjenih.

Osvobodilne sile nadaljujejo tudi napadanje okoli mesta Quang Ngai, ki je oddaljeno 540 kilometrov od Sajgona. Včeraj so partizani zasedli neko sajgonsko postojanko južno od tega kraja. Še vedno pogrešajo 70 članov posadke. Baje se zbira večje število partizanov v gorovju blizu tega mesta. Prvega januarja so morale sajgonske čete zaradi močnih napadov partizanov evakuirati okraj Minh Long, ki je oddaljen 25 kilometrov od Quang Ngaia.

Ameriške enote v Južnem Vietnamu in oddelki sajgonske vojske, pa so sklenili, da bodo uničili vsa poslopja in vse posevke na področju Južnega Vietnama, ki jih nadzorujejo osvobodilne sile. S tem nameravajo uničiti zaledje osvobodilnih enot. Ta operacija «požgane zemlje» vključuje tudi razselitev vaščanov in uničenje vseh poslopij, posevkov in sploh vsega, kar je potrebno za življenje, in sicer v predelih, ki so pod nadzorstvom osvobodilnega gibanja.

Prvo področje, na katerem so začeli te operacije, je južno od reke Vaigo in zahodno od Sajgona. Po temeljitem bombardiranju tega področja, so ameriški padalci odpeljali vse prebivalce, ki so jih še našli žive, s helikopterji v taborišča. Nato pa so uničili vse, kar je še ostalo, od pohištva do kuhinjske posode.

Severnovietnamska vlada je protestirala, ker so 5. januarja tri ameriška letala, ki so prihajala iz Laosa, odvrgla štiri bombe in 30 raket na področje Na Neo v pokrajini Tang Hot blizu meje med Vietnamom in Laosom. Hanojska vlada je poslala predsedniku mednarodne nadzorstvene komisije nujno protestno pismo, v katerem je rečeno med drugim: «Medtem ko ameriška vlada bobna o svoji tako imenovani želji po miru in ukinitvi bombardiranja Severnega Vietnama, so ameriška letala nadaljevala svoje vdore v zračni prostor Vietnamske demokratične republike za vohunsko in izzivalno dejavnost in so tudi bombardirala.» V pismu je rečeno, da to dokazuje, da «trditev in spletke ameriških vodilnih krogov glede miru niso nič drugega nego prevara, katere namen je pomiriti ameriško in svetovno javno mnenje ter prikriti ameriške načrte za raztegnitev napadalne vojne v Vietnamu».

Johnsonova poslanica o stanju v državi

WASHINGTON, 7. — Ameriški predsednik Johnson bo v sredo zvečer prebral v kongresu svojo poslanico o stanju v državi. Njegov govor bodo oddajali tudi po radiu in televiziji. Predvideva se, da bo obširno govoril o mednarodnih vprašanjih, zlasti pa o Vietnamu.

Predstavnik Bele hiše je izjavil, da določitev srede za čitanje poslanice namesto takoj ob otvoritvi kongresa v ponedeljek ni v nobeni zvezi s stanjem v Vietnamu. Številni opazovalci pa so mnenja, da namerava predsednik, kolikor se da, čakati na izid zadnjih diplomatskih akcij.

SPOROČILO PALAČE FARNESINA

Podaljšanje sporazuma o obmejnih izmenjavah

Sporazum je podaljšan do 15. januarja 1967

RIM, 7. — Ministrstvo za zunanjo trgovino sporoča, da se italijansko - jugoslovanski sporazum od 11. maja 1955 za krajevne menjave na področjih Trsta, Kopra, Buj, Sežane in Nove Gorice skupno z dodatnimi protokoli in izmenjanimi notami podaljša za leto dni, in sicer do 15. januarja 1967.

Pred zaključkom konference v Havani

HAVANA, 7. — Delegati konference treh celin so se danes poklonili spominu Ben Barke z enominutnim molkom. Delegati Kube, Venezuele, Sirije, Argentine in brazzavilskega Konga so govorili o osebnosti maroškega voditelja in poudarili, da je bil neutruden borec. Vsi delegati, ki so zatem govorili, so poudarili važnost oborožene borbe kot edinega sredstva za zmago ljudskih teženj po osvoboditvi. Vsi brez izjeme so predlagali ustanovitev stalnega organizma solidarnosti med tremi celinami. Kubanski minister za obnovo je predlagal, naj ima novi organizem sedež v Havani, predsedstvo pa naj prevzame kak Vietnamec. Voditelj venezuelske osvobodilne fronte Medina Silva je ostro napadal politiko predsednika Leonija in je poudaril potrebo konkretne pomoči osvobodilnim gibanjem v raznih deželah.

Preteklo noč je bila zadnja plenarna seja konference. Govorilo je 80 govornikov. Delo se sedaj nadaljuje v štirih komisijah, ki so politična, gospodarska, socialna in kulturna ter organizacijska. Delo komisij bo tajno. V ponedeljek, 10. januarja, bodo predložene končne resolucije, o katerih bodo delegati glasovali. V torek bo zaključna seja, na kateri bo govoril Fidel Castro.

Danes se je zvedelo, da sta se kitajska in sovjetska delegacija znova spopadli v zvezi s Kašmirom. Pakistan namerava ob podpori kitajske delegacije vztrajati, naj bi o tem vprašanju razpravljali v politični komisiji. Sovjetska delegacija pa temu nasprotuje in prav tako tudi mnoge druge delegacije. Pakistanska delegacija je ob ploskanju kitajskih delegatov danes obtožila Indijo, da ne spoštuje mednarodnih sporazumov ter da je spremenila Kašmir «v velik zapor» Sovjetska zveza ob podpori drugih delegacij poudarja, da ne bi smeli razpravljati o Kašmiru, ko so v teku pogajanja v Taškentu.

Edgar Faure v de Gaullovi vladi

PARIZ, 7. — Jutri bodo v Elizejski palači slovesno začeli novo de Gaullovo sedemletno predsedniško dobo. Predsednik vlade Pompidou je poročil de Gaullu ostavko svoje vlade in de Gaulle mu bo dal nalogo, naj znova sestavi vlado. Za spremembe v vladi se bo zvedelo šele v nedeljo ali v ponedeljek. Govori se, da bo v vlado vstopil bivši njen predsednik Michel Debre.

Bivši predsednik vlade Edgar Faure pa je nocoj po razgovoru, ki ga je imel s Pompidoujem, sporočil, da bo v novi vladi prevzel ministrstvo za kmetijstvo. Pripomnil je, da je sprejel Pompidoujevo ponudbo, ker ga kmetijstvo zelo zanima, in zaradi posebne važnosti, ki ga ima v zvezi s skupnim tržiščem.

Faure je začel svojo politično kariero v vrstah radikalne stranke. Po nastopu pete republike je podpiral de Gaullovo politiko. V imenu de Gaulla je opravil številne «zaupne» naloge, med katerimi je najvažnejša njegov obisk v Pekingu, kateremu je sledilo francosko priznanje LR Kitajske.

Severnovietnamski predstavnik (levo) pozdravlja Alekseja Šeljepina na moskovskem letališču pred njegovim odhodom v Hanoj

KONFERENCA V TAŠKENTU SE BLIŽA KONCU

Sporazum proti uporabi sile med Ajubom Kanom in Šastrijem?

Baje se bosta državnika obvezala, da se bodo vsi spori reševali po mirni poti

TAŠKENT, 7. — Ajub Kan in Šastri sta se danes dvakrat sestala: zjutraj in popoldne. Indijski predstavnik je po jutranjem sestanku izjavil, da je bil pogovor odkrit in iskren. V indijskih krogih pa so poudarili, da cenijo napore Ajuba Kana, da bi dosegli sporazum. Po popoldanskem ponovnem sestanku sta se Ajub Kan in Šastri udeležila koncerta in folklornih plesov. Na popoldanskem sestanku sta govorila o izmenjavi ujetnikov in o umiku čet na prvotne položaje.

Nocoj so javili, da se konferenca bliža koncu. Ajub Kan namerava prirediti pojutrišnjem, 9. januarja, sprejem in bo verjetno naslednjega dne odpotoval. Šastri pa je ukazal, naj bo pripravljeno letalo za njegov odhod v domovino 11. januarja. Istega dne bodo baje objavili sporočilo, ki bo verjetno vsebovalo izjavo, da se bosta Indija in Pakistan vzdržala sile pri reševanju sporov. V diplomatskih krogih pravijo, da so med dosedanjimi pogajanji nekoliko napredovali. Jasno je, da ni bil dosežen sporazum glede Kašmira. Toda če se bosta Indija in Pakistan obvezala, da ne bosta uporabila sile in obnovila diplomatske odnose ter nadaljevala pogajanja, bosta s tem storila velik korak naprej na poti nadaljnjega reševanja sporov. Seveda bo kašmirsko vprašanje ostalo vsaj za Pakistan še vedno nerešeno. O tem sta baje danes govorila Ajub Kan in Šastri, ki pa sta ostala vsak na svojem stališču.

Neuspešna pogajanja za konec stavke v New Yorku

NEW YORK, 7. — Na vabilo župana Lindsaya je prišel v New York zvezni tajnik za delo Wirtz, ki je po svojem obisku izjavil, da je položaj sicer še vedno negotov, vendar pa da se lahko predvideva rešitev. V bistvu gre verjetno za razne pritiske, da bi izpustili aretiranega predsednika sindikata prometnih uslužbencev Quilla in osem sindikalistov, s katerih aretacijo se je položaj znatno zaostril. Za izpustitev je posredoval tudi predsednik sveta za delo New Yorka Van Arsdale, ki združuje okoli milijon zaposlenih. Sestal se je z Lindsayem ter Wirtzom.

V zvezi s stavko so vedno ostrejše polemike, da so pustili novega župana v težavah načrtno in da mu Washington noče pomagati, ker gre za republikanca, guverner države Rockefeller, ki je republikanec, pa zato, ker je med njima spor, saj se oba potegujeta za mesto kandidata republikancev na prihodnjih predsedniških volitvah.

Ustanova za mestne prevoze je odbila predlog sindikatov, da bi podprla prošnjo za izpustitev Quilla ter je obratno zahtevala, da sodišče obsodi sindikate na plačilo 322.000 dolarjev škode zaradi stavke. Sindikati so odgovorili, da bodo stavko nadaljevali, in so obdolžili ustanovo, da je na tak način onemogočila pogajanja.

Newyorški listi ostro kritizirajo stališče prometne ustanove, «New York Herald Tribune» piše, da je obsodbe vredno zahtevati nastop vojaških oblasti, da se vzpostavi delna prometna služba. «New York Times» pa piše o veliki izgubi, ki jo ima zaradi stavke in pravi, da so zgubili 73 strani oglasov, in s tem 225.000 dolarjev.

Brežnjev na obisku v Mongoliji

MOSKVA, 7. — Danes je odpotovala z vlakom v mongolsko republiko delegacija sovjetske vlade in partije, ki jo vodi prvi tajnik CK KP Leonid Brežnjev. Delegacija bo ostala v Mongoliji približno en teden ter bo s tamkajšnjimi voditelji razpravljala o kitajsko-sovjetskih odnosih, o vietnamski vojni ter o sovjetski gospodarski pomoči Mongoliji. V delegaciji sta še Andropov in Mazurov, pridružila pa se jim bosta še Gromiko in Malinovski, ki sta sedaj v Taškentu.

Pred odhodom iz Moskve se je Brežnjev pogovarjal s poljskim poslanikom v Moskvi. Nedvomno sta govorila o Vietnamu.

SAN MARINO, 7. — Glavni svet republike San Marino je poslal danes glavnemu tajniku OZN U Tantu resolucijo v zvezi z Vietnamom. Resolucija poziva prizadete strani in vse tiste, ki morejo, naj pomagajo za konec vojne v Južnem Vietnamu.

V priloženi noti poudarja državni tajnik za zunanje zadeve prof. Bigi, da je po mnenju vlade republike San Marino moralna dolžnost vseh članov OZN, da se ne izmikajo spričo hudih problemov, ki sedaj tarejo človeštvo, in da se pridružuje željam vseh ljudi, ki želijo mir kot največjo vseh dobrin.

BO ZADNJI PRED ZDRUŽITVIJO S PSI?

Danes se prične v Neaplju XIV. kongres socialdemokratov

Pogovor z ministrom Pieraccinijem o združitvi podjetij Edison in Montecatini - Napovedana dvodnevna stavka uslužbencev električnih podjetij in stavka uslužbencev zavarovalnih ustanov

RIM, 7. — Jutri ob 10. uri se bo pričel v Neaplju 14. kongres PSDI, za katerega nekateri pravijo, da bo predzadnji, ker bo potekal v pričakovanju združitve s PSI. Danes se je v hotelu Royal sestalo vodstvo PSDI, ki je imenovalo predsedstvo kongresa, ki mu bo predsedoval poslanec Lami Starnuti. Jutrišnji dopoldanski del bo posvečen izključno pozdravom gostov, nakar se bo ob 16. uri pričel delovni del s poročilom generalnega tajnika Tanassija. V nedeljo dopoldne pa se bo pričela diskusija.

Izvršni odbor je na današnji seji razpravljal tudi o sestavi novega centralnega komiteja, v katerem bo 101 član, medtem ko je bilo do sedaj 61 članov. Sklenili so predlagati ustanovitev petčlanske komisije, ki naj sestavi predlog za kandidate za nov centralni komite in v katero bodo predlagani posl. Cariglia, Fabri, Orlandi, prof. Ippolito in dr. Corti.

Že danes so prispeli v Neapelj številni delegati in številni vidni predstavniki evropskih socialdemokratskih strank. Tako je prispel v Neapelj berlinski župan W. Brandt, tajnik socialistične internacionale Charty, državni minister za zunanje zadeve Velike Britanije Padley in tajnik laburistične stranke Williams. Prisoten je generalni tajnik socialdemokratske stranke Španije v izgnanstvu Emanuele Attard Bezzina, predstavniki švedske, nizozemske in drugih strank.

Pred pričetkom kongresa je namestnik tajnika PSDI Cariglia odgovoril po televiziji na nekaj vprašanj. Ugotovil je, da je bilo osnovno načelo, ki so ga potrdili pred 20 leti pri razkolu v palači Barberini, nerazdružljiva povezava med socializmom in demokracijo in da je to načelo sedaj last vseh socialistov v Italiji. Ugotovil je važne skupne bitke med PSI in PSDI, in izjavil, da bodo po kongresu med «verifikacijo» vladne politike ugotovili skupna stališča obeh strank. Glede načina socialističnega združevanja je mnenja, da se bosta po kongresu sestali vodstvi obeh strank, ki bosta izdelali skupna načela, ki jih bodo morali najprej odobriti na ločenih kongresih, nato pa sprejeti na skupnem združitvenem kongresu. Glede razdobja združevanja je ponovil stališče, da je bila PSDI vedno za kratek rok, in je dodal, da je združitev možno doseči še letos.

Minister za proračun Pieraccini je sprejel predsednika družbe Edison inž. Valeria in predsednika družbe Montecatini grofa Faino, s katerima je razpravljal o prvih zaključkih glede programiranja in združitve obeh družb. Še zlasti so razpravljali o investicijski politiki, zaposlitvi in cenah. Predvideni so nadaljnji razgovori.

V zvezi z vestmi o združitvi FIAT in Pirelli sta obe družbi te vesti odločno zanikali in izjavili, da so brez vsake podlage.

Predsednik družbe Edison inž. Valerio je dal reviji «Europeo» daljšo izjavo o združitvi z Montecatini, v kateri pravi, da je združitev nujna zaradi ostre konkurence v okviru evropskega skupnega tržišča. Zanikal je govorice o političnih «uslugah», ki da so jih naredili vladi v zameno za dovoljenje za združevanje, ter je dejal, da je dovoljenje rezultat ugotovitve, da so potrebna močna podjetja, ki bodo lahko vzdržala evropsko in svetovno konkurenco. Prav tako je zanikal vesti o zmanjšanju obsega proizvodnje in o odpustih. Združitev je po njegovih izjavah v skladu z načeli gospodarskega načrtovanja in nikakor ne ustvarja monopola kemijske industrije.

Danes se je sestal izvršni odbor PSIUP, ki je razpravljal o zadolžitvi članov za posamezna vprašanja. Poleg tega so govorili o mednarodnem položaju in ugotovili stalno poslabšanje položaja v Vietnamu ter nesprejemljivo stališče italijanske vlade, ki ostaja skupaj z Bonnom edina evropska vlada, ki noče sprejeti svoje avtonomne odgovornosti v borbi za mir. Zato je treba okrepiti borbo, da se vrže Morova vlada in da prevzamejo odgovornost tiste sile v vladnih strankah, ki se ne strinjajo s konformističnimi pozicijami in ameriškimi ukazi.

Sestali so se predstavniki sindikalnih organizacij uslužbencev električnih podjetij CGIL in CISL, ki so določili, da se prične stavka z zadnjo izmeno v ponedeljek, 11. januarja in se zaključi prav tako z zadnjo izmeno 13. januarja. Sindikalni organizaciji sta proglasili stavko kljub temu, da je v torek, 11. januarja določen razgovor z ministrom za delo. Obveščeni sta že namreč o bistvu ministrovih pomirjevalnih predlogov, ki se nanašajo na izboljšave delovne pogodbe šele za leto 1967, medtem ko se sedaj govori o obnovitvi delovne pogodbe za razdobje 1965-1966. Ta stavka bo samo prva in bo imela vsedržavni značaj, sledile pa ji bodo stavke v posameznih pokrajinah in ki bodo proglašene brez predhodnih opozoril. Sindikat UIL pa v svojem poročilu pravi, da nameravajo najprej prisostvovati sestanku z ministrom za delo ,nato pa bo še istega dne izvršni odbor sklenil če se stavki pridruži, ali ne.

Vse sindikalne organizacije uslužbencev ustanov socialnega zavarovanja so proglasile vsedržavno 72-urno stavko, ki bo od 11. do 13. januarja. Uslužbenci INPS, INAM, INAIL, INADEL, ENEDEDP, ENPI in GESCAL zahtevajo uveljavitev draginjske doklade in ureditev nekaterih drugih vprašanj. Predstavniki sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL gradbenih delavcev so se sestali z ministrom za delo, s katerim so govorili o težavnem položaju, naraščajoči brezposelnosti in nujnosti, da se zviša prispevek za brezposelnost. Dogovorili so se, da bodo ministru predložili v kratkem roku konkretne predloge.

KAIRO, 7. — Sudanska vlada je sklenila, da bo dala upornikom z juga 15 dni časa, da ustavijo svoje akcije. Sklep je po radiu Omdurman razglasil sudanski notranji minister Ahmed Al Mahdi. V sporočilu izraža sudanska vlada pripravljenost, da zavaruje življenja in imetje povratnikov. Prav tako so potrdili, da bo vlada odločno ukrepala, da bi ohranila nacionalno enotnost in zatrla upor.

DANES

Danes se prične v Neaplju štirinajsti kongres PSDI, ki naj bi bil po načrtih te stranke predzadnji: na zadnjem — prihodnjem — kongresu naj bi namreč odobrili skupna načela s PSI o sestavi nove združene socialistične stranke, čemur naj bi še letos sledil združitveni kongres. Očitno gre za optimistična predvidevanja, saj ločujejo obe stranki še vedno zelo resna načelna vprašanja, ki imajo konkreten odraz v vsakodnevni politiki. Med temi omenjamo samo nekatere. Z člane PSI je obvezno članstvo v CGIL, ki glede bistvenih vprašanj zelo dobro sodeluje z demokristjansko CISL, slabše pa z UIL, ki je glede mnogih primerov na desničarskih pozicijah in pogosto zasluži zaničevalen vzdevek «žoltega» sindikata. Socialisti in komunisti uspešno sodelujejo v mnogih krajevnih upravah, ki bi bile v večini primerov brez tega sodelovanja brez perspektive. Končno so ostra nasprotja glede zunanje politike.

Zaostril se je sindikalni položaj. V torek ,11. januarja bodo začeli stavkati uslužbenci električnih podjetij in uslužbenci zavarovalnih ustanov.

Združitev podjetij Montecatini in Edison je prešla v konkretno fazo, ko sta podjetji vložili zadevno prošnjo na državne oblasti in priložili dokumentacijo. O razlogih združevanja sta se predsednika pričela razgovarjati z ministrom Pieraccinijem, s katerim sta predvsem govorila o usklajevanju z načrtovanjem, o zaposlitvi in o cenah proizvodov kemijske industrije.

Medtem ko v Washingtonu trdijo da tako imenovana «mirovna ofenziva» še vedno traja, se je v Južnem Vietnamu začela operacija «požgane zemlje». Ta operacija ima namen uničiti vsa poslopja in vse posevke in razselitev vaščanov na področjih, ki jih nadzorujejo osvobodilne sile, da bi tako uničili zaledje osvobodilne vojske. Skratka: sklenili so uničiti vse, kar je potrebno za življenje. Prvo področje, na katerem so operacije že začeli, je južno od reke Vaigo zahodno od Sajgona. Po temeljitem bombardiranju tega področja so ameriški padalci odpeljali vse prebivalce, ki so jih našli žive, s helikopterji v taborišča. Nato pa so uničili vse, kar je še ostalo, od pohištva do kuhinjske posode. Medtem je Šeljepin prispel s svojo delegacijo v Hanoj, kjer sta ga sprejela poglavar države Hošiminh in predsednik vlade Fam Van Dong. Na zborovanju je Šeljepin poudaril, da je prišel, zato da izreče odločno željo in voljo Sovjetske zveze pomagati Severnemu Vietnamu proti ameriškemu imperializmu. Predsednik hanojske vlade pa je Johnsonovo «mirovno ofenzivo» označil za «lažno kampanjo, katere namen je pripraviti javno mnenje na nov in skrajno nevaren korak proti stopnjevanju vojne». Kitajski zunanji minister je vnovič napadel Sovjetsko zvezo in dejal, da je «dejansko ponudila prednosti ZDA, tako da so mogle osredotočiti svojo moč v Vietnamu in varati svetovno javno mnenje s širjenjem ozračja o mirovnih pogajanjih». Leonid Brežnjev pa je odpotoval na obisk v Mongolsko republiko, kjer se bo pogovarjal tudi o vietnamski vojni, o čemer je razpravljal pred odhodom tudi s poljskim poslanikom. Johnsonov odposlanec Harriman se je včeraj sestal s predsednikom japonske vlade in izjavil, da je «uspeh ameriških naporov konec koncev odvisen od Hanoja». Jutri bo Harriman prispel v avstralsko glavno mesto. V sredo pa bo Johnson prebral kongresu svojo poslanico, v kateri bo govoril tudi o Vietnamu. Severnovietnamska vlada je včeraj protestirala pri predsedniku mednarodne nadzorstvene komisije, ker so prejšnjo sredo tri ameriška letala, ki so prihajala iz Laosa, odvrgla štiri bombe in 30 raket blizu meje z Laosom.

Konferenca v Taškentu se bliža koncu in Ajub Kan bo verjetno že jutri odptoval, medtem ko bo Šastri ostal do 11. t. m., ko bodo objavili baje tudi sporočilo, ki bo verjetno vsebovalo izjavo, da se bosta Indija in Pakistan vzdržala sile pri reševanju sporov. Jasno je torej, da ni bil dosežen noben sporazum glede Kašmira, toda če se bodo pogajanja nadaljevala, bosta obe državi storili vsekakor korak naprej.

Prejšnjo noč je bila zadnja plenarna seja konference treh celin. Vsi delegati so predlagali ustanovitev stalnega organizma solidarnosti med tremi celinami, katerega sedež naj bi bil po mnenju Kube v Havani. Zvedelo se je, da sta se kitajska in sovjetska delegacija vnovič spopadli — to pot v zvezi s Kašmirom. Konferenca nadaljuje delo v štirih komisijah.

V glavnem mestu Dominikanske republike so se vojaški voditelji uprli sklepu vlade, da jih pošlje v tujino kot diplomate. Začasni predsednik je poudaril, da bo ostal na oblasti in da svojih sklepov ne bo preklical. Ameriška vlada je že izrekla včeraj njemu in njegovi vladi vso podporo.

Danes bodo v Parizu slovesno ustoličili predsednika de Gaulla za nadaljnjih sedem let.

PO SKLEPU O ODSTRANITVI 34 OSEBNOSTI

Desničarski vojaški voditelji grozijo z uporom proti vladi

Demonstracije po ulicah - Godoy vztraja pri svojem sklepu - ZDA bodo podpirale Godoya

SANTO DOMINGO, 7. — V Dominikanski republiki je zopet zelo napeto, potem ko je vlada sklenila izgnati 34 oseb, med katerimi so glavni vojaški voditelji (med njimi je Francisco Caminero, ki je bil minister za oborožene sile) in nekateri voditelji ustavnega gibanja (med njimi bivši predsednik ustavne vlade polkovnik Caamano). Vse te osebe so imenovali za diplomate v tujini.

Toda vojska se je temu uprla. Na drugi strani pa so proti desničarskim vojaškim voditeljem demonstrirali pristaši ustavnega gibanja. Sinoči so demonstranti na raznih krajih mesta postavili barikade. Vladni radio v S. Domingu je prekinil sinoči svoje oddaje, medtem ko je zopet začel oddajati radio v San Isidru, ki je bil prekinil oddaje septembra po ukazu vlade. Ta radio je objavil sporočilo, ki pravi, da vojaški voditelji ne bodo izpolnili ukaza predsednika z vojaškimi voditelji.

Ponoči je večja množica demonstrirala proti desničarskim voditeljem vojske, toda padalci so demonstrante razgnali. Vojaki, ki jih podpira policija, so po radiu San Isidro oddajali ukaz, ki pravi, da morajo vojaki ubogati samo ukaze vojaškega poveljstva in se upreti sklepu vlade. Radio je dejal, da je ta sklep v korist komunistov. Začasni predsednik Garcia Godoy pa je ponovil, da misli ostati na oblasti in da ne misli preklicati svojih sklepov. Vojska je zasedla tudi radijsko postajo v Santiagu. Pred predsedniško palačo so danes stražili štirje tanki. Močno so zastražena tudi stanovanja vladnih voditeljev in predsednika republike. Od časa do časa se sliši na ulicah tudi streljanje.

Ameriška vlada je izrekla danes vso podporo začasni dominikanski vladi in poudarila, da bi vsak poskus njene zrušitve pomenil kršitev mirovnega sporazuma, ki je bil sklenjen lani. Predstavnik državnega departmaja je izrazil upanje, da ne bo prišlo do nasilja ter da bodo vsi sodelovali z začasno vlado.

Danes se je začasni predsednik Godoy sestal z ministrom za oborožene sile in ga skušal prepričati, naj se pokori njegovemu ukazu in naj odide v tujino. Minister, polkovnik Caminero, je eden od 34 desničarskih vojaških voditeljev, ki jih je predsednik sklenil poslati v tujino.

BERLIN, 6. — Vzhodnonemška vlada je danes protestirala, ker namerava zahodnonemška vlada sklicati ta mesec v zahodnem Berlinu sejo komisij Bundestaga; ne bo pa plenarnih sej. Zadnja plenarna seja v zahodnem Berlinu je bila aprila 1965.

P. A. - OGAREV

Dve novoletni trobentici

(Izmed novoletnih prispevkov)

Bilo je zadnje dni decembra v prvem letu po osvoboditvi. Počasi sem pešačil po ovinkasti cesti, ki se iz Stopnika v Idrijski dolini precej strmo vzpenja na Šebreljsko planoto. Nikamor se mi ni mudilo, zato sem se večkrat vsedel in odpočil. Hotel sem biti čimdalj sam s spomini, ki so mi od povsod hiteli naproti. Vsak ovinek, vsak grm, vsako drevo, vsaka skala, vsak studenec je bil povezan s temi spomini. Na griču pod kmetom Banclom sem se vsedel na suh man pod grmom. Pogled je hitel navzgor po strugi Idrijce. Glej, tam na desni stoji kot pripet v strmine Šebreljske planote skalnati Kuncl. Gladka, siva stena je kot obraz velikana, ki ga kljub neglbnosti zob časa ni niti najmanj spremenil. Ves je še tak kot je bil pred petdesetimi leti, ko smo otroci ob nedeljah z njegovega vrha tako radi ogledovali šumečo Idrijco in belo cesto, ki se vleče po dolini. Spomnil sem se na svojo prvo pot v Cerkno, ko sva se z materjo privč peljala s «kočijo». Tako so takrat imenovali kmečki zapravljivček, s katerim je Pavle iz Cerkna vsak dan s konjem prevozil pot od Mosta na Soči do Idrije. Prevažal je pošto in redke potnike, ki so si upali privoščiti «tako udobnost». Stari ljudje še danes radi pripovedujejo, kakšen «čudež» se je zgodil, ko je po cesti ob Idrijci priropotal — prvi avtomobil. Vse je drvelo na rob planote, da ne bi zamudili videti voza, ki je letel naprej brez konj.

S Kunclom je povezan tudi tale spomin: Jeseni leta 1942 smo terenci v Šebreljah organizirali partizansko stražo. Z vrha Kuncla je stražar vsak dan opazoval promet na cesti v Idrijski dolini. V primeru, da bi po cesti prišla kolona sovražnih vojakov in se čez most v Stopniku usmerila na planoto, je moral stražar najhitreje obvestiti terence, da so lahko pravočasno poskrili za partizane nabrano hrano, obleko in drugo, in da so se tudi sami lahko umaknili na varno.

Naneslo je, da sem po dvajsetih letih znova pešačil po tisti ovinkasti cesti iz Idrijske doline na planoto. Tudi to pot je nekaj dni pred zatonom starega leta.

Dvajset let... Koliko domačinov so od takrat odnesli na zadnje počivališče. Med prvimi je bil bajtar Frencilov Jur, nato stari Miha, strehar, potem moja mati, soseda Mlakarica, Dolinar s Šebreljskega vrha, ki je prvi sprejel partizane v svojo hišo, in še več drugih. Na pokopališču počivajo tudi številni padli partizani, ki so izkrvaveli v borbi na tej planoti. V spominu vstajajo obrazi Krivca in njegove žene Julke, Groseljnovega Jožeta, slepega harmonikaša Andrejca z Oblakovega vrha, dninarja Krmejnkarja in starega Tišlerja. V juniju 1944 jih je nacistični okupator zverinsko pobil, medtem ko je s tevtonskim sadizmom užival ob pogledu na plamene, ki so uničevali domačije in imetje več kot sto družinam. V spominu oživi obraz mladega fanta, Mlakarjevega Vestra, ki se je po zlomu fašistične Italije z vsem navdušenjem pridružil partizanom. Nekaj dni pred osvoboditvijo je padel nekje na Pivki. V spominu oživita obraza dveh mladih kurirjev Vojkove brigade, ki so jima esesovci na Idrijskih Krnicah na parobku požagane češnje odsekali glavi.

Ko se v spominu pogovarjam s temi padlimi, poznanimi in nepoznanimi partizani in domačini, se spominjam verza iz Dantejevega speva Vice:

«...da sin si plemenite domovine.»

Lahko zapišem, da ti Dantejevi verzi veljajo vsem partizanom. Praz zato, ker so čutili, da so «sinovi plemenite domovine», so se golih rok postavili po robu do zob oboroženemu okupatorju — in zmagali. Ob nastopajočem novem letu je ta zavest v nas vseh še bolj živa, še bolj močna.

V preteklih štiridesetih letih sem neštetokrat prehodil to pot. Zadnjih nekaj let z velikim pričakovanjem srečanja z domačim krajem in domačini. Na planoti je tako lepo! Na planoti živijo prijazni, dobri in pošteni ljudje! Letošnji obisk je bil — jubilejni obisk. Zato sem na mostu v Stopniku malo postal in se zazrl v penaste valove Idrijce, ki se ji vedno tako mudi. Kam? Naprej po dolini do Mosta na Soči, kjer se bo srečala s Sočo — «... bistro hčerjo planin.»

Med narodnoosvobodilno borbo je bil most porušen. Za prehod so namestili dve jekleni vrvi in nanje obesili leseno gondolo. S tem so se potem prevažali na drugi breg. Gostilničar «Pri Palirju» je večkrat pomagal partizanom in aktivistom pri prevozu čez Idrijco. Zgodilo se je, da je nekoč s Šebreljske planote prišel partizan prav takrat, ko je bila lesena gondola na tej strani. Gostilničar je na klic prihitel in z vso silo porinil gondolo po vrveh na drugo stran. Pri tem pa je na robu porušenega mostu izgubil ravnotežje. Padel je v globino kakih deset metrov in obležal z razbito lobanjo. Še danes mi je hudo, kadar se spomnim na prijaznega gostilničarja z dobrovoljnim nasmehom.

Na prvem ovinku v Kovačevi meji se cesta skoro izgubi med gosta in visoka bukova debla. Jeseni, ko odpada listje, je v tej meji zelo lepo. Na cesti je včasih listja do kolen. V lepih jesenskih dneh gaziš po tem listju in uživaš ob prijetnem šumenju. Pri tem pa se spominjaš Homerjevih verzov:

Kakor listi v gozdu, tako so
rodovi človeški:
Liste pomete na tla
ljuto besneči vihar.

Na sredini ovinkaste ceste, ki pelje na planoto, je prijazna črnamlakarjeva kmetija. Prejšnji gospodar je bil med naprednimi kmetovalci. Na vseh straneh hiše je polno sadnega drevja. Zgradil je tudi manjši mlin in za pogon uporabil majhen studenec. Za zbiranje vode je zgradil velik odprt bazen. Ko je bazen poln, je spustil vodo na mlinsko kolo. Velika kamna sta prijetno brnela in drobila pšenico ali pa koruzo v moko.

Zelo rad sem s planote v oprtniku prinesel poln meh pšenice ali koruze v ta mlin. Na planoti je bilo pozimi še pol metra ali tudi več zmrzlega snega, na Črnamlaki pa je bilo vse kopno. Izpod suhega listja so tu pa tam že kukale prve trobentice in zvončki. Na oknih hiše pa so vedno cveteli rdeči ciklamni in gorečke.

Na Črnamlaki je tretji večji ovinek, ki zavije na levo okoli hleva in se konča na Drobničevi brdi. Pred začetkom narodnoosvobodilne borbe je s sredine med obema ovinkoma peljala strma steza. Danes ni o stezi niti sledu. Gosto grmovje in drevje jo je prekrilo. Delno je še vidna druga steza, ki se odcepi med ovinkom na Drobničevi brdi in ovinkom v Rahateh. Po tej sem se vzpenjal in obujal spomine. Ni več tako gladka in široka kot pred vojno. Pozna se, da mladi rod na planoti ne nosi rad košev na ramenih. V mlin vozijo s konji ali pa celo z avtomobili. Napredujejo!

Tako sem počasi pripešačil na zadnji ovinek v Globoki rupi, kjer se začenja bližnjica, ki skozi Globoko rupo pelje na Veliko ravan in dalje v Varščak in na Merišče. Tudi ta steza je zelo zaraščena, zato sem se s težavo prerival skozi grmovje. Skoro na vsakem koraku me je ustavljala robida, ali pa me je čez lica ošvrknila leskova mladika. Ko sem končno prišel do velikega roba — to je velika stoječa pečina — sem presenečen obstal. Iz suhega listja sta kukali dve razcveli trobentici.

Kako so oživeli spomini ob pogledu na ta dva cvetova. Vsako leto smo še kot otroci pred novim letom — če ni bilo snega — stikali v meji pod Kovkom za brstečimi cvetovi črnega teloha, pod vrtovi na Počivalcu pa za trobenticami. Ko sem sredi februarja 1944 ozdravljen zapuščal partizansko bolnišnico «Franjo» pri Novakih na Cerkljanskem, sem na sončnem bregu dobil prve trobentice. Bil je to prvi cvetni pozdrav partizanu, ki se je vračal nazaj v brigado, nazaj v borbo.

Po dolini Globoke rupe sem se podvizal, da bi čimprej prišel na Veliko ravan. Tam sta pod stezo dve ogromni kopasti skali. Ena ima v sredini podolgovato špranjo. Skozi to špranjo smo otroci velikokrat kukali kot na daljnogled proti severozahodu, kjer visoko v nebo kipi vrh Krna. Druga skala pa ima kot v profilu izklesan obraz velikana.

Ta del Velike ravni je last bajtarja Tamoška. V vasi je živel velik hudomušnež, ki je o teh dveh skalah dejal:

«Tamošk ima res težke grunte.» Hotel je reči, da težke grunte zaradi teh dveh velikih skal, ne zaradi obdelovanja.

Odložil sem kovček na počivalnik pri bližnjem grmu. Od severozahoda se je jasnilo. Sivkasti oblaki, ki so več dni pokrivali nebo, so se kot zavesa na odru odmikali proti jugovzhodu in odkrivali vedno večji in širši del neba. Nizko nad obzorjem se je izza oblakov prikazalo sonce in z bledo večerno svetlobo pobarvalo zasnežene vrhove Matajurja, Krna, Peči, Porezna in Blegaša.

Pozdravljene, moje drage in nepozabne gore! V svetlobi zahajajočega novoletnega sonca so se bleščale kot srebro. Obkrožene od tega srebrnega venca gorà, počivajo vasi na Šentviški in Šebreljski planoti, pod Kojco in Poreznom in na sončnih pobočjih Cerkljanskega vrha.

Kako vroče sem si leta 1943 v tesni celici zapora v Ulici Bellosguardo v Trstu želel, da bi samo še enkrat lahko užival — prost in svoboden — ta razgled. Po dvaindvajsetih letih se mi je takratna želja uresničila. Ob pogledu na ta novoletni razgled so se v notranjosti oglasile vse tiste strune, ki tako prijetno zabrnijo vsakokrat, kadar se jih dotakne nevidna roka opojne lepote domačih krajev.

To je bila nagrada za vse prestano trpljenje v zaporu, za vse odrekanje topline domačega ognjišča, ko sem kot partizan tako močno občutil pomanjkanje tople materine besede in skrbi.

Jaka Čop, avtor tolikih lepih fotografij našega alpskega sveta, je posnel tudi tole, kjer vidimo zadaj Triglav, spredaj pa nov hotel in brunarice na Voglu. Hotel bodo odprli v polovici januarja. Posnetek zajema samo del gorskega sveta, ki v obliki loka obkroža to zimsko-turistično središče, zelo zanimivo za naše zamejstvo

PREDSTAVLJAMO VAM KRAJ, ZELO ZANIMIV ZA NAŠE ZAMEJSTVO

S številnimi objekti postaja Vogel pomembno zimskošportno središče

V kratkem bo odprt moderen hotel na Rjavi skali, kjer je zgornja postaja nihalne žičnice - Dovolj snega in sredstev za prevoz smučarjev Iz Gorice je - skozi bohinjski predor - do hotela Zlatorog samo 80 km poti (skozi Ljubljano pa 200 km).

Te dni so bile hotelske zmogljivosti na Voglu in pod njim, v hotelih ob Bohinjskem jezeru, popolnoma izkoriščene. Poleg domačih gostov, ki so že več mesecev poprej rezervirali sobe in restavracijske prostore za novoletne praznike, posebno pa za Silvestrovo, ko so bili v vseh lokalih zabavni večeri z izdatnimi pojedinami, se na tem območju zadržujejo turisti iz Nizozemske, ki se z letali vozijo na dopust v Slovenijo, iz Nemčije in Italije. Te dni je bilo na Voglu «vse zasedeno», kakor bi rekli turistični delavci, ter je več prostora šele sedaj po praznikih.

Odkar so na Vogel speljali nihalko, gondolsko žičnico, ki v šestih minutah premaga z 20 potniki, kolikor znaša zmogljivost vsake gondole, višinsko razliko dolgo 900 metrov, se ta kraj razvija v enega izmed najpomembnejših zimsko-športnih kakor tudi na sploh turističnih središč v Sloveniji. Ravno s temi napravami in pa smučarskim boomom (saj postaja tudi v Sloveniji smučanje eno izmed najmnožičnejših športnih dejavnosti) je postal Bohinjski kot, toliko let odrezan od tokov posebno zimskega turizma, cilj številnih ljubiteljev lepe prirode, lepe, poudarjamo, zavoljo tega, ker, če je kje zares lepa in privlačna, potem je ravno v Bohinju. Pogostoma, kot je bilo na primer za božične praznike, se primeri, da dolino z jezerom prekriva megleno morje, na vrhu pa sije lepo in toplo sonce, ki ožarja planino in ves lok Julijcev. V nekaj minutah se turist preseli iz dolinskega v gorski svet, kjer se nikakor ne more naužiti lepot. Očak Triglav stoji mogočen kot gospodar tik pred njim, kot da bi ga lahko z roko dosegel. Proti desni se pogorje končuje v gozdnati Pokljuki, onkraj katere se dviga veriga Karavank; desno od njega se vrstijo Kanjavec, vrhovi nad Dolino sedmerih jezer, Bogatin, Krn in še naprej črna prst. Vse prekriva snežna odeja, ki je v jutranjem in večernem svitu rožnate barve, čez dan pa jo obseva nizko zimsko sonce. Pogled roma z desne v levo in nazaj in se nikakor ne more naužiti vse lepote, toliko je je narava nakopičila na enem kraju.

Na Voglu bodo v polovici januarja odprli nov moderen hotel, ki ga zaenkrat še niso krstili, s 104 ležišči v sodobno urejenih sobah. Zgrajen je prav na robu, na Rjavi skali, pod katero leži bohinjska dolina z jezerom. Med zgornjo postajo nihalne žičnice (1.595 m) in novim hotelom so zgradili širok hodnik, da se gostom ne bo treba izpostavljati vremenskim neprilikam.

Že sedaj pa sta gostom na Voglu na voljo dve brunarici, kjer so spalne sobe in restavracijski prostori za goste, ki preživljajo počitnice na Voglu in za izletnike. Kdor pa se nastani v hotelu Zlatorog v dolini ali v kakšnem drugem v okolici jezera, zanj deluje nihalka, ki vozi od 9. do 17. ure, vsakih 15 minut pred celo uro.

Poleg vlečnice s sidri, ki je delovala že lani, so letos postavili v dolinici pod novim naseljem brunaric malo vlečnico za začetnike in otroke, zima pa je škofjeloško transportno podjetje, ki je lastnik prevoznih naprav na Voglu, presenetila pri gradnji druge dolge vlečnice, ki jo bodo dokončali za prihodnjo zimo. Na Voglu je sedaj okoli dva metra snega, žičnice stalno delujejo, proge so lepo pripravljene, da ima turist od bivanja v tem kraju zares prijeten užitek.

Gostom sta na voljo tudi dva smučarska učitelja, Lautežar in Bešter, simpatična športnika, ki ju je mogoče dobiti v recepciji hotela Zlatorog ali pa na smučišču, kjer v najrazličnejših jezikih, najbolj prepričljivo pa z demonstracijo pripravljata smučarje in smučarke, da bi kar najbolje vozili ter tako vzljubili ta šport.

Za turiste iz Trsta ali Gorice bi se Bohinjski kot zdel nekoliko od rok, ker morajo voziti skozi Ljubljano in Bled do hotela Zlatorog celih 200 km poti, ki je lahko tudi zasnežena. Da bi to področje približali turističnemu «potrošniku» s primorskega območja, so požrtvovalni turistični delavci pregovorili železniško upravo, da je privolila v prevažanje osebnih vozil skozi predor Podbrdo — Bohinjska Bistrica. S to ugodnostjo se je dolžina poti skrčila na primer za Goričane od 200 na 80 km (sedaj 87 km, ker morajo zaradi okvare na cesti proti Mostu na Soči peljati čez Tolmin). Na celotnem odseku je samo 25 km makadamske poti, in sicer po dolini pri Podbrdu. Železniška uprava v Podbrdu in v Bohinjski Bistrici v 20 minutah poskrbi za izpolnitev tovorne pole, stalno pa ima pripravljen na oben postajah vagon, ki ga z rednimi vlaki potegne skozi predor. Vsota 3.00 dinarjev, ki jo voznik plača železniški upravi za enkratno uslugo, prihrani naporno in dolgo vožnjo, potrošnjo bencina in obrabo vozila. Priporočljivo je, da vsak voznik, ki namerava prepeljati vozilo skozi predor, v Mostu na Soči ali pa še poprej zaprosi postajnega načelnika, naj obvesti postajo v Podbrdu o njegovem prihodu, ker bo s tem postopek hitreje opravljen. Isto velja za povratek, ko bo to uslugo rade volje opravilo hotelsko osebje.

Za naše kraje pa so zanimivi tudi načrti, ki jih imajo bohinjski turistični delavci, da bi olajšali dostop iz naših krajev. Obstaja več variant, vendar sta omembe vredni predvsem dve: prevoz vozil z vlakom od Mosta na Soči do Bohinjske Bistrice in pa usposobitev predora, ki je širok za dvotirno železnico (skozenj je speljana samo ena proga) za avtomobilski promet. Ta varianta in pa asfaltiranje ceste na primorski strani sta še prav posebno zanimivi za bližnje zamejstvo, saj bi se mu Bohinjski kot z vsemi svojimi lepotami tako približal, da bi ga bilo brez težav mogoče obiskovati za week-end ali pa ob nedeljskih izletih.

G. V.

Odpiral je pisma da bi se poročil

MULHOUSE, 7. — «Poročiti sem se hotel. Zato sem odprl vsa tista pisma.» S temi besedami je 22-letni Robert Dubs, uradnik na centralni pošti v Colmaru pred sodiščem priznal, da je odprl mnogo pisem, zlasti tistih, ki so bila naslovljena na poročne agencije. Mladega uradnika so obsodili na šest mesecev zapora.

RIM, 7. — Na sedežu rimskega avtomobilskega kluba so danes izročili avtomobilsko evidenčno tablico «Roma 900000». To tablico bo nosil neki «innocenti minor 850».

NEŠREČA ALI NEPREVIDNOST?

Plinski hlapovi umorili štiričlansko družino

Očeta, mater in dva sina so zjutraj našli v spalnici staršev mrtve - Plin je uhajal iz dimniške cevi peči na gorilni plin

PADOVA, 7. — V mestecu Monselice pri Padovi je preteklo noč plin, ki je uhajal iz peči za ogrevanje stanovanja, umoril celo družino, očeta, mater in dva otroka. Žrtve te hude nesreče so postali namestnik ravnatelja podružnice hranilnice iz Padove in Roviga Ennio Ziprani, njegova žena Carla Zulian in sinova Gerardo od 9 ter Paolo od 6 let.

Nesrečo je odkrili danes zjutraj neki uradnik hranilnice, ki ga je ravnatelj poslal naj gre pogledat na dom Zipranija zakaj ni prišel na delo. Ker se ni nihče oglasil potem ko je dlje časa zvonil na hišni zvonec, je uradnik obvestil karabinjerje o dogodku. Potem ko so vdrli v stanovanje, so našli vse štiri člane družine mrtve.

Karabinjerji so sporočili, da so našli Zipranija, toda na pol oblečenega, ki je ležal počez na postelji. Oba sinova, Gerardo in Paólo, sta ležala mrtva pri oknu spalne sobe staršev, žena pa je ležala mrtva ob vznožju postelje. Karabinjerji domnevajo, da so se otroci že močno zastrupljeni prebudili in priteklí v sobo staršev ter skušali odpreti okno, kar pa jim ni uspelo in so poprej padli na tla. Glede očeta pa domnevajo, da se je že omamljen od plinskih hlapov zavedel kaj se dogaja in da je baje hotel skočiti k sosedom po pomoč.

Karabinjerji so ugotovili, da je bila cev dimnika peči, ki je bila opremljena z gorilcem na plin, odmaknjena nekaj centimetrov iz zidne luknje dimnika. Kako in kdo je cev premaknil pa je težko reči. Preiskovalni organi pa so skoraj prepričani, da gre za nesrečo, ker je bil Ennio Ziprani zelo aktiven in miren človek, delaven in dober družinski oče, kar so potrdili tudi sosedje, ki so izjavili, da je v družini vedno vladalo dobro vzdušje.

Predstavniki zimskošportnih središč na pogovoru z ministrom Corono

Vsedržavna zveza zimskošportnih središč (Associazione Nazionale Stazioni Sport Invernali — ANSSI) je sporočila, da je minister za turizem in prireditve Achille Corona sprejel delegacijo zveze, ki jo je vodil predsednik grof Giovanni Battista Gilberti in so jo sestavljali podpredsednik Luigi Veronelli, svetovalca Stefano Caretta in Vittorio Raimondi; spremljal jih je znani športni časnikar Stefano Ravegnani.

Najprej so člani delegacije seznanili ministra s poglavitnimi načeli ANSSI, ki je bila ustanovljena zato, da bi odstranila vrzel v nacionalnem gospodarskem življenju, potem pa so operaterji na zimskem turističnem sektorju prikazali ministru nekatera vprašanja, ki zadevajo zimske športe in bivanje v zimskih krajih. Pozvali so ga, naj se izpopolni zakonodaja ter poseg javne uprave v korist družbam, ki prenašajo huda finančna bremena z gradnjo in vzdrževanjem žičnic in hotelov, ki predstavljajo enega izmed najpomembnejših faktorjev za množično smučanje.

Pogled na Šebrelje pred požigom; v ozadju na levi del Peči, v sredini Kojca, na desni Porezen

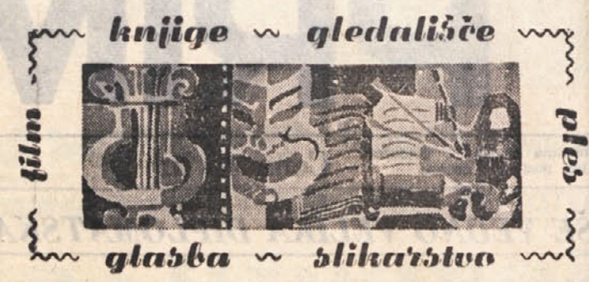

Slikar Slavko Pengov je v četrtek umrl

LJUBLJANA, 7. — Po daljši mučni bolezni je na kirurški kliniki v Ljubljani včeraj popoldne umrl v starosti 58 let znani slovenski slikar, profesor akademije za likovno umetnost Slavko Pengov. Pokojnik, ki je izhajal po rodu iz stare podobarske družine v Ljubljani, se je s svojim umetniškim delom izoblikoval v enega najpomembnejših slovenskih sodobnih realističnih likovnih ustvarjalcev in se uveljavil zlasti kot avtor številnih velikih fresk iz NOB in slovenske zgodovine. Marsikatere te umetnine je naslikal že s težko boleznijo, možganskim tumorjem, ki mu je zdaj prezgodaj, še sredi nedokončanega življenjskega ustvarjanja, tudi podlegel.

Guido Piovene: Furije

Pri mariborski založbi Obzorja je izšel roman Furije, ki ga je napisal sodobni italijanski pisatelj Guido Piovene (r. 1907 v Vicenzi), prevedel pa ga je Stane Ivanc. Gre za izrazit psihološki roman, ki se težko bere in ki ga bodo zato zlasti manj zahtevni bralci težko usvojili, čeprav je bil sicer v Italiji po izidu dolgo časa med najbolj branimi teksti. To pa je deloma razumljivo, kajti sam pisatelj ima za seboj preteklost, ki bi marsikoga ovirala: odkrito simpatiziranje s fašizmom in dopisovanje iz Francovega tabora v času državljanske vojne. Toda prav Piovene je morda bolj kot katerikoli drug pisatelj odločno obračunal s svojo preteklostjo. Razen tega, da je obračunal s svojo preteklostjo, pa se je spravil tudi nad sodobne ostanke fašizma in celo nad katoliško Cerkev. Tako je torej razumljivo, da je Piovene s svojim tekstom razburil duhove. Manjši odmev ima roman izven ožje pisateljeve domovine. Je pa seveda po svoje zanimiv tekst, saj se bistveno razlikuje od povprečnih sodobnih pripovednih tekstov in predstavlja tudi poskus, kako na manj konvencionalen literarni način izpovedati umetniško resnico. Prav v tej svoji izpovednosti se pisatelj vrača v svojo preteklost in se srečuje s spomini iz svojega življenja in s prividi, furijami, ki predstavljajo vse negativne strani. Pisateljevo mešanje realnosti z irealnostjo pa povzroči, da včasih res ne vemo, kaj se je v resnici zgodilo in kaj so samo umišljeni prividi. Čeprav se pri pisateljevem pripovedovanju srečamo tudi s pisateljevimi sorodniki in znanci, pa sta pisateljeva osebnost in njegova duševnost vendar izhodišče celotne pripovedi in je obračun z lastno preteklostjo osrednja tema romana.

Roman Furije Guida Piovena je bolj zanimiv poskus modernega romana in izpoved pisatelja, ki je našel pravo pot, kakor pa široko zasnovan pripovedni tekst. Zato je tudi manj namenjen širšemu krogu bralcev.

Sl. Ru.

«Olimpiada umetnosti in kulture»

Neki olimpijski odbor za umetnost in kulturo razpisuje za leto 1966 «prvo olimpiado umetnosti in kulture», ki bo v Abano Terme. Izdan je že poseben pravilnik s 37 členi. Kdo je pravzaprav pravi prireditelj te olimpiade, ni razvidno, kajti omenja se samo že navedeni olimpijski odbor in nekje je tudi ime — mogoče samo za reklamo — Pepsi-Cola.

* * *

Fakulteta za arhitekturo turinske univerze je izdala knjigo EMONA (zbral G. Ceragioli, Quaderni di studio, Torino, 1965), ki prikazuje delo profesorjev in študentov Inštituta za konstrukcijske elemente. Program za to delo inštituta je sestavil prof. G. Ciribini, ki vodi tudi milanski center za raziskovanje prefabrikacije stanovanjskih zgradb, na osnovi knjige slovenskih arhitektov Milice Detoni in Tineta Kurenta MODULARNA REKONSTRUKCIJA EMONE (Razprave Narodnega muzeja v Ljubljani, 1963), ki je bila lani uvrščena med učne knjige turinske fakultete za arhitekturo.

Darilo ital. konzula ital. krožku na Reki

REKA, 7. — *Ob novem letu je italijanski generalni konzul v Kopru dr. Amedeo Cerchione čestital italijanskemu kulturnemu krožku na Reki in k čestitkam dodal še zbirko 60 knjig za biblioteko krožka. Gre za 60 knjig najrazličnejše vsebine in sicer beletristike, dramskih del, kriminalk ter glasbenih in literarnih revij.*

NAJBOLJ PRIZADETA JE JUŽNA ITALIJA

Povsod je precej mrzlo na jugu snežni meteži

Angleška ladja v nevarnosti v Sredozemlju - Doslej še niso našli trupel dveh pogrešanih članov posadke jugoslovanske motorne jadrnice «Karmen», ki se je potopila pri otoku Braču

RIM, 7. — Po vsej državi je nastopil oster mraz. Toda medtem ko se je na severu mraz pojavil z lepim in suhim vremenom, divjajo na jugu države snežni meteži.

V Apuliji je slabo vreme že tri dni in še ne kaže, da bo nehalo. Pokrajine Bari, Foggia, Lecce, so v znatnem delu pokrite s snegom. Piha tudi leden veter. Po cestah je led in avtomobili morajo voziti skrajno previdno, če ne pride hitro do nesreč, kot se je dejansko zgodilo v številnih primerih. Snežilo je tudi v Galipoliju, kar je za to mestece popolnoma nenavadno; temperatura je bila ponoči 2 stopinji pod ničlo.

Cestni delavci se s policijo in karabinjerji dokaj mučijo za prehodnost državnih cest v Campobasso in Neapelj, medte ko so razne pokrajinske ceste na mnogih odsekih neprevozne. Tudi mesto Lecce je pod snegom, kar je dokaj nenavaden pojav; sedanji sneg je prvi po dveh letih. V notranjosti dežele so nekateri kraji zaradi snega močno prizadeti. Zjutraj na primer ni bil mogoč prevoz z avtomobili v Bari, Matero in nekatera druga bližnja središča. Podeželske šole so danes ostale zaprte.

Po vsem Samniju traja mraz še naprej. Na področju Fortora je med hudim snežnim metežem termometer pokazal 10 stopinj pod ničlo. V Beneventu je bilo davi 3 stopinje pod ničlo. Na neki cesti je obtičalo kakih dvesto avtomobilov zaradi tega, ker sta se dva tovornjaka tako zadrsala po cesti, da sta jo za ves promet zaprla.

Po Irpiniji še vedno sneži in na Montevergine je 30 cm snega.

Mrzel val je zajel tudi Sicilijo. Snežilo je na hribih okrog Palerma ter na splošno v višinah nad 800 m. V Floresti, ki je najvišja občina na otoku (nad 1000 m) je bilo ponoči —5.

Po vseh zimskošportnih središčih je temperatura pod ničlo. Na Roccarasu je —10, na Terminillu —9, v Cortini —8. Na Etni je —5. Ponoči je bilo najbolj mrzlo v Bocnu —12, v Turinu, Bologni, Aquili, Campobassu in Potenzi —6. Mraz je zajel tudi Sardinijo, kjer so tudi imeli temperaturo pod ničlo.

Med evropskimi prestolnicami pa je na čelu «lestvice» Varšava z —10, nato Oslo —9, Zuerich —7, Beograd —6, Moskva in Praga —5, Berlin in Dunaj —4, Pariz —3 in Stockholm —1.

Angleška ladja «Gavillan» je zaradi slabega morja v nevarnosti v severovzhodnem Sredozemskem morju. Njen klic na pomoč «SOS» so sprejeli v Bariju. Toda radijska postaja ni uspela dobiti stika z ladjo v nevarnosti in zato še ne vedo, kaj se pravzaprav dogaja z «Gavillanom». Kot poročajo razsaja na vsem srednjem in spodnjem Jadranu in delom Sredozemskega morja velika nevihta. V pričakovanju, da bodo z radijske postaje v Bariju dobili stik z ladjo v nevarnosti, sta vlačilca «Beretta» in «Ardimentoso» v pripravljenosti.

Grška ladja «Kapitan Kostis», ki je včeraj nasedla v dalmatinskih vodah, je danes s pomočjo treh vlačilcev priplula v resko pristanišče. 9500-tonska ladja je nasedla na čeri zaradi velike burje, ki je pihala z več kot 90 km na uro. Na Reki bodo ladjo popravili, nakar bo odplula na svojo redno pot.

Z Reke tudi poročajo, da doslej še niso našli trupel dveh članov posadke jugoslovanske motorne jadrnice «Karmen», ki se je potopila v torek okrog 21. ure pri otoku Braču. Ladje vojaške mornarice nadaljujejo z iskanjem kljub močni burji, ki še vedno piha na tem področju.

Tudi v južni Afriki razsajajo velike nevihte. Področja jugovzhodne Afrike so bila močno prizadeta po ciklonu «Claude», ki je šele danes nekoliko pojenjal. Iz Indijskega oceana pa se bliža ciklon «Denise», ki jo povzročil največ škode v Mozambiku, kjer je bilo najmanj 8 mrtvih. Ciklon je povzročil tudi veliko škodo na cestah in železnicah v Mozambiku, Rodeziji in Južni Afriki.

Ukradli so platino

LONDON, 7. — Nekateri tatovi so se polastili za več tisoč šterlingov platine, ki je bila na nekem majhnem tovornjaku pred londonskim letališčem. Platino bi morali natovoriti na neko letalo za Liverpool. Voznik je pustil vozilo nezavarovano in šel v urad po neke dokumente. Ko se je vrnil, vozila ni bilo več. Našli so ga po 25 minutah na neki cesti blizu letališča, toda platina je izginila.

Leibbrand tretjič pod procesom

BONN, 7. — Prihodnji ponedeljek se bo v Stuttgartu pričel tretji proces proti prof. Leibbrandu, ki je dal kot poveljnik čete pionirskega polka železničarjev v noči 22. avgusta 1944 postrelili 22 italijanskih pomožnih delavcev v nekem gozdu blizu Avignona. Te žrtve so bile dodeljene Leibbrandovi četi v času, ko so se morali Nemci zaradi neprestanih groženj partizanov umakniti iz južne Francije.

Obtoženec ni nikoli zanikal dogodkov iz leta 1944, toda v prvih dveh procesih oktobra 1962 in oktobra 1964) je vztrajno zatrjeval, da se je omejil zgolj na izpolnitev povelja, ki ga je prejel od poveljnika svojega polka, naj da postrelíti italijanske pomožne delavce v primeru upora. Ta poveljnik pa je vedno zanikal, da bi bil dal kako tako povelje. Dejstvo pa je, da je bilo v noči 22. avgusta kar tako postreljenih 22 Italijanov, ki so jih zbudili in z neko pretvezo prepeljali na neko jaso, kjer je dal Leibbrand že pripraviti brzostrelke, s katerimi so jih postrelili. Tej moriji je vendar ušlo 11 oseb, od katerih so sedaj nekatere med 68 pričami procesa v Stuttgartu. Med pričami so bivši člani Leibbrandove čete, kakor tudi njih tovariši iz drugih čet, ki so jih, ko niso bili več potrebni, poslali z vsem potrebnim domov, ne pa v smrt.

Prof. Leibbrand, ki je znan strokovnjak za urbanistiko, je med tem časom izgubil stolico na univerzi v Zuerichu. Za sedanji proces je predvidenih 12 delovnih dni; do razsodbe bo torej lahko prišlo šele proti sredi februarja.

IZ RAZVOJA NARODNOOSVOBODILNIH GIBANJ

Med angolskimi partizani na področju Kabinde

Obisk pri odredu, ki mu poveljuje Kiluanži - Partizanske borbene enote po vsej Angoli - Njihova taktika je zelo enostavna in učinkovita - Portugalska okupatorska vojska jim ne more do živega

PODROČJE KABINDE, januarja. — Partizansko taborišče, kjer se nahajamo, je tega dne obiskala tudi neka delegacija žena. In tega dne je padel tudi prvi dež v tem letnem času. Verjetno je prav to bil povod za napis, ki smo ga opazili v taborišču: «O mistero de OMA.» OMA je kratica za Organizacijo žena Angole. Naključju, da je istega dne, ko je prišlo do obiska žena, padel tudi prvi dež, so hoteli pripisati prav poseben pomen, želeč najpoprej s tem poudariti izredno vlogo Organizacije angolskih žena, zakaj tudi dež je v Angoli življenjske važnosti.

Komandant odreda, Kiluanži, je star komaj petindvajset let, a za sabo ima že tri leta borbe. Čeprav je rojen v centralni Angoli, pozna te planine boljše od marsikaterega, ki je tu doma. Njegovo vedenje in kretnje so vojaško odsekani, a v laseh je opaziti že prve srebrne niti. S svojim umirjenim glasom ter prostodušnim pogledom ustvarja občutek gotovosti in samozaupanja. Takole pravi:

«Partizanski odredi Ljudskega gibanja za osvoboditev Angole (MPLA) nadzorujejo danes četrtino ozemlja Kabinde. Naše vojaške skupine se nahajajo povsod po Angoli. Portugalci so se utrdili na najvažnejših strateških točkah in komaj zmorejo toliko, da med njimi od časa do časa vzpostavijo kratkotrajno zvezo.»

Taktika MPLA je zelo enostavna in učinkovita. Partizanski odredi so razporejeni po principu tako imenovanih baz na osvobojenem ozemlju. V vsakokratnem taborišču pa odred ostane le krajši čas, nakar se premakne na novo mesto. Sleherni odred nadzoruje določen del teritorija: nekaj sovražnih postojank in važnejših prometnih zvez. Napadi se dobro pripravijo in bliskovito izvedejo. Takoj zatem se gverilci umaknejo v pragozd, svoje sile pa ponovno koncentrirajo v drugem okolišu. Kmalu se spet pojavijo tam, kjer jih najmanj pričakujejo, a njihovi udarci so vselej občutni.

Osvobodilno gibanje se je v Angoli najbolj razvilo na področju Kabinde, in to zaradi njenih izredno ugodnih naravnih pogojev. Teren je namreč zelo hribovit in prekrit z najbolj gostimi in neprehodnimi gozdovi Afrike. Vojaška tehnika, posebno v času deževja, tu ne koristi mnogo, nasprotno, je raje bolj v napoto. Tu se vodi tipična vojna pešcev, v kateri so vse prednosti na strani gverilcev.

Zavest med partizanskimi borci je izredno visoka. Tudi Kiluanži dobro ve, zakaj se bori, pa bo zaradi tega vztrajal do konca. A kako misli, kaj občuti, kateri je bil doslej njegov najtežji trenutek?

«Bilo je to v začetku lanskega leta, ko so nas Portugalci odkrili. Vodili so jih domači izdajalci in imeli so pse. Gonili so nas brez oddiha, niti za kratek trenutek se nismo mogli odpočiti. Letala so se dan in noč spreletavala nad nami in odmetavala bombe. Fašistična ofenziva je trajala mesec dni, a na koncu smo se kljub vsemu rešili iz obroča...

«Strah? Seveda, vsakogar se od časa do časa loti, nobeno živo bitje ni brez strahu. Vendar pa je to morda bolj reakcija spričo presenečenja in nepripravljenosti. Portugalci so nekoč vdrli v naše taborišče, bilo je to na nekem drugem področju. V njem so se poleg mene v tistem trenutku nahajali samo še bolniki in lažji ranjenci. Zdi se, da je sovražnik bil prav tako presenečen kot mi, niso uspeli popolnoma skleniti obroča. Prišlo je do streljanja in srečno smo se prebili. Takrat me je strah trdo zgrabil za grlo, samo da to ni bil strah zame, pač pa bolj občutek odgovornosti za tovariše.»

Kiluanži je mlad in prijeten fant, pa ga vprašam, kako je z ljubeznijo, ali imajo borci čas tudi za to.

Presenečen je in ne ve, kaj bi. Njegovi tovariši si nekaj šepetajo in se smeje suvajo s komolci. Končno mi pove, da je dekletu ime Luzija in da se nahaja v Leopoldvillu med angolskimi begunci. Pisal ji je, a ni prejel odgovora. Rada ga je imela, oziroma rada sta se imela. Ponekikrat, ko se sredi noči zbudi in gleda skozi krošnje dreves svetle zvezde, razmišlja o tem. Ko bo Angola svobodna, bo poiskal Luzijo. Morda ga bo še čakala.

V patroli smo. Stopamo v koloni, v predpisani razdalji drug od drugega. Spredaj sta kot predhodnici dve skupini, ki se vsakih nekaj sto metrov menjata. Vtem ko nas ena na položajih vzdolž poti čaka, druga napreduje naprej. V koloni so Kiluanži, Dibala, Pemba, Kimbu in drugi. Mnogi so komaj stopili iz deške dobe. V drugih pogojih bi gotovo še sedeli v šolskih klopeh. A kot v vseh revolucijah, tudi tu otroci bolj naglo dozorevajo in postajajo možje.

Stopamo po poti, ki jo je bil izsekal neki Portugalec, da bi lažje odvažal dragoceni tropski les. Ebenovina, mahagonij «železno drevo» — so pred vstajo bili glavni izvozni artikli Kabinde. Danes pa se ne nahajajo več na izvoznih seznamih kolonialnih administracij.

Cesta je še pred nekaj meseci bila prizorišče silnih spopadov. Tu so partizani v zasedi dočakali sovražno kolono in jo napadli. Bila je razbita. Toda gverilci, poznavajoč sovražnika, so vedeli, da to ni še konec, da bo okupator poslal na to področje verjetno celo kazensko ekspedicijo. Potekel je teden dni in fašisti so se zares ponovno pojavili, to pot v mnogo večjem številu. Portugalci so se naivno pognali proti partizanskemu taborišču, kjer je skupina gverilcev simulirala odpor in se zatem umaknila. Portugalci so vdrli v taborišče in so se znašli v kletki: od vseh strani jih je iz pragozda obsul ogenj. Ko so proti jutru priletela portugalska letala, pa partizanov ni bilo več nikjer.

Povzpeli smo se na vrh, od koder smo imeli krasen razgled na velik del Kabinde. Pokrajina je kot eno samo morje višjih in nižjih vrhov, ki jih prekriva izredno bujna vegetacija. Upehali smo se, zdaj počivamo, prižgali smo cigarete in čutarica kroži iz roke v roko.

S široko kretjo iztegnjene roke, mi Kiluanži nenadoma reče: «To je Kabinda. Del tistega, kar bo nekega dne svobodna Angola...».

IVAN IVEKOVIĆ

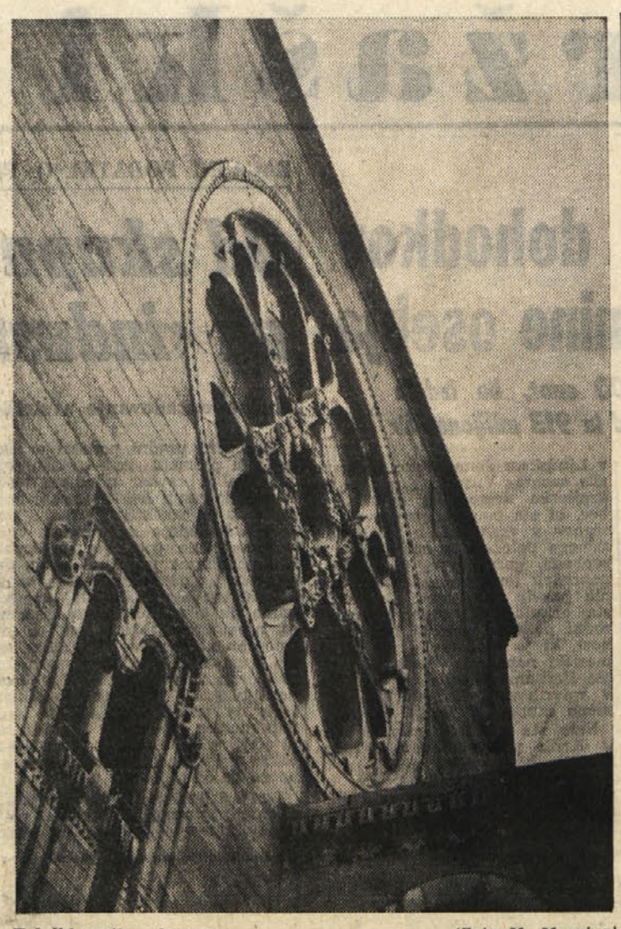

Tržaški motiv: sinagoga (Foto M. Magajna)

KO BRSKAMO PO STARIH ZAPISKIH O POTRESU V MESSINI

Pri nabiranju pomoči za žrtve potresa so se izkazali tudi tržaški Slovenci

Vojska se pri reševalnih delih ni posebno izkazala - Nabiralne akcije v naših krajih - Kljub ignoriranju tržaških italijanskih krogov...

II.

Ker so ljudje ostali brez hrane, je pretila lakota. Ladje so dovažale živila in vojaki so razdeljevali kruh, moko, testenine in druge jestvine. Razjarjena množica je napadala vojake, ubila je celo majorja Pallitonija. Po pisanju lista «Il Corriere di Catania» z dne 31.XII.1908 so se morale z nekaterimi vojaškimi enotami dogajati še hujše stvari, zlasti v prvih dneh, ko so posamezni vojaki kradli in vlekli izpod ruševin preostalo obleko, ter je zato list ob koncu poročanja o neljubih primerih pribil:

«Questo per vergogna dell'esercito italiano dobbiamo pubblicamente denunziare anche per la meschinissima figura fatta dinanzi ai marinai russi che assistevano alle scene quasi nauseati.»

Potresi so se nadaljevali še ves januar in globoko tja v februar, da bi v začetku marca končno popolnoma prenehali. Življenje v porušenih mestih se je normaliziralo v toliko, da so sicer ljudje živeli v barakah in «zakrpanih» hišah in da je delo teklo naprej, trgovina delovala in vladal red. Le samotni kraji ob obali Kalabrije in v hribih po notranjosti so še trpeli, ker se njih v prvih tednih največje stiske nihče ni spomnil. Šele zdaj so jim pripeljale nekaj oblačil in najnujnejših predmetov španske ladje.

Posebni dopisnik turinske «Stampe» Bertolini je prve dni januarja pravilno pohvalil proglasitev obsednega stanja, toda kasneje, ko so se razmere začele urejevati, je general Mazza s svojim štabom birokratov postal cokla in s tem tarča kritike. Ob koncu januarja je milanski «Il Corriere della Sera» pisal, da je birokracija strašnejša od potresa.

Od najbolj zakotnega italijanskega lističa pa do najuglednejših strankarskih listov se vsi strinjamo, da je obsedno stanje nepotrebno Mnogo ljudi je izgubilo življenje in ni bilo pravočasno rešeno zavoljo razkrajajočega se delovanja birokracije. Armado beguncev iz potresnih krajev so s silo odpeljali drugam, kjer povečuje število brezposelnih. Generalni komisar je s svojim birokratskim štabom obsodil žive pokopane na smrt, a rešil je zlato bank, napravil mnogo pisarn ter poslal kruh v razrušene vasi šele po 14 dneh, a da ga dobiš v Messini, moraš tekati po štirih ladjah, da ti dajo krušno nakaznico. V 22 dneh se ni posrečilo zgraditi barak, čeprav je v Messino prišlo na stotine inženirjev.

Ljudje so bili v begunstvu, a po mestih, razrušenih po potresu, plenijo roparji. Ministrstva v Rimu so kar naprej pošiljala pisma, okrožnice na urade in ustanove, ki jih je pred mesecem dni pokril debel sloj ruševin in se ga še ni dotaknila lopata. Pač pa so bili silno važni prepisi zapisnikov o tatvinah in žalitvah vlade in njihovih veličanstev.» «Težja od potresa je birokracija» — vzdihujejo po vrsti listi

Nerodno je bilo, da so te vesti prodrle v tujino in da je celo dunajska «Reichpost» pisala o tem, kako Italija joče, kako objokuje 20 do 30 tisoč živih pokopanih, ki jih niso znali odkopati. Seveda bi mnoge še rešili, toda modernih caterpillarjev in buldozerjev ni bilo.

Hujše je bilo to, da so tistih šest let, ki jih je ločilo do svetovne vojne, od 1909 do 1915, zelo slabo uporabili za pozidavo porušene Messine. Izbruhnila je vojna in na mrzle alpske stene ter na gmajne pred Doberdobom so gnali pred avstrijske strojnice mlade Sicilijance in Kalabreže, ki so šli k vojakom naravnost iz barak in potresnih podrtij. Fašizem se je nato po letu 1922 hvalil, kako je zagrabil potresni problem pri korenu in ga rešil. Pa ga ni rešil, ker je trajal skoraj vsa leta med obema vojnama, da so pozidali Messino, Reggio Calabrio in druga večja mesta. Nekatera manjša so ostala v ruševinah, v gorskih vaseh so še zmerom podrtije velikega potresa, ki jih ljudje sedaj zapuščajo in odhajajo: ali v severno Italijo ali v svet.

Kakor pri skopskem potresu, tako se je tudi pri mesinskem strahotnem potresu zganila vsa svetovna javnost. Že do 8. januarja 1909, torej v enajstih dneh, so nabrali v tujini 30 milijonov tedanjih lir. Polovico vseh darov je dala, kot po navadi, Amerika. Dajali so podpore Francozi in Angleži preko svojih parlamentov, špansko mesto Madrid 200 tisoč pezetas, papež 100.000 lir, a darovi nanj poslani, so znašali nadaljnjih 1,408.194 lir. Svoj prispevek je dal tudi cesar Franc Jožef.

Čeprav je prav v tistih letih divjal najhujši nacionalni boj med Slovenci in Italijani na Goriškem in Tržaškem ter so bili listi z obeh strani prepolni zmerjanj in hujskanj, so strahotne vesti, ki so jih listi vsako jutro objavljali, silno pretresle vse prebivalstvo na Primorskem — ne glede na narodnost. V Gorici je mestni svet takoj določil 1000 kron, deželni goriški odbor 5000, prav toliko zagrebški mestni svet in po vrsti vsa druga mesta in ustanove.

V slovenskem delu Primorske so nabirali prispevke po vseh cerkvah. Naj navedemo nekaj številk iz cerkva, ki so sedaj v Italiji: v Števerjanu 22.90, v Devinu 40.10, v Rubiji 16.94, v Podturnu v Gorici 40.10 krone itd.

V Gorici so ustanovili skupen odbor vseh italijanskih društev za pobiranje darov, ki so jih nabirali italijanski visokošolci.

V Trstu je pisala «Edinost» dne 5. januarja 1909, da bodo italijanski študentje nabirali darove, kakor je to posnela po italijanskih listih. «Zato apeliramo,» piše «Edinost», «na človekoljubje mnogoštevilnih Slovanov v Trstu, naj se pridružijo ostalemu občinstvu v izkazovanju sočutja za nesrečne žrtve potresa. Najmanjši dar v denarju in v oblekah bo dobrodošel.» Hkrati je slovensko akademsko ferialno društvo «Balkan» tudi apeliralo na slovensko javnost, naj se pokaže plemenitega srca, «ko pridejo italijanski visokošolci nabirat v Vaše hiše. Izkažite slovansko gostoljubnost, darujte po svojih močeh, posnemajte plemenitost Rusov v Messini, posnemajte vzorno človekoljubnost italijanske kraljice Helene, ki je naše krvi».

Dne 6. januarja 1909 se je pomikal po mestu sprevod 24 spedicijskih voz, ki so jih spremljali ital. visokošolci. Pripeljali so do Piazza Caserma in se tu razdelili v štiri skupine. Pri vsakem vozu je stalo 5-6 študentov s pušicami v rokah, z zelenimi znaki na rokavih. Vsi Tržačani so rade volje in obilno darovali. Kar tekmovali so med seboj, kdo bo več dal, tako da so bili vozovi v kratkem času polni.

Neko posebno razpoloženje je vladalo po tipično slovenskih predmestjih in slovenskih okrajih pri Sv. Ivanu, v Lonjerju, Barkovljah, Škednju, na Vrdelci, pri Magdalenah in drugod, da so dajali za nesrečneže v Messini, kakor da bi se bili nekako sprostili od hude napetosti. Špedicijske tvrdke Exner, Lenardo, Cozzio, Blitzer so dale na voljo svoje velike špedicijske vozove, svoje skladišče za darove tvrdka Buttoraz & Ziffer na Korzu 37, a denarne zneske so hranili v mestni «Cassa di risparmio». V Barkovljah so nabrali za dva voza blaga. Naslednji dan so šli nabirat živila v prosto luko.

Darila Slovencev za žrtve potresa v Mesinski ožini so toliko bolj pomembna, ker se italijanska društva niso hotela obrniti na slovenske organizacije, temveč so objavila poziv za darove samo v italijanskih listih. Razmere zaradi narodnostnih bojev v Gorici in Trstu so bile tako zastrupljene, da se Italijani niso hoteli uradno obrniti ali pa poiskati poti, da bi tudi slovenske organizacije zbirale za ponesrečence.

A. R.

(Konec)

POSLEDICE DOLGEGA LETENJA V BREZTEŽNOSTNEM STANJU

Dekalcifikacija, dezorientacija

WASHINGTON, 7. — Gordon Cooper in Charles Conrad, ameriška kozmonavta, ki sta letela v kabini «Gemini 5», sta trpela zaradi izrazite oblike tako imenovane dekalcifikacije, ki je ena izmed posledic dolgega bivanja v brezteženostnem stanju. Kakor je znano, sta Gordon Cooper in Charles Conrad lani avgusta opravila vesoljski polet, ki je trajal osem dni.

O njunih motnjah je govoril sinoči dr. Lachance, specialist NASA za kozmobiologijo. Te novosti je ameriški strokovnjak razkril na nekem sestanku, ko je bilo govora o poletu vesoljske ladje «Gemini 5».

«Dekalcifikacijo, je rekel dr. Lachance, smo ugotovili, ko smo kozmonavta rentgensko pregledali pred in po poletu.» Hkrati pa je ameriški strokovnjak zagotovil, da sta bila Cooper in Conrad že deset dni po vrnitvi na Zemljo zdravstveno popolnoma v redu.

Na tem sestanku se je tudi zvedelo, da je eden izmed kozmonavtov (ime ni bilo povedano) v času brezteženostnega stanja bil precej dezorientiran in da je neki posebni aparat ugotovil, da je isti kozmonavt napravil glede orientacije napako celih 32 stopinj. Drugi kozmonavt pa ni doživljal nobenih neravnotežij. Končno je bilo na tej konferenci rečeno, da so razne naprave na kozmonavtih ugotovile, da morejo kozmonavti opravljati lažja dela, ne da bi pri tem utrpeli kakršno koli fizično težavo. Gre v tem primeru seveda za opravljanje raznih del med poletom, torej v brezteženostnem stanju.

ZDA izstrelile nov tajni umetni satelit

LETALSKO OPORIŠČE WANDENBERG (ZDA), 7. — Ameriško letalstvo je sinoči izstrelilo umetni satelit ne da bi povedalo v kakšne namene. Kaže, da je izstrelitev uspela, vendar iz uradnih krogov niso dali nobenih podatkov o namenu satelita, niti o njegovi krožni poti. Ve se le, da so umetni satelit izstrelili s kombinacijo raket «Thor» in «Altar».

Filmska cenzura avstrijskih katolikov

DUNAJ, 7. — Avstrijska katoliška filmska komisija je v minulem letu ocenila 427 filmov, vse pač, ki so bili na programu istega leta v avstrijskih kinematografih. Od vsega tega števila filmov je samo štirinajstim pripisala, da so «priporočljivi». Osem od teh 14 so bili «priporočljivi» za odrasle, 3 za mladino in 3 za odrasle in mladino. Od «priporočljivih» filmov so bili štirje iz ameriške proizvodnje, dva sta bila angleška, dva avstrijska, eden italijanski, eden pa francosko-italijanski, ostali pa iz drugih držav.

Med 46 filmi, ki jih je ista avstrijska katoliška komisija ocenila za «nepriporočljive», je bilo 6 italijanskih, 6 francoskih, 4 so bili italijansko-francoski, 2 argentinska, po eden pa iz raznih dežel.

Kar zadeva umetniško plat pregledanih filmov je avstrijska katoliška komisija 30 filmov ocenila kot «umetniško pomembne», za 8 pa se je izrazila, da so «umetniško odlični». Od teh 38 filmov jih je bilo 10 iz ZDA, 5 angleških, 5 francosko-italijanskih, 4 italijanski, 3 francoski, 2 iz drugih držav, eden pa je bil nemško-italijansko-francoska koprodukcija.

* * *

RAPALLO, 7. — Tu se je začel «12 mednarodni festival amaterskega filma», ki ga organizira filmski klub Tigullio pod pokroviteljstvom FEDIC (italijanske zveze kinematografskih klubov) ter mednarodne organizacije UNICA (mednarodne zveze amaterskega filma).

Letošnje mednarodne manifestacije filmskih amaterjev se udeležujejo amaterji iz 14 držav. Zastopane so tako: Avstrija, Belgija, ZDA, Češkoslovaška, Francija, Nemčija, Anglija, Irska, Jugoslavija, Holandska, Španija, Švedska, Švica in Italija. Čeprav je na sporedu veliko filmov, bo ves program zaključen že 8. zvečer, istega dne pa bo tudi slavnostna razdelitev nagrad.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Kompromis, ki vam ga ponuja neki tekmec, dokazuje njegovo slabost. Pazite se pred pretiranim navdušenjem.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Ne postavljajte se po robu odločitvam svojih predstojnikov. Skušajte pomirjevalno vplivati na užaljenega prijatelja.

DVOJCKA (od 21.5. do 21.6.) Ne zapravljajte po nepotrebnem dragocenega časa. Ne jemljite preveč resno besed nekega sorodnika.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Pazite, da bi s svojim preveč odkritim značajem ne pokvarili tega, kar ste že bili dosegli. Preživeli boste prijeten večer v družbi iskrenih prijateljev.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Kljub težkočam, ki se porajajo, se boste približali svojemu cilju. Harmonija in sodelovanje med zakonci.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) S svojo potrpežljivostjo in metodičnostjo boste postopno izpolnili svoj načrt. Skušajte, da bi s svojimi čustvenimi stališči ne prizadeli drage osebe.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Vse kaže, da si boste danes zagotovili lepe dohodke. Deležni boste velikega čustvenega zadoščenja

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Skušajte povsem trezno določiti nadaljnje faze svojega poslovnega razvoja. Presenečeni boste nad zvestobo nekega prijatelja.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Neko nesoglasje med vami in sodelavci ne bo rodilo nič dobrega. Zanimajte se bolj za dobro čtivo.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) V stiku z nekaterimi ne preveč solidnimi poslovnimi osebami ne bodite preveč zaupljivi. Ne zamenjujte ponosa s samoljubnostjo.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Danes boste prejeli več zanimivih trgovinskih ponudb. Zaradi nekaterih dvoumno izrečenih besed utegne priti v družini do nesporazuma.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Dan je primeren za vse, ki se ukvarjajo z znanstvenim raziskovanjem. Zelo enostavno boste rešili neko zapleteno družinsko vprašanje.

NOVO NA KNJIŽNI POLICI

Ivan Bratko:

Rakete in sekvoje

Ni dolgo tega, kar smo poročali o zanimivi knjigi nemškega pisatelja Hansa Habeja o Ameriki. In že imamo pred seboj novo knjigo o tej deželi, knjigo Rakete in sekvoje, *(izdala jo je Cankarjeva založba v Ljubljani), delo slovenskega avtorja, pisatelja in publicista Ivana Bratka. Hans Habe je napisal knjigo o Ameriki v času Kennedyjevega umora, ki ga je sam sodoživljal. Ivan Bratko je obiskal Ameriko kot štipendist ameriške vlade v času, ko je bil Kennedy izvoljen za predsednika Združenih držav. Bratkova knjiga naj bi bila torej starejša.*

V Ameriki se tudi vse naglo spreminja, je zapisal avtor v uvodnem poglavju. «V dobrih treh desetletjih so si sledili taki nasprotujoči si predsedniki kot Hoover, Roosevelt, Kennedy in Johnson. Pri tem je prevladovala misel o vsemoči businessa, pri onem družbene reforme; pri tem vera v orožje, pri onem sporazumevanje s svetom, ki vse hitreje napreduje. Težke preizkušnje (notranje krize, zunanji porazi, neposredna nevarnost atomske vojne) bodo v prihodnje še hitreje preusmerjale ameriško življenje in nudile nove priložnosti prvi Ameriki.»

Toda Bratko je svojo knjigo napisal pred kratkim; svoje dnevniške beležke s poti je bistveno dopolnil z izsledki svojih študij in pričevanj o Ameriki in segel tako tudi v najnovejši čas. Sem in tja Ivan Bratko primerja Ameriko, njeno življenje, industrijsko proizvodnjo, gospodarske uspehe in druge dosežke s Sovjetsko zvezo, kakor jo je tudi sam osebno spoznaval. Zato je Bratkova knjiga ne samo obsežnejša, ne samo temeljitejša, temveč vso snov, vso problematiko ameriškega kontinenta zajema širše, bolj poglobljeno in temeljitejše. Zato bi slovensko knjigo o Ameriki glede na temeljitost, izčrpnost in pomembnost postavili pred Habejevo knjigo.

Pa še nekaj je, zaradi česar nam je to delo blizu. Knjiga «Rakete in Sekvoje» je delo domačega, slovenskega človeka, ki torej na svet Amerike in njenih problemov ne gleda samo z očmi Evropejca, temveč tudi Jugoslovana, Slovenca in socialističnega, napredno usmerjenega človeka. Pisateljeva spoznanja in opazovanja, njegova dognanja, beležke in ugotovitve so nam blizu. Razumemo jih, občutimo jih kot pristne, stvarne in prepričljive. Zato ta knjiga nam posebno veliko pove in jo bodo zato naši ljudje sprejeli kot resnično dragoceno pričevanje o sodobni Ameriki.

Bratko je knjigo o Ameriki napisal kot štipendist ameriške vlade, ki mu je omogočila spoznanje vse prostrane dežele, njenih ljudi in najrazličnejših ustanov. Napisal jo je kot slovenski pisatelj in tudi kot sociolog, kot eden vodilnih predstavnikov jugoslovanskega založništva. Zato je razumljivo, da ga je na ameriškem kontinentu zanimalo prav vse.

«Napisal sem to,» pravi Bratko v uvodu, «za kar sem bil sposoben, kar sem vsaj deloma obvladal, kar me je zanimalo in o čemer sem sodil, da bo vzbudilo interes pri bralcih. Te vrste teme so bile: status človeka, črnsko vprašanje, izseljenci, knjige, standard, liki različnih ljudi, ki vplivajo na usodo Amerike. Miselna vrenja in vzdušja. Odnosi med ljudmi in njih gibala. Mogoče prav gotovo bo kdo pogrešal globlje, objektivnejše razčlembe tega in onega. Vem: vsaka stvar ima svojo zgodovino, trenuten pogled nanjo je lahko površen in nepopoln. Ravnal sem se po izkušenih avtorjih, ki pravijo, da je bolje, če to ali ono izpustiš, kot pa da pokažeš površno samo zato, da bi zadostili občutku za celoto in vsestranost. Moje delo je samo del k celoti, ki je plod mnogih.»

Bratkova knjiga je torej zelo široka in se spušča v obravnavanje najrazličnejših aktualnih in za nas zanimivih vprašanj. Zato je tudi po svoji obliki svojstvena. Je neka posrečena kombinacija dnevniških zapiskov, beležk, drobnih portretov in študij o ameriški družbi in njenem življenju Dnevniški zapiski, ki sestavljajo glavni del knjige, so avtentična doživetja, ki jih je avtor beležil, kot to sam pove, sproti, po izpolnitvi dnevnega programa, ko so bili vtisi še sveži.

Drugi sestavni del knjige, vložki, ki so med dnevniškimi zapisi, so drugačnega značaja, izvora in datuma. «Po resničnem križarjenju čez ameriški kontinent,» pravi avtor, «se je namreč pričelo moje drugo, mnogo daljše imaginarno potovanje. Živi kontakt mi je razvnel radovednost, hotel sem spoznati čim več in si ustvariti lastno sodbo o deželi, s katero so se mnogi usodno povezali, za druge pa je pomembna na ta ali oni način. Kakšen je njen resnični, globlji obraz brez maske? Prvo potovanje se je raztegnilo na pokrajine in velika mesta, drugo pa je seglo v prostranstva razmišljajočega iščočega duha. Frebiral sem številne zgodovinarje, ekonomike, sociologije, neprizadete razčlembe, pamflete in apoteoze ameriških in neameriških avtorjev.»

Tako je torej med dnevniške zapiske s poti vstavil posnetke svojih izsledkov in študij o Ameriki in njeni družbi. In tako je razgrnil pred bralcem podobo tega dinamičnega sveta, za katerega zlasti po zadnji vojni narašča zanimanje na svetu. Čeprav Amerika ni središče sveta, je pa veliko delovno mravljišče, civilizacijski kolos, znanstveno ognjišče, arzenal raket, nacija nacij in slikovit, lep del ameriške poloble.

Ker smemo verjeti avtorju, da se je držal otipljive resnice in paził na to, da ni podlegel pristranskim in zastarelim sodbam, hvalam in grajam, lahko Bratkovo knjigo označimo kot odlično gotovo najboljše pričevanje o Ameriki, kar jih imamo v slovenščini, pričevanje, ki je napisano dovolj tehtno in poglobljeno, pa tudi dovolj zanimivo in mikavno, da nas v resnici pritegne in nas obogati s spoznanjem dežele, ki nas privlačuje. Več pa že o neki knjigi ni potrebno napisati.

Sl. Ru.

V Skopju izšel mesečnik v turščini

SKOPLJE, 7. — *Kot smo že poročali, je izšla prva številka revije za družbena vprašanja in slovstvo, ki nosi naslov «Sesler». Je to prvi časopis, ki se v Jugoslaviji tiska v turškem jeziku za turško manjšino. Številka revije «Sesler», ki je pravkar izšla, prinaša med drugim prispevke: «Nacionalno vprašanje danes» Kemala Sejfule in «Marksistična etika in slovstvo» Mustafe Karahasana. Poleg tega se s svojimi krajšimi literarnimi deli in poezijami pojavljajo Šukri Ramo, Nedžati Zetirja, Nosred Dišo ter Ilijami Emin, ki je tudi glavni urednik lista. Ismail Tefika pa je za to številko napisal članek z naslovom «Pomembne osebnosti v preteklosti Bitolja».*

Kakor je zapisal glavni urednik I. Emin, je pojav tega lista logična posledica potrebe naraslega števila turških razumnikov v Jugoslaviji.

RADIO VELEVIZIJA

SOBOTA, 8. JANUARJA 1966

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Slov. pesmi; 11.45 «50 fingers... 5 guitars»; 12.00 Kulturni odmevi; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Tamburaši; 15.00 Glasbena oddaja za mladino; 16.00 «Volan»; 16.30 Koncert; 17.20 Vatikanski koncil; 17.30 Širimo obzorja: «Podvodna arheologija»; 17.45 Glasbeni kaleidoskop; 18.15 Umetnost; 18.30 Jazz; 19.00 Milva in Johnny Dorelli; 19.15 Družinski obzornik; 19.30 Solisti; 20.00 Športna tribuna; 20.30 Teden v Italiji; 20.40 Vokalni kvintet; 21.00 Za smeh in dobro voljo; 21.30 Vabilo na ples; 22.30 Bellini: Koncert za oboo in orkester; 22.40 Ritmi.

Trst

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 12.30 Knjižne novosti.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 11.00 Uspele melodije; 11.20 Kitarist T. Mottola; 11.30 Današnji pevci; 11.45 Plošče Durium; 12.00 in 12.55 Glasba po željah; 13.40 Za prijetno razpoloženje; 14.00 Popevke; 15.00 Zabavna glasba; 15.45 Marjana Držaj in Nino Robič; 16.20 Izbrali ste...; 17.00 Iz operetnega sveta; 17.45 Jazz; 18.00 Prenos RL; 19.00 Šport; 19.30 Prenos RL; 22.15 Plesna glasba.

Nacionalni program

8.30 Jutranji pozdrav; 9.10 Strani iz albuma; 9.45 Pesem sledi pesmi; 10.05 Mozart in Verdi; 10.30 Šola; 11.15 Folklorna glasba; 11.45 Skladbe za godala; 13.30 Kronike od vsepovsod; 14.30 Večni motivi; 14.55 Vreme na morjih; 15.15 Likovne umetnosti; 15.30 Koncert za študente; 17.30 Operna glasba; 18.00 Oddaja za bolnike; 18.40 Pesmi leta; 20.30 R. Mazzucco: «I malfidati»; 21.10 Orkester Martelli; 21.25 Ital. melodije; 22.30 Plesna glasba.

II. program

7.30 Jutranja glasba; 9.35 Pisan spored; 10.35 Nove pesmi; 11.05 Vesela glasba; 11.40 Orkester; 12.25 Puccini in Gounod; 14.00 Pevci; 14.45 Glasbeni kotiček; 15.15 Najnovejše plošče; 15.35 Basist Ezio Pinza; 16.00 Rapsodija; 16.50 Plesna glasba; 17.25 Oddaja za avtomobiliste; 17.40 Plošče za najmlajše; 18.35 Prireditve med tednom; 20.00 Lahka glasba; 21.00 Pesmi; 21.40 Znanost; 22.00 Jazz.

III. program

18.30 Srednjeveška zgodovina; 18.45 Fellegara: Koncert za orkester; 19.30 Koncert; 20.40 Blochova Simfonična suita; 21.20 Madžarski pesniki; 21.30 Simf. koncert.

Slovenija

8.05 Glasbena matineja; 8.55 Radijska šola: Štirje letni časi; 9.25 Mladi glasbeniki; 9.45 Ansamsel Mojmira Sepeta; 10.15 Iz oper ital. mojstrov; 11.00 Turistični napotki; 11.15 Nimaš prednosti!; 12.05 Lhotka-Kalinski: Plesna simfonietta; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 «Zadovoljni Kranjci»; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Iz Smetanove «Prodane neveste»; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.30 Jug. pesmi in plesi; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremo v kino; 17.35 Popevke tedna; 18.00 Aktualnosti; 18.20 Radio Koper; 18.45 S knjižnega trga; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Lahka glasba; 20.30 Dr. W. Gerteis: «Na pomoč, nekdo je na vrtu»; 20.53 Vedri zvoki; 22.10 Oddaja za izseljence; 23.05 Plesna glasba.

Ital. televizija

8.30 Šola; 17.30 Spored za najmlajše; 18.30 Nikoli ni prepozno; 19.00 Dnevnik in izžrebanje loterije; 19.15 «Zgodba bikoborca»; 19.55 Športne vesti in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Gigliola Cinquetti; 22.15 Iz zgodovine Rimljanov; 22.45 Četrt ure z G. Lambertijem; 23.00 Dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 21.15 Skladbe R. Zandonaija; 22.00 TV razprave: Eno leto po svetu.

Jug. televizija

10.00 TV šola; 17.25 Poročila; 17.30 Kje je, kaj je; 17.45 Gregec reši ujetnike — lutkovna zgodba; 18.10 Vsako soboto; 18.25 Obzornik; 18.45 M. Dečković: «Človek brez meja»; 19.25 Ko sem bil še majhen; 19.40 Cik-cak; 20.00 Dnevnik; 20.30 Nina Ivanova — gostja iz Bolgarije; 20.40 Prazgodovina v Sloveniji; 21.10 Pri sodniku za prekrške; 22.00 Film «Največja predstava na svetu»; 22.50 Zadnja poročila.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 4,6, najnižja —1,2, ob 19. uri 3,2; zračni tlak 1027,9 stanoviten, veter 4 km severovzhodnik, vlaga 32 odst., nebo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 10,6 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 8. januarja Maks
Sonce vzide ob 7,45 in zatone ob 16,38. Dolžina dneva 8,53. Luna vzide ob 18,05 in zatone ob 9,08
Jutri, NEDELJA, 9. januarja Julijan

ŠE O PRORAČUNU TRŽAŠKE OBČINE

Skoraj 94 odstotkov dohodkov za plače in pokojnine osebja

Čeprav se je število uslužbencev znižalo za kakih 100 enot, bo izdala občina letos za njihove plače in pokojnine 8 milijard in 913 milijonov lir

Še pred dvema letoma je tržaška občina porabila za plače osebja in pokojnine upokojenih uslužbencev več, kot je imela dejanskih rednih dohodkov (brez državnega prispevka za kritje primanjkljaja), in sicer 106.2 odstotka rednih dohodkov. Lani in letos se je položaj nekoliko izboljšal, ker so narasli redni dohodki, zlasti zaradi večjih dohodkov od družinskega davka in trošarine. Toda osebje in pokojnine tudi letos bremenijo občinsko upravo za 93,4 odstotka vseh dejanskih rednih dohodkov.

Vprašanje števila zaposlenega osebja v tržaški občini je že mnogo let predmet pozorne razprave vseh skupin v občinskem svetu. Te razprave se zaostrijo predvsem ob diskusiji o vsakoletnem proračunu. Pristojnemu odborniku in svetovalcem, ki se s tem ukvarjajo, ni težko ugotoviti, da so vsi ostali stroški občinske uprave, razen izdatkov za osebje, odvisni od državnega prispevka za kritje primanjkljaja in visokih posojil, ki jih je občina primorana najemati, če hoče zadostiti vsaj najnujnejšim potrebam. To stanje seveda ovira občinsko upravo pri izvajanju njenih obveznosti zlasti na področju javnih del in posegov na področju socialne pomoči in dobrodelnosti.

Glede števila zaposlenega osebja pri tržaški občini pa je treba poudariti, da je občina v zadnjih desetih letih znatno zmanjšala predvsem število delavcev oddelka za javna dela in da sedaj skoraj vsa, tudi najmanjša popravila cest in podobno, opravljajo zasebna podjetja. Tudi čistilke na šolah so skoraj popolnoma odpravili in dali zasebnemu podjetju čiščenje šolskih prostorov. Toda glede števila občinskih uslužbencev se ne postavlja vprašanje zmanjšanja števila oseb, še manj pa odpustitev z dela, ampak bi bilo treba predvsem poskrbeti, da bo vsak občinski uslužbenec zaposlen na pravem mestu, da ne bodo oddelki, ki jim primanjkuje osebja, drugi pa, ki ga imajo na pretek.

Občinski odbornik za proračun dr. Verza je ob predložitvi letošnjega proračuna še posebno poudaril, da je vprašanje osebja tudi vprašanje organizacije uradov in raznih služnosti, ki mu je treba slediti z veliko pozornostjo. Pri opravljanju dela v občinskih oddelkih in uradih ni dovolj, da se skuša uskladiti njihovo delo, ampak je treba tudi proučiti potrebe po povečanju ali zmanjšanju števila osebja v posameznih oddelkih, da se doseže na vseh delovnih področjih največja funkcionalnost. Glavna vprašanja, ki jih je treba na tem področju rešiti, meni dr. Verza, se nanašajo predvsem na izbiro osebja, določitev in ureditev uradov, v katerih je treba delati, racionalizacija in mehanizacija raznih služb.

Odbornik nadalje poudarja, da je treba glede tega vprašanja omeniti že izvršeno revizijo staleža občinske trošarinske službe in revizijo staleža osebja oddelka za zdravstvo in higieno, ki je sedaj v teku; okrepitev oddelka za davke in pristojbine ter ustanovitev urada za regulacijski načrt. Poleg tega občina sedaj obnavlja naprave elektroračunskega centra, da bodo lahko razširili obseg njegovega delovanja.

Kot torej vidimo, je občinski odbor začel izvajati postopni program za ureditev vprašanja občinskega osebja, ki je bilo preveč let prepuščeno samemu sebi, kar je povzročilo velike neskladnosti v delovanju posameznih oddelkov.

V zadnjih štirih letih se je število občinskih uslužbencev kljub ponovnemu prevzemu redarske službe v lastno režijo in zaposlitvi večjega števila novih redarjev, nekoliko zmanjšalo. Tako je bilo leta 1963 zaposlenih 3.418 oseb, 1964. leta 3.507, lansko leto 3.384, letos pa je v občinski službi 3.301 oseba.

Toda izdatki za osebje in za upokojence so vedno večji zaradi povišanja plač, draginjske dokladе, pokojnin in socialnih dajatev. Leta 1963 je bilo za zaposleno osebje plačanih 6 milijard 307.227.000 lir; leta 1964 7 milijard 245.386.000 lir; leta 1965 7 milijard 250.741.000 lir, letos pa bodo za osebje porabili 7 milijard 717.023.000 lir.

Skupno s pokojninami bivših občinskih uslužbencev pa je občina plačala leta 1963 7 milijard 269 milijonov 782.000 lir, 1964. leta 8 milijard 545.386.000 lir, 1965 leta 8 milijard 550.741.000 lir, letos pa 8 milijard 913.023.000 lir.

Proslava 10-letnice Ljudskega doma v Križu

V četrtek je bila v Križu proslava 10-letnice izgradnje Ljudskega doma «Padli za svobodo». Proslave so se udeležili zastopniki raznih kulturnih krožkov ter veliko število prebivalstva. Po pozdravnem nagovoru predsednika odbora B. Sirka je predsednik kulturnega krožka «Vesna» Viktor Bogatec podal poročilo o raznih dejavnostih in prireditvah kulturnega, političnega in socialnega pomena, ki so bile v tem desetletju v Ljudskem domu. Nato sta govorila senator Vittorio Vidali in pokrajinska svetovalka Jelka Gerbec, ki sta omenila prispevek vaščanov v vseh važnih fazah političnega položaja v borbi za mir, svobodo, gospodarski in politični napredek ter za priznanje narodnih pravic Slovencev. Govornika sta orisala tudi sedanji mednarodni politični položaj ter nevarnost, ki jo predstavlja za mir ameriški napad na Vietnam, stališče italijanske vlade ter razmere, v katerih zdaj živi slovenska etnična skupina v Italiji.

Nato sta nastopila pevski zbor iz Križa pod vodstvom Franca Žerjala, ki je zapel nekaj partizanskih in narodnih pesmi ter glasbeno-pevska skupina iz Podlonjerja, ki je izvajala program lahke glasbe.

ZA NAFTOVODOM ŠE PLINOVOD

Deželne oblasti in gospodarstveniki se potegujejo za terminal v Tržiču

Po drugi varianti pa naj bi se plinovod začel v Kopru ter šel po jugoslovanskem ozemlju v Avstrijo in na Češko

Avstrijska industrija išče nove vire energije na Zahodu. Mala republika, ki ne razpolaga z bogatimi ležišči surovega petroleja ali zemeljskega plina (danes se proizvodnja metana v Avstriji sicer gibije na višini 1,25 milijarde kub. metrov na leto, vendar predvidevajo, da se bo v prihodnjih letih znatno zmanjšala, medtem ko se potoršnja petrolejskih derivatov tako v industriji kakor tudi v prevozništvu in v cestnem prometu postopoma veča). Ko so Zahodni Nemci sklenili, da se bodo povezali s Sredozemljem s primernim naftovodom, tako da bodo čistilnice v Ingolstadtu zanesljivo preskrbovane s potrebno surovino ,so se Avstrijci brž povezali z njimi in uredili vse potrebno — čeprav so morali pri tem premagati določene težave — da so si izposlovali pravico, da se z manjšim vodom priključijo na veliko pipeline, tako da bo dotok potrebne surovine v bodoče zajamčen tudi njihovim čistilnicam v Schwechatu.

Ta vir energije pa še zdaleč ne bo kril vseh potreb razvijajoče se industrije na Avstrijskem, zato iščejo Avstrijci še druge možnosti, da bi si v bodoče zagotovili primerne količine ogljikovodikov. Poleg naftovoda nameravajo zdaj speljati z Jadrana v Avstrijo tudi plinovod, po katerem bi dobavljali prizadetim industrijskim obratom metan iz Alžirije.

Kje bodo postavili izhodišče za plinovod na Severnem Jadranu, ni še določeno. Avstrijci tipajo italijanske in jugoslovanske poslovne kroge, da bi videli, kje bi bilo najbolj primerno mesto za gradnjo pristajališča za ladje - plinohrame. Kakor pred meseci, ko je šlo za gradnjo avstrijskega naftovoda, tako se za terminal plinovoda zdaj potegujejo predvsem poslovni krogi iz dežele Furlanije - Julijske krajine pa tudi številni gospodarstveniki na jugoslovanski strani.

Zveza trgovinskih zbornic iz dežele Furlanije - Julijske krajine, ki jo sestavljajo zbornice iz Trsta, Vidma in Gorice, in ki ji načeluje predsednik goriške ustanove inž. Rigonat, je v zvezi s tem pred kratkim pripravila posebno študijo, v kateri praktično predlaga Avstrijcem, naj se odločijo za postavitev terminala svojega plinovoda v neposredni bližini Tržiča, ter naj ga nato speljejo nekako vzporedno z naftovodom, ki je zdaj v gradnji, do italijansko-avstrijske meje, odtod pa vzporedno z avstrijskim naftovodom po dolini Zilje in dalje po Koroški proti Dunaju. Strokovnjaki, ki so sestavili študijo, predvidevajo, da bo plinovod stal približno 30 do 40 milijard lir, Avstrijci pa niso doslej reagirali na ta predlog, temveč se nasproti njemu vedejo previdno. S tega vidika je treba imeti pred očmi dejstvo, da so se Avstrijci, ko je šlo za gradnjo lastnega naftovoda, odločili za priključitev na bavarski vod šele na avstrijskem državnem ozemlju, in niso pristali na povabilo italijanskih poslovnih krogov, da bi speljali naftovod do Jadrana. To pa zaradi tega, ker niso hoteli, da bi italijansko podjetje za izkoriščanje petrolejskih vrelcev in zemeljskega plina nadzorovalo — kakor je to zahtevalo — tudi poslovanje avstrijskega naftovoda. Tudi zdaj pri plinovodu utegnejo nastati iste težave in morda ni neutemeljeno pričakovanje, da bodo Avstrijci tudi to pot izbrali drugo varianto.

Takšna odločitev avstrijskih poslovnih krogov bi pomenila za naše mesto in še posebej za našo industrijo precejšnjo škodo. Naše mesto ni povezano z mrežo metanovodov, ki je zlasti v severni Italiji precej razširjena, saj se globoko pod zemljo zlasti v Padski nižini nahajajo še velike količine zemeljskega plina. Ko bi tudi na Tržaškem lahko uporabljali zemeljski plin, ki je razmeroma zelo ceneno gorivo, bi lahko naša industrija začela uspešnejše tekmovati s konkurentnimi obrati, ker bi ji uporaba metana omogočila občutno znižanje proizvodnih stroškov. Zato je prav, da se predstavniki gospodarskih organizacij v deželi potegujejo za to, da bi se Avstrijci odločili za gradnjo plinovoda z izhodiščem v Tržiču, glavno besedo pa bodo seveda kakor pri naftovodu imeli «višji krogi» na Dunaju.

Avstrijci in Čehi se pa menda bolj ogrevajo za drugo varianto za gradnjo plinovoda. Tako prvi kakor tudi drugi so namreč pripravljeni, da bi tako energetsko žilo speljali ob medsebojnem sodelovanju z Jadrana najprej v Avstrijo do Dunaja, nato pa še naprej čez avstrijsko-češko mejo, do Trebičev v CSSR. V zvezi s tem načrtom se v zadnjem času navajajo konkretne številke in podatki: tako naj bi plinovod meril vsega skupaj 580 km, od tega bi teklo 245 km po jugoslovanskem, 295 po Avstrijskem in 40 po češkoslovaškem državnem ozemlju. Po tem načrtu naj bi namreč postavili teerminal plinovoda v Kopru, na glavni vod pa bi se povezala tudi Slovenija. Poleg industrijskih obratov vzdolž mednarodnega plinovoda bi namreč slovenska industrija imela od plinovoda že to korist, da bi ji ta omogočal uplemenitenje plina iz projektirane veleplinarne v Velenju. Iz jugoslovanskih virov poročajo, da se v zvezi s tem načrtom pravkar vodijo pogajanja med Avstrijci, Jugoslovani in Čehoslovaki, in sicer naj bi šla ta pogajanja že proti koncu, saj gre samo še za nekaj skupnih sklepov o gospodarskih in tehničnih problemih, za katere skušajo najti najprimernejšo rešitev.

ZAČASNI PODATKI O PRISTANIŠKEM PROMETU

Od skupnega prometa odpade na «industrijskega» kar 55 odst.

Močno nazadovanje avstrijskega tranzita - Tudi promet z lesom se je precej skrčil

Dokončni uradni podatki o blagovnem prometu skozi tržaško pristanišče v pravkar minulem 1965. letu bodo znani šele čez nekaj dni, ko bodo na statističnih uradih potegnili še zadnje zaključke in vnesli morebitne popravke in dopolnila. Zaenkrat je znano le to, da je promet v decembru dosegel okoli 540.000 ton blaga. Če zdaj upoštevamo, da je znašal promet do konca novembra 5.465.000 ton, potem smo lansko leto v pristanišču za las prekoračili 6 milijonov ton, in se povzpeli na 6.005.000 ton raznega blaga. V primerjavi z letom 1964, je tržaško pristanišče lani napredovalo za 660.000 ton ali za 13 odst., v primerjavi z letom 1963 pa za približno milijon ton odnosno za 20 odst.

Lansko leto se je torej tržaški pristaniški promet vendarle premaknil z mrtve točke, to je stalne višine malo čez pet milijonov ton, ki smo ga beležili od leta 1957 dalje. K temu je treba dodati, da se je lani povečal zlasti odvoz blaga po morju, saj je dosegel 1.605.000 ton ali 230.000 ton več kakor je znašal kdaj koli poprej v naši luki. To je vsekakor pozitiven pojav v naši trgovini, pri tem pa je treba upoštevati, da so na povečanje odvoza po morju vplivale v dobršni meri le pošiljke industrijskih izdelkov iz Žaveljskega pristanišča, iz obeh čistilnic in še posebej iz železarskega obrata Italsider pod Škednjem, in ne morda povečan tranzit iz srednje Evrope.

«Industrijski» promet v naši luki se iz leta v leto stalno veča. Lansko leto je že presegel 55 odst. celotnega prometa, in sicer so dale v tem pogledu največji doprinos že omenjeno podjetje Italsider, dalje obrat Italcementi, med obema čistilnicama pa predvsem obrat Aquila, ki je v zadnjih letih znatno povečal svoje proizvodne zmogljivosti. Pravi trgovinski promet narašča mnogo počasneje, v relativni vrednosti pa iz leta v leto celo nazaduje, saj je še pred kratkim kril 70 odst. celotnega pristaniškega prometa, medtem ko doseže danes le 45 odst.

Promet blaga skozi Javna skladišča se je lani dvignil za 6 odst. v primerjavi z letom 1964 in sicer od 1.899.000 na 2.015.000 ton. Približno polovico tega prometa je dala postavka «raznega blaga», lani pa je narastel predvsem promet s premogom in rudninami, in sicer od 521.000 na 614.000 ton. Promet z žitaricami je nasprotno popustil in sicer od 169.000 na 166.000, promet z lesom pa je nazadoval od 134.000 na 116.000 ton. To nazadovanje vzbuja razumljivo zaskrbljenost v tržaških poslovnih krogih, gospodarski opazovalci pa pripisujejo to dejstvo čedalje hujši konkurenci, ki jo na lesnih tržiščih Bližnjega vzhoda in Srednjega vzhoda izvajajo novi dobavitelji predvsem iz Romunije, Bolgarije in Sovjetske zveze. Druga stvar, ki vzbuja skrbi, je nazadovanje avstrijskega tranzita, ki je lani padel na nenavadno nizko raven. Zaradi zmanjšanih dobav žitaric je lani popustil tudi madžarski tranzit, blagovni promet s Češkoslovaško, Zahodno Nemčijo, Švico in Jugoslavijo pa se je ohranil približno na isti ravni kakor v letu 1964.

Sestanek med PSI in PRI

Deželni tajništvi PSI in PRI sporočata, da sta se včeraj sestala, na podlagi prejšnjih sklepov deželni tajnik PSI poslanec Loris Fortuna in deželni tajnik PRI ing. Carlo Di Re. Po obširni razpravi o sedanjem političnem položaju v deželi Furlaniji-Julijski krajini sta oba deželna tajnika omenjenih strank soglasno pozitivno ocenila izjave predsednika dr. Berzantija na seji deželnega sveta. Omenjene izjave vsekakor omogočajo, da PSI in PRI proučita vso deželno politiko v luči teh novih ugodnih usmeritev.

Deželna tajnika PSI in PRI sta ugotovila nujnost nove politike v deželi z vzpostavitvijo večine levega centra, na podlagi skupnega programa, ki naj bi omogočila sestavo novega deželnega odbora s podporo KD, PSI, PSDI in PRI. Glede tega sta omenjena deželna tajnika poudarila, da pričakujeta od demokristjanske stranke jasna stališča in predloge za skupne razgovore

Najdeni predmeti

V uradih ekonomata tržaške občine so na razpolago lastnikom sledeči najdeni predmeti v decembru lanskega leta: denarnica, ure, dežniki, krzneni ovratnik in krznen klobuček, valuta, rokavice, prstan, posrebren medaljon, žensko perilo, ženske torbice, čevlji, zapestnica, aktovka in knjige.

Zborovanje KPI o Vietnamu

Jutri, 9. decembra bo ob 11. uri na Trgu sv. Jakoba javno zborovanje, ki ga organizira tržaška federacija KPI. Na zborovanju bodo o položaju v Vietnamu govorili poslanka Marija Bernetić, senator Vittorio Vidali, občinska svetovalka Jole Burlo ter tajnik mladinske federacije KPI Dario Zupancich.

Na stadionu telovadba za osnovnošolske otroke

Športno združenje BOR sporoča, da bo pričela v ponedeljek 10. tm. ob 15. uri telovadba za osnovnošolske otroke na stadionu pri Sv. Ivanu, Vrdelska cesta št. 7.

Z avtom v tovornjak

Danes nekoliko po polnoči se je na vogalu Trga Dalmazia z Ul. Fabio Severo zgodila prometna nesreča, pri kateri se je hudo poškodoval 25-letni Marcello Pecchiari iz Ul. Gavardo 7, lažje poškodbe pa je dobil 20-letni Guerrino Mosetti iz Ul. Cologna 26. Pecchiari in Mosetti sta se z avtom «Giulietta» pripeljala po Ul. Carducci čez Trg Oberdan in sta krenila v Ul. Fabio Severo, pri tem pa sta z vso silo trčila v tovornjak s prikolico, ki ga je po Ul. Fabio Severo navzdol pripeljal Adriano Arbuti.

Pecchiari si je pri trčenju zlomil zapestje leve roke in desno ključnico ter se je močno udaril po glavi in je dobil živčni pretres, zaradi česar so ga sprejeli s pridržano prognozo na I. kirurški oddelek. Mosetti pa se je pobil in ranil po obrazu, levi roki in glavi ter je dobil rahel pretres možganov, zaradi česar so ga sprejeli na nevrokirurški oddelek. Okreval bo v 15 dneh.

Nesreča vespista

Včeraj ob 13.15 so z rešilnim avtom RK prepeljali na ortopedski oddelek splošne bolnišnice 37-letnega Sergia Štreklja iz Scala santa 75, ki se je precej hudo pobil pri prometni nesreči, do katere je prišlo malo prej v bližini Trga Unità. Zdravnik je ugotovil, da je ponesrečenec utrpel zlom na desni roki ter se pobil po desni nogi. V bolnišnici se bo moral zdraviti 30 dni.

Do nesreče je prišlo, ko se je Štrekelj peljal z vespo od Sv. Andreja proti Trgu della Libertà. S Trga Unità je nenadoma privozil tovornjak Roma 165614, katerega je upravljal 46-letni Aldo Ghecco iz Verdelske ceste 1766. Iz neznanih razlogov se je Štrekelj zaletel v težko vozilo.

SMRTNA NESREČA NA DELOVIŠČU V UL. BELLOSGUARDO

Delavec iz Bazovice padel z odra ter umrl med prevozom v bolnišnico

Do nesreče je prišlo, medtem ko je nesrečni delavec popravljal neko okvaro na ogrodju

Včeraj zjutraj se je pri poslopju št. 1, ki ga gradijo v Ul. Bellosguardo, pripetila smrtna nesreča pri delu, ki je hudo prizadela slovensko družino Križmančičev iz Bazovice št. 101.

Bilo je okoli 8.30, ko je Silvester Križmančič — po domače «Siljo Fogonov», star 58 let, delal na omenjenem gradbišču, kjer podjetje «Cividin Rosenwasser» gradi novo stavbo. Do nesreče je prišlo v drugem nadstropju, kjer so pred izstopnimi vrati na teraso, katero je bilo treba še zgraditi, postavili gradbeni oder. V tem primeru je šlo za tri podporne tramove, ki so nosili pet desk. Na eni strani so postavili zaščitno ograjo v obliki črke L. Zvedelo pa se je, da zunanja predzadnja deska ni bila pritrjena na nosilnike.

«Siljo Fogonov» je v trenutku nesreče razkladal skupaj s svojim delovnim tovarišem 55-letnim Mariom Vascottom iz Ul. Berchet 4, opeko, ki jo je žerjav prinašal s kovinsko košaro do vhoda bodoče terase v drugem nadstropju. V določenem trenutku je Vascotto odnesel tovor opeke v notranjost prostorov drugega nadstropja in prav tedaj se je odigrala žaloigra. Nesreči ni prisostvoval nihče ter se torej utegne le domnevati, kako je potekla. Prvi, ki je opazil, da se je zgodilo nekaj hudega, je bil 20-letni Ezio Kozlovich iz barake št. 20, Ul. Carsia na Općinah, ki je v bližini mešal malto s strojem. Mladenič je nenadoma zaslišal močan udarec, kot da bi na tla padla težka vreča. Obrnil se je ter opazil Križmančiča, ki je ležal na kupu gradbenega materiala. Takoj je razumel, da gre za nesrečo, ker je videl, da ponesrečenec krvavi ter je začel klicati na pomoč. Med prvimi je prihitel na kraj nesreče 24-letni geometer Aldo Cocolet, ki je opravljal svoje delo v bližnjem poslopju št. 4. Ta je poklical po telefonu rešilni avto RK. Žal pa so bile Križmančiču že štete minute. Uslužbenci RK so ga sicer še živega naložili v rešilni avto, toda nesrečnik je izdihnil, še preden so ga pripeljali do splošne bolnišnice. Pristojni zdravnik sprejemnega oddelka, ki je prvi opravil pregled trupla, je menil, da je Križmančič podlegel hudim poškodbam, ki jih je dobil pri padcu z višine 6 metrov. Pri tem si je verjetno zlomil tilnik ter je krvavel iz obeh ušes in iz nosa. Zdravnik mu je tudi ugotovil zunanje poškodbe na tilniku.

Na kraj nesreče so kmalu potem prišli agenti komisariata iz Starega mesta in funkcionarji znanstvenega oddelka kvesture, ki so natančno pregledali kraj nesreče ter skušali ugotoviti njene vzroke. Zdi se, da je treba pripisati te največ dejstvu, da predzadnja zunanja deska odra ni bila pritrjena na nosilne tramove. Ponesrečencev tovariš Vascotto je namreč izjavil, da je zapustil Križmančiča v trenutku, ko je ta skušal popraviti neko okvaro, ki jo je na zadnji deski (peti) povzročila nosilna košara žerjava. Domneva se, da je Križmančič pri opravljanju tega dela stopil na kraj četrte deske, ki se je pod težo njegovega telesa dvignila. Pri tem je moški zdrsnil z deske ter strmoglavil v praznino. Določene pomisleke so imeli preiskovalni organi glede take razlage, ker so našli to desko na njenem mestu. Menda pa ta pomislek ni utemeljen, ker se domneva, da je deska zadela ob stransko zaščitno ograjo in takoj nato zopet padla na svoje mesto.

Pokojni «Siljo» je bil znan v vsej Bazovici kot priden in pošten delavec. Po poklicu je bil tapetnik, toda življenje ga je prisililo, da si je tudi drugače služil vsakdanji kruh. Izhaja iz stare bazoviške družine, v kateri so se rodili trije otroci: pokojnik, brat Srečko, ki je danes že upokojen in brat Angel, ki živi v Ljubljani, kjer upravlja mestne trolejbuse. Otroci so izgubili očeta že leta 1910, kar je prisililo njihovo mater, da jih je s svojimi lastnimi močmi vzgojila in pripravila za življenje. Pogumna ženska je umrla pred 11 leti v visoki starosti 80 let. Brat Angel se je že leta 1930 izselil v Jugoslavijo ter je delal v Ljubljani in v Kranju. Leta 1942 so fašistične policijske oblasti aretirale «Silja» in Srečka ter ju priprle v koronejske zapore. Potem so ju prepeljali v vas Lugagnano blizu Piacenze, kjer sta preživela v družbi z drugimi konfiniranci 4 mesece. Konec leta 1942 so jima dovolili, da se vrneta na svoj dom.

V sinočnjih urah smo zvedeli, da bodo nesrečnega «Silja Fogonovega» pokopali na domačem pokopališču v Bazovici jutri v prvih popoldanskih urah. Na pogreb bo baje prišel tudi brat Angel, katerega so včeraj brzojavno obvestili o nesreči.

Pokojnik zapušča ženo Zofijo, hčer in sina. Hčerka Silvana je poročena s sinom gostilničarja Franca Križmančiča, a po poklicu je učiteljica ter poučuje v šoli v Trebčah. Sin Aldo, ki je nekoliko mlajši, pa se sedaj še zdravi zaradi posledic hudih telesnih poškodb, ki jih je dobil pri prometni nesreči blizu bloka pri Skofijah.

DELOVANJE DEŽELE

238 milijonov za razvoj turizma v naši pokrajini

Največ so dodelili gostinski šoli ENALC, in sicer 200 milijonov

Kot smo že poročali, se je 28. decembra lani sestal novi deželni odbor za turizem, ki ima posvetovalne naloge. Na podlagi nasvetov in predlogov tega odbora je deželni odbor izdal odlok, po katerem je dodelil tržaški pokrajini 238 milijonov skupnih 500 milijonov, ki so na razpolago. 200 milijonov je odbor dodelil gostinski šoli ENALC na obali pod Nabrežino; 15 milijonov lir tržaškemu jahalnemu krožku za spopolnitev mednarodnega konjskega dirkališča z ovirami na Opčinah; nad 12 milijonov Julijskemu alpinskemu društvu za razna dela v jami pri Briščikih; 10 milijonov miljski občini za zgraditev zaščitnega brana iz školjev pred športnim strelišcem, ki je blizu ladjedelnice Felszegy v Miljah ter 800.000 lir mladinskemu hotelu «Tergeste» v Miramaru za povečanje in izboljšanje njegove opreme.

Druge ustanove, ki so vložile prošnje za prispevke in niso prišle tokrat na vrsto, lahko ponovno vložijo prošnjo do konca januarja preko Pokrajinske turistične ustanove. Ker je dežela v letošnjem proračunu zvišala vsoto prispevkov za razvoj turističnih dejavnosti, bo natančno proučila vse zadevne prošnje in ugotovila, ali jim lahko ustreže.

Odvzem šoferskih knjižic

Tržaška prefektura sporoča, da so bile na podlagi člena 91 cestnega zakona odvzete šoferske knjižice za določeno število mesecev, in to zaradi prometnih nesreč, ki so povzročile hude ali smrtne osebne poškodbe, naslednjim lastnikom: Oton Berce (mesecev 15), Marino D'Antonio (12), Giuseppe Faraguna (9), Vittorio Bednarsech (6), Guido Brizzi (6), Umberto Corazza (6), Fausto Angelo Colombo (6), Giovanni Germanis (6), Amedeo Comolli (5), Silverio Della Santa (5), Paolo De Belli (2).

Zaradi večkratnih prekrškov so odvzeli za 4 mesece šofersko knjižico Pier Arrigu Lucchiniju.

Zaradi nastale nesposobnosti so odvzeli 16 šoferskih knjižic, 6 lastnikom pa so začasno odvzeli šoferske knjižice, ker se niso odzvali pozivu za zdravniški pregled.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Danes, 8. januarja 1966 ob 16.30 in ob 20. uri v Kopru

MARIE - OCTOBRE

V MALI DVORANI KULTURNEGA DOMA

William Shakespeare

SKOZI ŽIVLJENJE

recital

Izvaja JOŽKO LUKEŠ

Izbor in režija BRANKO GOMBAČ
Glasba MARJAN VODOPIVEC
Prevod OTON ŽUPANČIČ, MATEJ BOR, JANEZ MENART, JOŽE JAVORŠEK

V petek, 14. januarja ob 21. uri (PREMIERSKI ABONMA)
V soboto, 15. januarja ob 21. uri (ABONMA PRVA PONOVITEV)
V nedeljo, 16. januarja ob 16. uri (NEDELJSKI POPOLDANSKI)
V sredo, 19. januarja ob 20. uri (ŠTUDENTSKI ABONMA)
V četrtek, 20. januarja ob 21. uri (INVALIDSKI ABONMA)
V petek, 21. januarja ob 21. uri (SINDIKALNI ABONMA)
V soboto, 22. januarja ob 21. uri (OKOLIŠKI ABONMA)
V nedeljo, 23. januarja ob 16. uri

Prodaja vstopnic vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma.
Zaradi omejenega števila sedežev v Mali dvorani prosimo cenjeno občinstvo, da si pravočasno rezervira sedeže na tel. 734265.

«La coscienza di Zeno» izredna predstava

V Verdijevem gledališču je sinoči gostovalo Stalno gledališče iz Genove z «La coscienza di Zeno» tržaškega pisatelja Itala Sveva v dramatizaciji Tullia Kezicha. V naslovni vlogi je nastopil Alberto Lionello, medtem ko je delo zrežiral Luigi Squarzina. Uspeh je bil tak, kakršnega že dolgo ne beležijo tržaške gledališke kronike. Podrobnejše poročilo o predstavi bo sledilo v eni naših naslednjih izdaj.

Spremembe smeri vožnje v Ul. Torrebianca in Valdirivo

Županstvo sporoča, da bodo v nedeljo, 9. tm. uvedli enosmerno vožnjo v ulicah Torrebianca in Valdirivo v nasprotni smeri od sedanje. Zato bodo od nedelje naprej lahko avtomobili vozili po Ul Torrebianca v smeri iz Ulice Carducci proti Korzu Cavour, po Ul. Valdirivo pa v smeri s Korza Cavour proti Ul. Carducci.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

6. in 7. januarja 1966 se je v Trstu rodilo 14 otrok, umrlo pa je 20 oseb.

UMRLI SO: 88-letna Beatrice Quarantotto vd. De Paula, 61-letna Vittoria Monti por. Brecciaroli, 54-letna Elsa Mauri por. Cricchiutti, 74-letni Vittorio Carturan, 88-letna Antonia Vivoda por. Pizzamus, 58-letna Giovanna Kobal por. Cigoj, 63-letni Carlo Roncelli, 81-letni Giuseppe Bavaresco, 85-letna Vittoria Serri vd. Serafini, 61-letna Maria Bibalo por. Visintin, 73-letni Luigi Patino, 82-letna Valeria Stabon, 83-letna Antonia Stor por. Purinani, 89-letni Domenico Pesel, 59-letni Antonio Kleiderz, 77-letna Giovanna Colarich vd. Scherl, 75-letna Luigia Rota vd. Buric, 80-letni Giorgio Crassà, Marinella Di Lazzaro stara en dan, Elisabetta Malani stara 1 dan.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(Od 13. do 16. ure)
Alla Salute, Ul. Giulia 1; Benussi, Ul. Cavana 11; Piccola, Ul. Oriani 2; Vernari, Trg Valmaura 11.

NOCNA SLUŽBA LEKARN
(Od 19,30 do 8,30)
D'Ambrosi, Ul. Zorutti 19-c; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Ravasini, Trg Libertà 6; Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

Ob nedeljah in praznikih imata dnevno in nočno službo obe skupini lekarn hkrati.

Gledališča

VERDI

Pri gledališki blagajni se nadalje je prodaja vstopnic za današnjo predstavo komedije «La coscienza di Zeno» ter za jutrišnjo predstavo, ki bo ob 17. uri. Danes pa se začne tudi prodaja vstopnic za ponedeljek.

Kino

Nazionale 16,00 «La grande corsa» Technicolor. Panavision 70 mm. Tony Curtis, Jack Lemmon, Natalie Wood.
Arcobaleno 16,00 «Menage all'italiana» Ugo Tognazzi, Romina Power, Anna Moffo. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Excelsior 15,00 «I 4 figli di Katie Elder» John Wayne, Dean Martin. Technicolor.
Fenice 16,00 «Agente 007 — Thunderball (Operazione tuono)» Technicolor. Sean Connery.
Grattacielo 16,00 «L'affare Blindfold» Technicolor. Rock Hudson, Claudia Cardinale.
Alabarda 16,00 «A 009 missione Hong Kong» Colorscope. Stewart Granger, Rossana Schiaffino.
Filodrammatico 16,00 «Agente 3 S3 passaporto per l'inferno» Colorscope. George Ardisson, Barbara Simon.
Aurora 16,30 «Come ingualammo l'esercito».
Cristallo 16,00 «Lady L» Technicolor. Sophia Loren, Paul Newman.
Garibaldi 16,30 21,45 «Per chi suona la campana» Technicolor. Gary Cooper, Ingrid Bergman.
Capitol 16,30 «Lord Jim» Technicolor. Peter O'Toole, James Mason, Akim Tamiroff.
Impero 16,30 «Per un dollaro buco».
Vittorio Veneto 15,00 «Il circo e la sua grande avventura» Technicolor. John Wayne, Claudia Cardinale.
Moderno 17,00 21,15 Fiora Haris, Antonio De Vico in baletni ansambel «Gold Star» v reviji «0023 Operazione nudismo licenza di ridere». Cene 1200, 900 in 600 lir. Blagajna od 14 dalje.
Astra 16,00 «I quattro di Chicago».
Astoria 16,30 «Una moglie americana» Technicolor. Ugo Tognazzi. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Abbazia 16,00 18,45 21,30 «Il grande sentiero» Technicolor. Richard Widmark, Carroll Baker, James Stewart.
Ideale 16,00 «Il nudo e il morto» Technicolor. Aldo Ray.

LADJE V PRISTANIŠČU

Pupi, Palladio, G. Lauro: Africa C. Cosulich, Saipa II, Esperide, Settemari, Caribia, I. Montanari (It.); Ilovik, Mornar, Matko Nodilo (Jug.); Meena (ZAR); Georgios, Bremerhaven, Despoina, Eleni K., Pleias (Gr.); Inchleana (Angl.); Shakhtersk (SZ); Maya (Ge.); Vlora, Adriatiku (Al.).

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Močan porast turizma na vsem obmejnem področju

Prvi novi dinarji - Načrt proizvodnje v podjetju Tomos
Pogreb inž. Kolenca - Rekorden obisk Postojnske jame

Jugoslavijo je lani obiskalo 8 milijonov tujih turistov. Pretežen del teh turistov je ustopil v Jugoslavijo na jugoslovansko-italijanski meji. Podatki, ki so jih objavili ob novem letu, kažejo, da je Italija prišla lani v jugoslovanskem turističnem prometu že na tretje mesto, v deviznem pa na drugo. Okrog 300.000 italijanskih turistov je lani ustvarilo nad milijon nočnin. Precejšen delež tega prometa odpade na Slovenijo in še posebej na koprsko in goriško področje. Tukajšnji turistični činitelji sodijo, da se bo turistični promet z Italijo letos še precej povečal, upoštevajoč, da bodo že kmalu podpisali sporazum o ukinitvi vizuma in razne druge olajšave. Jasno je seveda, da bodo potrebne dodatne investicije za izboljšanje trgovinske in gostinske mreže, za izboljšanje cest, za izpopolnitev informacijskih in drugih birojev, za urejevanje izletniških točk itd. Lani smo v tem pogledu napravili velik korak naprej, saj so Koper in druga primorska mesta dobila vrsto novih in najsodobneje urejenih prodajaln ter gostinskih lokalov, pa tudi na podeželju, zlasti na Krasu je prišlo do raznih izboljšav. Kljub vsem naporom pa je bilo gostov iz Italije preveč, da bi lahko vsem nudili kvalitetne usluge, kar velja zlasti za sem pa tja preozko izbiro v trgovinah. Ne samo turistični delavci, ampak tudi tisti, ki delajo neposredno za turizem (trgovina, razni servisi in podobno) so se resno zavzeli, da bi še povečali lanske napore in bili kos pričakovanemu povečanju splošno turističnega in še posebej maloobmejnega prometa.

* * *

Služba družbenega knjigovodstva (bančne ustanove) v Kopru so dale v obtok prve količine novega denarja šele 7. januarja. Denar so sicer prejeli takoj po novem letu, vendar so morali prej urediti posle okrog internega obračunavanja. Dokler bosta v veljavi stari in novi denar, bodo koristniki imeli pač nekaj težav. Vsi denarni obrazci bodo morali imeti izpisana števila v novih dinarjih, čeprav bodo pri poštnih okencih izplačevali še stare dinarje. Prav tako so že povsod na vidnih mestih objavljene cene v novem in v starem denarju. Potrošniki, zlasti pa še blagajniki, bodo morali biti previdni pri plačevanju, oziroma izplačevanju, saj so novi bankovci po barvi močno podobni starim. Razlikujejo se le po napisih o vrednosti. Seveda razne težave zmeraj spremljajo menjavo denarja povsod na svetu. Po nekaj dneh, ali v najslabšem primeru po nekaj tednih, pa se ljudje privadijo.

* * *

Delavski svet tovarne Tomos je sprejel predlog proizvodnega in finančnega plana za leto 1966. Proizvodnja se bo povečala v primerjavi z lanskim letom za 15 odstotkov, tako da bo znašala realizacija nad 15 milijard dinarjev. Tovarna Tomos bo letos izdelala 45 tisoč mopedov, 11.000 ladijskih motorjev, 6.500 motornih črpalk, 2.000 stabilnih motorjev ter večje količine raznih rezervnih delov v vrednosti okrog 2 in pol milijarde dinarjev. Razveseljivo za trg je zlasti dejstvo, da bo potrošnikom na razpolago precej več rezervnih delov kot prejšnja leta.

Glede izdelovanja avtomobilov se položaj ne bo bistveno spremenil v primerjavi s prejšnjim letom. Tovarna bo izdelovala razne dele za tvrdko Citroen v Franciji v skupni vrednosti 1 milijarde 120 milijonov dinarjev. V zameno pa bo dobila 400 spačkov, 400 amijev in okrog 200 furgonov. Vsa ta vozila bodo kompletno sestavili v sami tovarni, pri čemer bodo seveda vgradili tiste dele, ki jih izdeluje sama tovarna, oziroma njeni kooperanti.

* * *

S tovarno Citroen sodelujejo tudi nekatera druga primorska podjetja, med njimi tudi Lesonit iz Ilirske Bistrice. Ta tovarna dobavlja francoski tvrdki lesonitne plošče določenega formata. Kaže, da se je tovarna Lesonit kar dobro uveljavila s svojimi izdelki, saj se zanimajo za lesonitne plošče iz Ilirske Bistrice tudi nekatere druge zahodne tovarne avtomobilov.

* * *

V Izoli so pokopali inž. Filipa Kolenca, direktorja podjetja Stavbenik. O veliki priljubljenosti pokojnika priča že dejstvo, da se je pogreba udeležilo okrog dva tisoč ljudi.

Kakor je znano, je postal inž. Kolenc žrtev hude prometne nesreče, ki se je pripetila 11. decembra lani. Takrat sta v nočnih urah na spolzkem cestišču trčila osebni avtomobil, ki ga je upravljal inž. Kolenc, in tovornjak. Na kraju nesreče je izgubil življenje funkcionar podjetja Stavbenik Albert Stančič, medtem ko so inž. Kolenca s hudimi poškodbami prepeljali v izolsko bolnišnico. Zdravniki so si tri tedne zaman prizadevali, da bi mu rešili življenje. Ponesrečenec je bil skoraj ves čas v nezavestnem stanju in je 3. januarja podlegel poškodbam.

Med novoletnimi prazniki je bil na koprskih cestah zelo živahen promet in tudi precej neprevidnosti, saj so zabeležili kar 34 prometnih nesreč. Na srečo ni bilo človeških žrtev. Materialna škoda pa znaša okrog 6 milijonov dinarjev.

* * *

Postojnska jama je lani presegla vse rekorde glede obiska. Zabeležili so nad 460 tisoč gostov in posekali rekord predlanskega leta. K povečanemu dotoku gostov so nedvomno prispevale velike investicije, ki so jih vložili v urejevanje jame in okolice. Ne samo da vozi v jamo železnica in da so uredili razsvetljavo, restavracijo, parkirni prostor, razne paviljone itd., važno je tudi urejevanje Postojne, ki je lani povsem spremenila podobo. Središče mesta je namreč dobilo moderen, večnadstropni hotel, nadalje novo delikatesno trgovino, turistični biro in še več drugih objektov. Začeli so sistematično urejati tudi druge zanimive točke v okolici Postojne, predvsem Predjamski grad in Pivko jamo.

SNEŽNE RAZMERE

Na celotnem območju primorskih smučišč te dni ni snežilo; vse povsod je sren, katerega debelina se v zadnjem tednu ni zmanjšala. V Logu pod Mangartom ga je 6 cm, na Livku 30, v Črnem vrhu 10, na Vojskem 20, na Lokvah delno 10, na Lazni pa 15 cm, cesta je splužena, enosmerna, (prav tako tudi cesta od Trnovega do Lokev in obratno), vlečnica deluje. Vsepovsod je ponoči dokaj hladno; v Logu so v petek zjutraj namerili —3, stopinje, v Bovcu —4, na Livku — 6, v Črnem vrhu — 4, na Vojskem — 5, na Lokvah — 5, na Lazni pa minus 4 stopinje.

Sci club ENAL iz Gorice priredi jutri, 9. januarja smučarski izlet z avtobusom v Cimo Sappado in Sappado. Odhod ob 6.30 iz Garibaldijeve ulice, prihod v Sappado ob 10, povratek ob 16.30, prihod v Gorico ob 20.30. Vpisujeta agencija Appiani in trgovina Primasport do danes ob 18.30; za člane smučarskih klubov voznina 1.000 lir.

● **Bergomas in Jarc**, deželna svetovalca KPI, sta opozorila deželnega predsednika na škodo, ki jo čede drobnice povzročajo na drevju (topoli, akacije itd.) in posejanih površinah v občinah Medeja, Romans in Villesse, ter vprašala, kdo je lastnikom čred dovolil prehod in kaj bodo napravili ,da se prepreči nadaljnje nastajanje škode.

V Solkanu je padel po stopnicah

Predvčerajšnjim okrog 18. ure, ko je bil na obisku v Solkanu, je padel po stopnicah v neki hiši Giuseppe Godeas iz Gradiške, Ul. Cividale 3. Pri padcu se je udaril na lobanji, odrgnil po obrazu in se ranil na čelu. Včeraj ob 8. uri se je zatekel v goriško civilno bolnišnico, kjer so ga pridržali za 7 dni na zdravljenju.

Gospodinja v Podgori je presenetila tatu

Včeraj dopoldne okrog 9.30 je 52-letna Marija Bordon, ki stanuje v Podgori Ul. Treviso 25, ko se je mudila v kuhinji v pritličju, zaslišala v sobi nad seboj korake. Takoj je odhitela po stopnicah v spalnico, kjer je presenetila neznanca, ki je že pobrskal po nočni omarici in ravno odprl omaro, da bi kaj odnesel iz nje. Čim je tat zagledal ženo, jo je naglo odrinil in odhitel po stopnicah iz hiše. Tam je imel žensko kolo, s katerim se je naglo odpeljal.

Žena je takoj prijavila poskus tatvine domačim karabinjerjem in jim opisala tatu. Karabinjerji iz Podgore in Gorice vodijo preiskavo.

Kino na Občinah

predvaja danes, dne 8. t.m. z začetkom ob 18. uri zabavni film

SI SPOGLI... INFERMIERA

(SLEČITE SE... BOLNIČARKA)

Igrajo: NORMAN VISDOM — EDWARD CHAPMAN — JEANNETTE STERKE

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, dne 8. t. m. z začetkom ob 19.30 uri zabavni, barvni film v Cinemascope

LA CONGIUNTURA

(KONJUNKTURA)

Igrata: VITTORIO GASSMAN — JOAN COLLINS

Goriško-beneški dnevnik

PRAV TAKO ALI PA ŠE BOLJŠE KOT V ČEDADU

Izreden uspeh «Beneških fantov» v župnijski dvorani v Špetru Slovenov

Pred nabito dvorano, v kateri je bilo 500 oseb, so peli priljubljene beneške narodne pesmi - Navdušenje mladine slovenske in italijanske narodnosti

«Beneški fantje» so pred nabito polno župnijsko dvorano v Špetru Slovenov izvajali svoj zabavni program, ki ga sestavljajo beneške narodne in umetne pesmi, delo Antona Birtiča, ki ga vidimo na sliki z njegovo neločljivo harmoniko

Župnijska dvorana v Špetru Slovenov najbrž še ni bila tako napolnjena kot ob koncertu zabavnega ansambla «Beneški fantje» Antona Birtiča, ki je bil na praznik 6. januarja zvečer, kmalu po uspeli prireditvi ob dnevu emigranta v prosvetnem sedežu «Ivan Trinko» v Čedadu. Godci so skupno s pevcema in napovedovalcem na mah osvojili občinstvo ter ga skoraj dve polni uri zabavali s svojimi prijetnimi zvoki. V dvoranici je bilo 500 oseb, vendar bi jih bilo še več, če bi mogli priti notri. Med občinstvom smo opazili izredno veliko mladine obeh spolov, ki je prihitela na koncert iz najrazličnejših beneških vasi; številne so bile tudi italijanske študentke učiteljišča in šolskega zavoda, ki so bile med najbolj navdušenimi ter so ob koncu prireditve obkrožile člane orkestra ter zbirale njihove avtograme; prišli so tudi učitelji in profesorji na italijanskih šolah ter drugi izobraženci, kakor tudi domači župnik in pa duhovniki okoliških far. Celotna prireditev je izzvenela kot akord medsebojnega spoštovanja in strpnosti dveh narodnosti, ki sta premagali predsodke ter ustvarjata človeške odnose na novih osnovah.

Nastop je pripravilo športno in rekreacijsko društvo, ki deluje v okviru župnišča, in pa prosvetno društvo «Ivan Trinko». Po vseh večjih krajih so prireditelji nalepili lepake z vabili na koncert. Udeležba je bila kljub mrazu, ki je v teh dneh pošteno pritiskal v nadiških dolinah, nepričakovano velika ter je presenetila tudi same prireditelje. Kakor smo poročali, je bila tudi na dnevu emigranta velika udeležba, kar vse skupaj kaže na uspešno opravljeno delo in pa novo, ugodno ozračje, ki se končno začenja opažati tudi v teh, od raznih usod tako prešibanih krajev.

Koncert je otvoril napovedovalec Saša Miklavec, gledališčnik iz Ljubljane, igrali so vodja ansambla in skladatelj številnih beneških pesmi Anton Birtič iz beneške vasi Mečana, kitarist Rudolf Wagner in kontrabasist Franci Slabe; pela sta baritonist Stane Koritnik in tenorist Franci Podviz.

Prosvetno društvo «Ivan Trinko» je v svojih prostorih v Čedadu priredilo na praznik v četrtek uspel dan emigrantom, ki se ga je udeležilo izredno veliko delavcev, ki so se za praznike vrnili z dela v tujini v svoj rojstni kraj, in pa njihovi svojci. Igrali so jim «Beneški fantje»

PO SKLEPU POKRAJINSKEGA SVETA

Potrebnim akademikom podpora za leto 1965-66

Prošnje s potrebnimi dokumenti je treba vložiti do 15. februarja

V smislu predpisov, ki jih je odobril pokrajinski svet dne 29. septembra 1962, je pokrajinska uprava sklenila podeliti za leto 1965-1966 podpore goriškim akademikom, pod naslednjimi pogoji:

a) da so vpisani na kakšni italijanski univerzi ali podobni visoki šoli;

b) da imajo srednji učni uspeh 21/30, ali so uspešno napravili maturo, če so prvo leto na univerzi;

c) da so vsaj dve leti stalno bivajoči na Goriškem;

d) da ima njihova družina najvišjo davčno osnovo za družinski davek 400.000 lir z več po 300.000 lir za vsakega družinskega člana;

e) da ne prejemajo kakšno drugo podporo.

Prošnjo s potrebnimi dokumenti je treba predložiti na tajništvu pokrajinske uprave v Gorici, na Korzu Italia 55, najkasneje do 12. ure dne 15. februarja 1966. Tam dobijo prizadeti tudi vsa podrobnejša pojasnila tudi glede dokumentov, ki jih morajo priložiti prošnji, katera mora biti napisana na posebnem obrazcu, ki ga dobijo istotam.

OBČINA SOVODNJE obvešča lastnike gozdov, da morajo do 15. februarja pobrati in zažgati gnezda borovega prelca na borih. Kdor tega ne bi sam opravil, bo plačal pristojbino, ker bo delo opravila gozdna uprava.

Lansko leto sta gozdna lastnika iz Sovodenj plačala nekaj tisočakov za odstranjenje gnezd, ki jih je uničila gozdna uprava.

Izžrebane slike

Županstvo sporoča, da so včeraj ob prisotnosti funkcionarja finančnega nadzorništva izžrebali listke z nagradami občinske umetniške loterije. Izžrebani so bili sledeči listki: 1. št. 10789, ki dobi sliko slikarja Riccarda Bastianutta; 2. št. 10582, ki dobi sliko slikarja Gualtiera Cornachina; 3. št 10541, ki dobi sliko slikarja Marcella Manettija. Imetniki izžrebanih listkov lahko dobijo svoje nagrade v občinski palači, soba št. 124 v uradnih urah s predložitvijo odrezka listka. Nagrade, ki jih ne bo nihče dvignil v roku enega meseca, bodo dodeljene občinski podporni ustanovi ECA.

Poštna podružnica za Štandrež in okolico

Na Rojcah imajo novo poštno poslovalnico, ki deluje od 1. januarja dalje. Odprli so jo v Ul. Pasubio 20, se pravi v novem stanovanjskem naselju INA-casa. S tem je bilo ustreženo prebivalstvu številne mestne četrti, ki je bilo vse doslej brez svoje pošte ter se je moralo za svoje potrebe obračati na glavno pošto ali pa na podružnico v Carduccijevi ulici in na Korzu Italija. Nova pošta bo opravljala vse posle, ki zadevajo bančno poslovanje, telegraf in pa pisemske ter paketne pošiljke. Urad posluje od 8.15 do 14. ure, vodi pa ga gospodična Novella Nanut, ki je bila doslej v službi na podružnici v Carduccijevi ulici.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj je bila v Gorici najvišja temperatura 3,6 stopinje nad ničlo ob 15.30 uri in najnižja 3,9 pod ničlo ob 0.50 uri. Povprečna vlaga 43 od sto.

Sklepi prefekturnega odbora

Pokrajinski upravni odbor pri goriški prefekturi je na svoji zadnji seji dne 5. t.m. odobril med drugim tudi naslednje sklepe:

KRMIN: spremembo postavk v proračunu za 1965; trošarinske lestvice za 1966; nove davčne doklade.

DOBERDOB: povišanje dopolnilne doklade občinskim uslužbencem od 1. januarja 1966 dalje.

GORICA: enkratna doklada občinskim uslužbencem — zdravniška služba v ambulatorijih za občinske reveže; gradnja novega vrtca v Ul. Ponte del Torrione.

TRŽIČ: izredna podpora Rodolfini Nicolin; povišanje doklade občinskim uslužbencem; nakup od podjetja Solvay 4450 kv. m zemljišča za novo cesto Portorosega — Ulica Timavo.

RONKE: najem posojila za kritje občinskega primanjkljaja za 1965; blagajniški predujem za 10 milijonov lir za vodovodni konzorcij.

SOVODNJE: prispevek občinske uprave krajevnemu športnemu društvu.

POKRAJINSKA UPRAVA: posebna nagrada višjim bolničarjem v pokrajinski umobolnici.

DEŽURNA CVETLIČARNA

Jutri, 9. januarja, bo v Gorici odprta cvetličarna MICHELI FERDINANDO, Ul. XXIV. maja 22, tel. 23-39.

VESTI IZ ŠTEVERJANA

Zanimanje deklet in žena za gospodinjski tečaj

Zaključek tečaja za perutninarstvo in mehanizacijo v Brdih

Kot že pred dvema letoma bodo tudi letos redovnice iz Trsta imele v prostorih otroškega vrtca v Štaverjanu kuharski in gospodinjski tečaj za tamkajšnja dekleta in žene. S poukom bodo začele v ponedeljek 10. t.m. zvečer ter ga bodo imele vsak večer po tri do štiri ure od ponedeljka do vključno petka, se pravi po pet dni na teden. Tečaj bodo zaključile konec februarja. Gojenke se bodo poleg kuhanja učile tudi šivanja in gospodinjstva na splošno.

Za tečaj vlada precejšnje zanimanje in že sedaj se je vpisalo kakih 30 deklet in mladih žena, ki bi želele izpopolniti svoje znanje v tej zanje tako važni stroki. Tečaj organizira Katoliško prosvetno društvo iz Štaverjana.

Prejšnji teden pa se je zaključil tudi tečaj za perutninarstvo, ki ga je pripravilo pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo. Tudi ta je uspel in na koncu so obiskovalke prejele diplomo in oceno učnih uspehov.

V Brdih pa ne gredo naprej s časom samo ženske, ampak tudi moški, kar je opaziti zlasti pri naraščajoči kmetijski mehanizaciji. Tako imamo celo primere kolonov, ki obdelujejo tujo zemljo, pa so si nabavili traktorje in druge stroje, da bi si olajšali delo. Posledica takega napredka je, da mladina ne sili več tako množično v mesto in se je marsikdo odločil, da bo ostal na domači zemlji. K temu je pripomogla tudi sedanja industrijska kriza, ki je povečala število brezposelnih v industriji.

SOLA GLASBENE MATICE gostuje danes zvečer v Šempetru pri Novi Gorici v dvorani glasbene šole. Nastopili bodo gojenci iz Nabrežine in Trsta.

Tedenski počitek trgovin in javnih lokalov

Pokrajinska zveza trgovcev v Gorici sporoča, da bo s ponedeljkom zopet vzpostavljen tedenski počitek s poldnevno zaporo trgovskih obratov, ki je bil začasno prekinjen med prazniki. Za posamezne trgovine je zapora takole razporejena:

Ob ponedeljkih dopoldne: konfekcijske trgovine, čevlji, galanterija, optika, parfumerije, urarne, radijske in električne potrebščine, gospodinjski predmeti, knjigarne in papirnice, igrače ter veleblagovnice (vključno jestvinski oddelek), dalje maloprodaja pohištva, gradbenega materiala, avtomobilskih in podobnih nadomestnih delov itd.

Ob sredah popoldne: jestvine, jestvinske veleblagovnice (ki ne zapirajo ob ponedeljkih), sadje in zelenjava, pekarne, mlekarne, drogerije, trgovine s kmetijskimi potrebščinami, trgovine na debelo s pivom in mineralnimi vodami

Ob sobotah popoldne: vse trgovine na debelo, železnina na drobno, drva in gradbeni les, ter trgovine z avtomobili.

V smislu obstoječih predpisov odpade obvezna poldnevna zapora v primerih, ko imamo medtedenski praznik.

Tudi javni lokali bodo od 9. t.m. dalje morali zopet upoštevati obvezno zaporo po en dan v tednu

Na praznik treh kraljev ob 13.30 se je na smučanju v Sappadi ponesrečil 20-letni Renzo Gerometta iz Gradiške. Včeraj dopoldne ob 9.30 so ga pripeljali v goriško civilno bolnišnico. Pridržali so ga za 30 dni na zdravljenju, ker se je poškodoval na levem kolenu.

RAZGOVOR S PREDSEDNIKOM ESA

Deželni zakon za pospeševanje obrti je važen tudi za goriške obrtnike

V kratkem bodo odprli posvetovalni urad te ustanove v Gorici

Z zakonom št. 21 od 18. oktobra lani je deželna uprava ustanovila Deželno ustanovo za razvoj obrtništva (Ente sviluppo dell'artigianato) za področje dežele Furlanija - Julijska krajina. Sedež te ustanove je v Vidmu, Ul. Venezia 100, kjer je njen odbor imel prejšnji teden svojo prvo sejo. Na tej seji je bil izvoljen za podpredsednika ustanove Giuseppe Ballaré, tapetnik iz Gorice in predsednik pokrajinske zveze obrtnikov.

Obrnili smo se do njega, da bi nam povedal kaj več o tej ustanovi s posebnim ozirom na želje in potrebe goriških obrtnikov. «Predvsem moram poudariti», je dejal g. Ballaré, «da je bilo z objavo tega zakona v obliki kot je bil sprejet, ustreženo vsaj najvažnejšim željam in potrebam obrtnikov ne samo na Goriškem, ampak na vsem področju naše dežele. Posamezni problemi se bodo obravnavali na osnovi enakopravnosti, upoštevajoč potrebe in probleme po njihovi nujnosti in važnosti.»

Čeprav ima Ustanova svoj sedež v Vidmu, pa bodo odprli njene urade tudi drugod, kjer so potrebni. Zaenkrat je gotovo, da bo tak urad tudi v Gorici. Med nalogami, ki jih ima nova ustanova, je tudi pospeševanje zadružništva med obrtniki, predvsem v obliki konzorcijev. Prav tako bodo pospeševali strokovno izpopolnitev obrtnikov in njihovega osebja s primernimi ukrepi, predvsem z otvoritvijo strokovnih tečajev za izpopolnitev in modernizacijo. Take tečaje, ki bodo zaenkrat verjetno večerni, nameravajo odpreti tudi v Gorici.

V uradu, ki ga bodo odprli v Gorici s pomočjo ENAPI, bodo člani-obrtniki deležni tudi posvetovalne pomoči in sodelovanja strokovno usposobljenega osebja.

Jutri, v nedeljo, 9. januarja, bo imel odbor ustanove na sedežu v Vidmu svojo drugo sejo, na kateri se bodo pomenili o najvažnejših problemih delovnega programa za bližnje mesece. Verjetno bodo na tej seji določili tudi datum otvoritve posvetovalnega urada v Gorici. Omenimo naj še, da je dežela odobrila za prve stroške pomoč v znesku 300 milijonov lir. Pozneje bodo pri deželni upravi odobrili tudi zakon za kreditno pomoč obrtnikom, ki jo bodo izvajali preko te ustanove (ESA). V kolikor je dano vedeti iz osnutka, naj bi bili obrtniki iz tega krožnega sklada deležni posojil, za katera bodo plačali po 3 do 3,5 odst. obresti. S tem bodo lahko pomagali marsikateremu podjetju do nadaljnjega razvoja in povečanja svoje dejavnosti, za katero je bila glavna ovira pomanjkanje potrebnih sredstev.

Občutno zmanjšanje števila smrtnih nesreč

Prometna policija iz Tržiča je zabeležila zanimiv podatek: v primerjavi z letom 1964, ko je bilo 231 prometnih nesreč s 172 ranjenci in 16 mrtvimi, so v lanskem letu imeli 196 prometnih nesreč s 146 ranjenimi in samo 6 mrtvimi. Zmanjšanje nesreč je ob istočasnem izrednem porastu prometa rezultat discipliniranosti voznikov in pa ukrepov organov, ki skrbijo za varnost na cestah.

Prometna policija je prisodila 3.133 glob, prevozila povprečno po 13.000 km na mesec.

Predavanje v Štaverjanu

Danes, 8. januarja ob 20.30 uri bo v prosvetni dvoranici na Valerišču v Štaverjanu zanimivo prosvetno predavanje. Predavala bosta prof. Slavko Kretič in Rudi Hoen iz Nove Gorice

«O Simonu Gregorčiču».

Predvajala bosta tudi številne barvne diapozitive iz pesnikovega življenja in Gornjega Posočja.

Slovensko gledališče v Trstu

JUBILEJNA SEZONA 1965—66

V nedeljo, 9. t. m. ob 16. uri v Katoliškem domu v Gorici

SAŠA ŠKUFCA (Po Grimmu)

JANKO in METKA

Otroška spevoigra v treh dejanjih

TRIJE POSEGI GASILCEV

Zaradi požara na Jazbinah tri milijone lir škode

Pred tremi leti so kolona okradli tatovi
Nad pol milijona škode v Gorici

Mrzlo in suho vreme, ki traja tudi na Goriškem že nekaj dni, je bilo povod za več požarov. Tudi včeraj so poklicali goriške gasilce na več krajev, kjer je nastal ogenj zaradi pregretja dimnikov in je v nekaterih primerih povzročil občutno škodo.

Ob 9.10 so poklicali gasilce na Jazbine, kjer so se vnele saje v dimniku hiše št. 29, ki stoji v bližini bloka proti Vipolžam. Hiša je last župnijske uprave iz Vrhovlja, v njej pa prebiva 67-letni Mihael Bizaj s svojo ženo. Ogenj se je razširil po kuhinji in na strop ter zajel vso notranjost hiše. Gasilci, ki so jim pri delu pomagali tudi finančni stražniki iz bližnje vojašnice ter karabinjerji iz Štaverjana, so bili na delu dobrih 6 ur, preden so pogasili požar. Zgorelo je kakih 60 metrov strehe in stropa ter skoro vse pohištvo in tudi okrog 40 stotov sena. Škodo cenijo na okrog tri milijone lir, ki pa ni krita z zavarovanjem. Še najhujše pa je, da je družina Bizaj ostala brez strehe. Mož in žena živita sama in obdelujeta nekaj tuje zemlje. Pred tremi leti so jima tatovi odpeljali iz hleva tri živali, sedaj pa še ta nesreča.

Ob 10.30 so poklicali gasilce tudi v Ul. XXIV. maja 2 v Gorici, kjer je tudi nastal požar zaradi pregretja dimnika. Na delu so bili dve uri. Zgorelo je kakih 12 metrov strehe, 5 metrov stropa ter znaša povzročena škoda okrog pol milijona lir.

Saje so se vnele tudi v občinski hiši v Ul. Formica 12, kjer stanuje Anton Mrak. Vendar je bila tu škoda le neznatna in so gasilci v pičli uri opravili svoje delo.

Požar v veleblagovnici Pitassi v Gorici, je v četrtek popoldne privabil mnogo radovednežev. Povzročena škoda, okrog 60 milijonov, je krita z zavarovalnino

Kino

Gorica

CORSO. 16.30, 19.15 in 22: «La grande corsa», J. Lemmon, T. Curtis in N. Wood; ameriški barvni film.

VERDI. 16.15: «Lady L.», Sofia Loren in P. Newman; ameriški barvni kinemaskopski film.

MODERNISSIMO. 16.00: «Peter Pan e le sue meravigliose avventure», barvna slikanica Walt Disneya; sledi dokumentarni film «Il cavallo tatuato».

VITTORIA. 16.45: «Vento infuocato del Texas», Paul Piaget in Fernand Sancho; barvni film.

CENTRALE. 16.30: L'uomo di Toledo», S. Forsyth in N. Bengell. Ameriški film v barvah.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna SORANZO, Verdijev korzo 57, tel. 28-79.

šport šport šport šport šport šport

V prvem povratnem kolu B-lige (skupina C)

Bor-Oltrisarco 5:4

Brata Tavčar in Edi Bole odlični zmagovalci

V nedeljo so se začela povratna srečanja italijanske namiznoteniške B-lige, v kateri nastopa, kot je že znano, tudi športno združenje «Bor». Borovi igralci so se tokrat podali na dolgo pot v Bocen, kjer so se morali spoprijeti z nasprotniki Oltrisarca, katere so že v Trstu premagali proti koncu meseca oktobra s tesnim rezultatom 5:4. Ker je bilo skoro izključno od rezultata te tekme odvisno, če bo lahko Bor tudi v prihodnji sezoni zastopal slovenske barve v B-ligi, smo bili trdno prepričani, da bo ekipa nastopila v svoji najboljši postavi, to je z Borisom Košuto, Kuretom, Tomšičem in Adrijanom Tavčarjem. Razen Tavčarja pa ni nihče izmed teh zastopal Bora v Bocnu. Zakaj? Zaradi neresnosti ostalih treh, ki so pustili voditelja namiznoteniške sekcije na cedilu prav nekaj ur pred odhodom. Če je ravnanje Košute na tak način opravičljivo, saj je moral že v ponedeljek spet k vojakom, nikakor ni opravičila za Kureta in Tomšiča. Prepričani smo, da bo tak nešporten in neodgovoren nastop strogo kaznovan.

Prazna mesta v ekipi sta v zadnjem trenutku zasedla Bole Edi in Tavčar Milan. V Bocen je tako odšla ekipa s povprečno starostjo 18 let. Vse tri igralce moramo pohvaliti, bodisi zaradi požrtvovalnosti in hitrosti, s katero so v zadnjem trenutku nadomestili klubove soigralce, kot in predvsem zaradi borbenosti in zagrizenosti, s katerima so odigrali v Bocnu tekme. Igralci Oltrisarca so bili spričo takih okoliščin veliki favoriti v tem prvem povratnem kolu B lige. Borovci pa so proti vsakemu najbolj optimističnemu pričakovanju obrnili izid dvoboja v svojo korist. Z enakim rezultatom kot v Trstu meseca oktobra, in sicer s 5:4, so prinesli barvam slovenske ekipe zmago in 2 dragoceni točki v lestvici.

Glavna zasluga za to blestečo zmago Bora gre Adrijanu Tavčarju, ki je v belem, zasneženem mestu Poadižja zmagal vse tri tekme in sicer proti Piazzi, Minessu in Cagolu, ki so v tem srečanju branili barve Oltrisarca. Vsak po eno točko pa sta prinesla Edi Bole in Milan Tavčar.

V začetku tekme sta si bila nasproti Adrijan Tavčar in Cogol, najšibkejši igralec Oltrisarca. V kratkih setih je Tavčar Cogoia gladko odpravil z 21-17 in 21-15. Rezultat je takoj popravil kapetan nasprotnikov Piazza s tem, da je, tudi v dveh setih, premagal Boleta. Če je bil Bole v prvem setu enakovreden Piazzi, je v drugem popolnoma popustil in nabral le 9 točk. Po tekmi Minessa z Milanom Tavčarjem so nasprotniki povedli z 2-1 in rezultat še povečali v svojo korist po četrti tekmi, v kateri je Bole klonil v treh setih Cogolu. Razdaljo je zmanjšal Tavčar Adrijan, ki je po lepem, tehnično dobrem dvoboju, prav tako kot poprej Cogola, odpravil Minessa v dveh setih. Po petem srečanju je bilo torej stanje 3-2 za Oltrisarco. Do rezultata 4-2 so igralci iz Bocna prišli po spopadu med Piazzo in Milanom Tavčarjem, v katerem je Piazza prvi set izgubil, osvojil pa si je ostala dva. Vse je šlo do tukaj po predvidevanjih in stanje je bilo že obupno za borove igralce (4-2). Pot proti že skoraj gotovi zmagi Oltrisarca pa je zaprl najprej Bole, dokončno pa Adrijan in Milan Tavčar.

S tremi zaporednimi in nepričakovanimi zmagami so slovenski igralci menjali rezultat od 2-4 na 5-4. Bole je premagal po treh dolgih setih Minessa, Milan Tavčar pa Cogola v dveh. Zadnja tekma je bila torej odlična za končni izid. Nasproti sta si stala Adrijan Tavčar in Piazza, najboljša igralca svoje ekipe. Tavšar je začel zelo slabo, ker ni mogel najti pravega ritma v napadu, tako da je zgrešil tudi zelo lahke žoge. Prav tako je bilo v drugem setu, ko je pa že bil na robu poraza, je reagiral svoji pasivnosti, pospešil tempo igre in si za las osvojil drugi set ter se s tem izognil porazu. Zgodovino zase pa tvori tretji, odločilni set, v katerem je Tavčar pokazal visoko kvalitetno igro, kot le v redkih trenutkih. Z odličnimi top-spini, servisi in močno udarjenimi «žogicami» je pričel nizati točko za točko. Nasprotnik je kar obstal in kljub vsemu trudu mu ni uspelo nabrati niti 10 točk. Premočan napad ga je kar strl.

S tem lepim finalom je uspelo odnesti Boru iz Bocna na papirju že izgubljeni 2 točki. Sami nasprotniki so po koncu tekme mladim Borovcem čestitali za ta lep podvig, ki je, kot smo že omenili, odločilnega pomena za obstanek namiznoteniške ekipe Bora v italijanski «B» ligi.

Postave:

Oltrisarco Piazza (kapetan), Minesso in Cagol.

Bor: Tavčar Milan (kapetan), Tavčar Adrijan in Bole Edi.

Izidi posameznih tekem:

Tavčar A. — Cagol 2-0 (21/17 in 21/15) 1-0
Bole Edi — Piazza 0-2 (20/22 in 9/21) 1-1
Tavčar M. — Minesso O-2 (15/21, 14/21) 1-2
Bole — Cagol 1-2 (18/21, 21/13 in 19/21) 1-3
Tavčar A. — Minesso 2-0 (21/15 in 21/14) 2-3
Tavčar M. — Piazza 1-2 (23/21, 12/21, 14/21) 2-4
Bole E. — Minesso 2-1 (21/18, 18/21, 21/13) 3-4
Tavčar Milan — Cagol 2-0 (21/15 in 21/17) 4-4
Tavčar A. — Piazza 2-1 (18/21, 21/19, 21/9) 5-4

Lestvica po I. povratnem kolu:

1.	Nosori-Bergamo	4 tek., 8 t.
2.	Fortitudo-Bologna	5 tek., 8 t.
3.	**Športno združ. Bor**	**5 tek., 4 t.**
4.	T.T. Borgo-Faenza	5 tek., 2 t.
5.	Oltrisarco-Bocen	5 tek., 2 t.

T-ar

Odbor športnega društva «Kras», izvoljen na zadnjem občnem zboru

PLAVANJE V LETU 1965

Nemške in sovjetske plavalke prednjačijo v mladih močeh

Najboljša plavalka v letu 1965 je bila gotovo Nizozemka Kok

V ženski plavalni konkurenci Evrope se večinoma ponavlja pesem iz moške. To pa je dokajšnje presenečenje, saj pomeni, da imajo prednost Nemke in Sovjetinje, medtem ko so v prejšnjih letih bile izredno dobre predstavnice Nizozemske. Moč Nizozemske je letos občutno padla in ekipa sloni največ na mogočni Adi KoK. Sovjetinje so v primerjavi s prejšnjimi leti napredovale. Trenutno so v deželi plavalk prsnega sloga tudi dekleta, ki posegajo po boljših mestih tudi v drugih panogah. V nemškem taboru so plavalke z Vzhoda v veliki premoči in njihova premoč je s solidno bazo konkretna tudi v evropskem merilu. Preseneča vsekakor dejstvo, da Vzhodne Nemke nimajo niti enega prvega mesta v lestvici za leto 1965, imajo pa večino v lestvicah prvih dvajsetih in razveseljivo je tudi, da so vzhodnonemške predstavnice mlade. Dokaj močne pozicije držijo tudi Velika Britanija, Švedska, Madžarska, Italija in Francija.

V izbiri najboljše plavalke se bomo odločili za Ado Kok, orjaško 18-letno dekle iz Nizozemske, ki je zabeležila kar dva svetovna rekorda v delfinu. Sto metrov je preplavala v 1'4"5, 200 pa v 2'25"3. Ada Kok, ki je daleč pred vsemi Evropejkami, je v obeh panogah odvzela rekord američanki Stouder, njeni zmagovalki iz Tokia. Vzhodni Nemci pripravljajo v delfinu za prihodnja leta nekaj verjetno velikega, saj razpolagajo s komaj 14-letno Helgo Lindner, ki je letos «samo» 7. na 100 m, vendar kar druga na 200 m.

Druga evropska firma je Galina Prozumenščikova na 200 m prsno. Zmagovalka iz Tokia letoš ni imela na razpolago velikih tekmovanj, je pa vseeno za eno desetinko sekunde popravila lastni svetovni rekord, ki znaša sedaj 2'45"3. Poleg Prozumenščikove je v prsnem slogu velika firma tudi zelo prikupna 22-letna plavolaska Svetlana Babanina. Njena moč je posebno očitna na 100 m, kjer je skoraj 2 sekundi pred mlajšo rojakinjo. Na 200 m je v primerni razdalji od Prozumenščikove velika gneča. Mislimo, da se bosta iz strnjene skupine kaj kmalu ločili 14-letna Vzhodna Nemka Wittke (letos 2'51"2) in komaj 12-letna Podznjakova (SZ), ki je letos plavala v 2'53"4.

Veliko se je letos pričakovalo tudi od Francozinje Christine Caron, ki je lani prav na olimpijskih igrah izgubila premoč v hrbtnem slogu po zaslugi Američank. Caron je bila menda letos prepričana v popoln uspeh, to je osvojitev svetovnega rekorda. V ta namen je celo odpotovala na ameriško prvenstvo v Toledo, od koder pa se je vrnila precej razočarana.

Sprint dejansko ni napredoval, evropski rekord pa je vseeno izenačila Madžarka Judith Turoczy. Z 1'1"5 je madžarska plavalka občutno boljša od ostalih. Rekorderka Hagberg ima na primer komaj čas 1'2"3. V elito spada tudi Italijanka Beneck z 1'2"5. Beneckova je na 200 m postavila celo evropski rekord, ki pa je imel po zaslugi Angležinje Long, trenutno najboljše srednjeprogašice v Evropi, zelo kratko življenje.

Tudi med ženskami postaja vse bolj priljubljeno plavanje v mešanih slogih na 400 m. Evropejke sicer še občuteno zaostajajo za Američankami, so pa nedvomno kot celota napredovale. Prva je bila v letu 1965 že 23-letna Nizozemka Heukels, 6. v Toklu. Preseneča uvrstitev na drugo mesto 14-letne Vzhodne Nemke Wittke b 5'30"8. To plavalko smo že omenili pri prsnem slogu. Prav v vsestranskost te čudežne deklice so obrnjene oči plavalnih strokovnjakov za prihodnjo sezono.

Najboljše v Evropi za leto 1965:

100 m prosto — Tproczy (Madž.) 1'1"5
200 m prosto — Long (Vel. Brit.) 2'16"1
400 m prosto — Long (Vel. Brit.) 4'47"8
100 m hrbtno — Caron (Francija) 1'8"1
200 m hrbtno — Caron (Francija) 2'28"8
100 m prsno — Babanina (S. Z.) 1'16"5
200 m prsno — Prozumenščikova (S.Z.) 2'45"3
100 m delfin — Kok (Nizozemska) 1'45"5
200 m delfin — Kok (Nizozemska) 2'25"3
400 m mešano — Heukels (Niz.) 5'28"8

K. B.

MILAN, 7. — Prijateljska tekma v hokeju na ledu: «All Star Canadiens» — Diavoli Milano 9:5 (1:0, 3:1, 5:4).

PRED ŠTEVILNIMI NAVIJAČI NA NABREŽINSKEM IGRIŠČU

Zmaga kriške Vesne nad Primorjem s 3:1

Rezultat se je odločil v zadnjih minutah drugega polčasa, ko je Vesna v 7 minutah dosegla dva gola

Pričakovana prijateljska nogometna tekma Primorje-Vesna, ki je kljub neugodnemu vremenu privabila k robu nogometnega igrišča v Nabrežini lepo število navijačev, se je končala z zmago kriške Vesne s 3:1.

Rezultat priča, da je zmaga pripadla enajsterici, ki je znala izrabiti vse priložnosti. Vesna je po nepreprečljivem prvem polčasu po izenačenju prevzela vodstvo igre in zaslužila zmago. Čeprav enajsterica nima velike tehnike, nam ugaja njena borbenost in vztrajnost. Dobro so se danes izkazali Husu, mladi Germani in Rener.

Primorje pa je zgrešilo popolnoma vse od samega začetka in kot pravi stari pregovor, «kdor zgreši plača», je morala proseška enajsterica danes plačati. Imela je nekaj izrednih priložnosti, a jih je zgrešila in požrtvovalni Sardoč, Verginella in Bartole so se zaman trudili, da bi rešili moštvo poraza.

Postava moštev

PRIMORJE: Furlan (Bogatec), Delise, Stari, Bartole, Finoto, Luxa (Unedu), Frassinelli, Milič, Zivec, Sardoč, Verginella.

VESNA: Ciacchi, Sulli, Hrevatič, Piculin, Canazza, Rener, Coslovich (Košuta E.), Micchelini, Košuta R., Husu, Germani.

Kronika:

Prvo akcijo je izvedlo Primorje, a Canazza ni dovolil Živcu, da bi jo izpeljal. Vesna je odgovorila s protinapadom ter kmalu nato s Husujem zapravila lepo priložnost.

V 14. minuti je Verginella odpravil Sullija ter podal Frassinelliju, Hervatič pa je rešil v kot. Vesna je pritiskala sicer nepreprečljivo in obramba Primorja je z lahkoto odbijala napade. V 30' je Furlan s krasnim posegom rešil svojo mrežo na strel mladega Germanija. Protinapad za Primorje: Verginella je po levi strani igrišča podal visoko, Živec ni bil na mestu, Frassinelliju pa je preprečil Hervatič ...sicer z roko, a sodnik tega ni videl. Primorje je vztrajalo v napadu in Verginella je v 35' prešel vso obrambo in se predstavil sam pred vratarjem Ciacchijem, ta pa je bil hitrejši in je odbil strel do Frassinellija, toda Verginella je bil v offsideu. Dve minuti kasneje se je spet nudila priložnost Primorju, ko je žoga ušla Ciacchiju iz rok, Verginella pa se je prenaglil in streljal v gol aut.

V 2' d.p. je Primorje prevzelo vodstvo z Unedujem. Kmalu nato se je lepa kombinacija Verginella-Milič končala brez uspeha. Medtem pa se je Vesna organizirala in napela vse moči ter skušala izenačiti. Premoč Vesne se je uresničila v 16', ko je Husu šel v napad in streljal, Bogatcu je žoga ušla iz rok in končala v mreži: 1:1. Ta gol je vžgal kriško enajsterico, ki je vztrajala v napadu. Primorje je odgovorilo z redkimi protinapadi ter imelo edino priložnost, toda Unedu je streljal visoko. Ko so bili že vsi prepričani, da se bo tekma končala neodločeno, je Vesna v 38' prešla v vodstvo s Husujem, ki je ugnal negotovega Bogatca. Tik pred koncem tekme pa je Canazza s prostim strelom spravil za hrbet še tretjo žogo slabo postavljenemu in negotovemu Bogatcu. Končni izid 3-1 za Vesno.

JUTRI
v nedeljo ob 8.30
na igrišču
pri Sv. Ivanu
(Ul. Raffaele Sanzio)
nogometna tekma
BREG
proti
ALABARDA DARWIL
za prvenstvo tretje kategorije

Totocalcio

Atalanta—Foggia	1
Bologna—Juventus	1 X 2
Brescia—Varese	1
Cagliari—Roma	1 X
Fiorentina—Spal	X 1
Lazio—Inter	X 2
Milan—Vicenza	1
Napoli—Sampdoria	1
Torino—Catania	1 X
Padova—Verona	2
Pisa—Alessandria	1
Cesena—Prato	1 X 2
Avellino—Bari	2

Jutri tekma Sovodnje-Audax

Jutri, v nedeljo, ob 14.30 bo na igrišču v Sovodnjah prijateljska tekma z ekipo Audax iz Gorice. Ker so gostje v višji kategoriji kot pa domača ekipa, bo zanje tekma precej zahtevna. Prav zato pa vlada zanjo med domačimi športniki veliko zanimanje, saj bo služila kot dobra trening tekma za domače nogometaše.

Preložene pokalne tekme

Jutrišnje kolo za pokal Furlanije-Julijske krajine, ki bi ga morale ženske ekipe odigrati na stadionu «Prvi maj», je odloženo na poznejši čas zaradi občnega zbora italijanske odbojkarske federacije.

Primorje (mladina) proti Cremcaffè

Mlada enajsterica Primorje, ki je v četrtek zmagala proti Cremcaffè, bo v nedeljo ob 9.30 igrala na igrišču «Ponziana» proti Ponziani. Ta je zadnja tekma, ki jo odigra mlada enajsterica, ki je sedaj tretja v lestvici za Triestino in Libertas, ki ima eno tekmo več in eno točko več. To se pravi, če bo v nedeljo uspelo mlademu Primorju premagati Ponziano, se bo uvrstilo v polfinalne tekme. Mladi so po nedeljskem uspehu polni morale in tudi trener upa, da jim bo uspelo.

Pričakujemo, da se bodo vsi simpatizerji Primorja zbrali v nedeljo ob robu igrišča in srčno spodbujali mlado enajsterico, da doseže zmago, katero ji prav od srca vsi želimo.

B. R.

MOSKVA, 7. — Svetovni rekorder v skoku v višino Valerij Brumel, ki si je v novembru zlomil nogo, je bil sedaj še enkrat operiran. Pravzaprav so Brumelu odstranili razne aparate.

TOTIP

1. —	prvi	X 1
	drugi	X 2 X
2. —	prvi	1 2
	drugi	1
3. —	prvi	2 X 1
	drugi	X
4. —	prvi	1
	drugi	1 X
5. —	prvi	2 X
	drugi	2
6. —	prvi	X 2
	drugi	1 X

BOR v Poreču

Danes bo po novoletnem premoru spet nastopila moška odbojkarska šesterka Bora, ki bo odšla na kratko gostovanje v Poreč, kjer bo odigrala prijateljsko tekmo proti tamkajšnjemu Partizanu. Plavi bodo v tej tekmi preizkusili moči pred pričetkom drugega dela italijanskega prvenstva B lige. Kot je namreč znano, bo ponovni nastop slovenskega moštva v italijanski areni v nedeljo 16. t. m. v Mestrah.

Informacije turistične zveze Slovenije

GORIŠKA IN PRIMORSKA

Dovolj prostora je v vseh hotelih in v zasebnih sobah v Portorožu. V Kopru je prostora v hotelu Triglav in žusterni; enako v hotelu Adria v Ankaranu. Motel v Rižani je zaprt. Prostor je v hotelih Zora in Belvedere v Izoli.

Dovolj prostora je v Bovcu, Trenti, Tolminu, Mostu na Soči in Ajdovščini in v Novi Gorici. Hotel Poldanovec na Lokvah ima prostor. V Idriji je v hotelu Nanos prostor, pa tudi na Vojskem in v Cerknem. Na Črnem vrhu nad Idrijo je v gostiščih 23 prostih postelj, pri zasebnikih pa 76, snega ni.

Prireditve: V soboto, 8. januarja bo gostovalo v Kopru slovensko gledališče iz Trsta. V nočnem baru v hotelu Riviera v Portorožu imajo nov artistični program.

GORENJSKA

V Bohinju je zaprt hotel Bellevue; hotel Jezero in Dom Staneta Žagarja sta zasedena. V restavraciji Triglav v Stari Fužini je še 20 prostih postelj. Hotel Pod Voglom ima 20 prostih postelj, Mladinski dom 20, Zlatorog 30, obe Brunarici na Voglu 20 in zasebniki 150. V planinskih postojankah na Uskovnici, Komni in v Koči pod Bogatinom je dovolj prostora. Žičnica in vlečnica na Vogel obratujeta. V Kranjski gori je v hotelu Erika 30 prostih postelj, v hotelu Razor 15 in v Prisanku 15. Dovolj prostora je tudi pri zasebnikih. Prostor je v hotelu Vitranc v Podkorenu, v Domu v Planici in v hotelu Špik v Gozd-Martuljku. Gostišče Pri Jožici v Gozd-Martuljku ima 5 prostih postelj. V Gozd-Martuljku in Podkorenu je prostor tudi pri zasebnikih. Na Vršiču je v Erjavčevi koči 30 prostih postelj, v Koči na Gozdu 22 in Mihovem domu 16. Tičarjev dom in Koča v Krnici sta zaprta. Cesta čez Vršič je prevozna do hotela Erika. Sedežnica in vlečnice v Kranjski gori obratujejo vsak dan od 9. do 17. ure. Smuka je na vseh smučiščih zelo ugodna.

V Škofji Loki je 25 prostih postelj v gostišču Krona in 35 pri zasebnikih. Planinski dom na Lubniku ima 18 prostih postelj. V Poljanski dolini je pri zasebnikih v Poljanah 50 prostih postelj, v Srednji vasi 25, v Gorenji vasi 30 in v Trebiji 24. Dom pod planino v Trebiji ima 50 prostih postelj. V Loški koči na Starem vrhu je 20 prostih postelj. V Selški dolini je pri zasebnikih v Selcah 22 prostih postelj in v Železnikih 33. Na Soriški planini je pri zasebnikih v Sorici 30 prostih postelj, v planinskem domu Litostroj pa 40. Odprt je ribolov na sulca; dovolilnice so na razpolago v turističnem informacijskem biroju v Škofji Loki.

Prireditve: V Bohinju bo 8. in 9. januarja mednarodno tekmovanje v smučarskih tekih in štafetah. Sodelujejo tekmovalci iz Bolgarije, Češkoslovaške, Poljske, Nemčije, Avstrije, Italije in Jugoslavije. V hotelih Zlatorog in Jezero v Bohinju bodo imeli 8. januarja plesno zabavo.

LJUBLJANA Z OKOLICO

V hotelih Lev, Slon in Ilirija v Ljubljani je še dovolj prostora. Hotela Turist in Union imata še prostor, vendar bosta od 13. januarja dalje zasedena. V Kamniku je dovolj prostora pri zasebnikih in v Starem gradu. Nekaj prostora je tudi v Kamniški Bistrici in v hotelu Šimnovec na Veliki planini. Dovolj prostora je na Polževem in na Travni gori. Na Kureščku je še nekaj prostora. Dovolj prostora je v hotelu Mantova in v zasebnih sobah na Vrhniki. Hotel Krpan v Logatcu ima dovolj prostih postelj. Prostor je tudi pri zasebnikih v Žireh in v Domu na Goropekah. V Rakovem Škocjanu je 14 prostih postelj, zasebniki na Rakeku pa jih imajo 13. V Cerknici ima restavracija Jezero 6 prostih postelj, zasebniki pa 4. V Dom u na Slivnici je 40 prostih postelj. Zasebniki in zasebna gostišča imajo v Begunjah 4 proste postelje, v Žilcah 6, na Velikih Blokah 20 in v Loški dolini 10. Dovolj prostora je tudi pri zasebnikih v Loškem potoku in Travniku.

DOLENJSKA

V vseh hotelih, gostiščih, zdraviliščih in zasebnih sobah na Dolenjskem je dovolj prostora.

ŠTAJERSKA

Dovolj prostora je v vseh turističnih krajih na Celjskem turističnem področju.

Prireditve: V hotelu Paka v Velenju imajo v dancingu nov mednarodni večerni program. Dancing je odprt vsak dan, razen ob ponedeljkih.

KOROŠKA

V Slovenjem Gradcu, v Črni na Koroškem, v Dravogradu, v Radljah ob Dravi in v Ribnici na Pohorju je dovolj prostora.

POMURJE

V Murski Soboti je prostor v hotelih, enako v Radencih. V Moravčih je pri zasebnikih 48 prostih postelj; restavracija je odprta, kopanje je možno v kabinah.

ŽENSKI VELESLALOM V OBERSTAUFENU

Bochatay pred M. Goitschel

Odlično mesto Italijanke Demetz

OBERSTAUFEN (Nemčija), 7. — Francoska ženska ekipa je dominirala v veleslalomu v Oberstaufenu; zasedla je vsa tri prva mesta. Pričakovala se je zmaga olimpijske zmagovalke Marielle Goitschel, toda njena rojakinja Madeleine Bochatay, ki je vozila prva, je progo sijajno prevozila. Marielle, ki se je vrgla v divjo vožnjo — startala je tretja — je pa le potrebovala 44 stotink več. Tretje mesto je zasedla druga sestra Goitschel, medtem ko je tudi odlično mesto Italijanke Demetz takoj za avstrijsko prvakinjo; pustila je za seboj številne tekmovalke slavnih imen.

Lestvica:

1. Madeleine Bochatay (Fr.) 1'31"23
2. Marielle Goitschel (Fr.) 1'31"67
3. Christine Goitschel (Fr.) 1'32"11
4. Traudl Hecher (Av.) 1'32"39
5. Giustina Demetz (It.) 1'32"42
6. Steurer (Fr.) 1'32"64
7. Greene (Kan.) 1'32"65
8. Famose (Fr.) 1'32"66
9. Haas (Av.) 1'33"21
10. Jochum (Av.) 1'33"60
26. Glorianda Cipolla (It.) 1'36"71
37. Inge Senoner (It.) 1'39"11
42. Daniela Giolitto (It.) 1'39"62
48. Mariselle Chevallard (It.) 1'42"33

Ambu prvi v Montevideu

MONTEVIDEO, 7. — Včeraj zvečer je v teku «po plažah» zmagal Italijan Ambu. Vrstni red:

1. Antonio Ambu (It.) 23'2"8/10
2. Nayde (Sved.) 23'05"4
3. Philipp (Zah. N.) 23'13"8
4. Cutropia (Arg.) 23'19"2
5. Perez (Šp.) 23'32"
6. Robles (Meh.) 23'39"
7. Etchechury (Ur.) 23'48"2
8. Suarez (Arg.) 24'01"6
9. Garcia (Arg.) 24'39"4
10. Cabrera (Kol.) 24'47"

V Celovcu zmaga Italije

CELOVEC, 7. — Mednarodni tur. nir v hokeju na ledu, kjer so nastopala mladinska moštva, se je končal z zmago Italije. Rezultati prvega dne: Koroška - Dunaj-Tirolska 3:3. Italija - Jugoslavija 6:4. Drugi dan: Italija - Dunaj-Tirolska 5:4, Koroška - Jugoslavija 2:4. Končna lestvica: 1. Italija, 2. Dunaj-Tirolska, 3. Jugoslavija, 4. Koroška.

Piero Caleffi:

LAHKO JE REČI LAKOTA...

34.

V tistem bloku 13 je bil z nami neki holandski mladenič, ki so ga kaznovali z osmimi dnevi dela v disciplinski četi. Imel je kakih 22 ali 23 let. Bil je močan in tršat. Vračal se je ob sončnem zahodu ob uri delitve menaže in je bil tako upognjen in spačen, da ga ni bilo prepoznati. Odvrgel je nosilnico ter se kot težek kamen zgrudil na slamnjačo, ter pri tem lovil sapo. Tako je ostal negiben cele ure; ni se niti slekel ter ga ni mogla zdramiti niti lakota. Njegov obrok smo jemali mi, držali smo mu pokoncu glavo in smo ga pitali kakor otroka. Ni se več zganil vse do jutra ob budnici, ko se je po apelu vrnil v svojo grozno «komando» (tako so imenovali delovne skupine ali čete op. prev.). Po osmih dneh kazni ga je bilo le še komaj polovica tega, kakršnega smo bili poznali prej.

Seznanil sem se tudi s krematorijem. Vključili so me neko jutro v skupinico, ki je morala odnesti trupli dveh tovarišev, umrlih ponoči. Ko sem bil v karantenskih blokih, sem večkrat opazil, toda brez posebne vznemirjenosti, oba dimnika krematorija, iz katerih je neprenehno bruhal siv dim z rdečkastimi odtenki. Krematorij je bil v podzemlju zgradbe na desni strani dvorišča, med kuhinjo in tako imenovanim novim revirjem. V isti zgradbi so bile kazenske samice za deportirance in včasih za nepokorne esesovce. Bila je tam tudi plinska celica, ki je nekaj mesecev kasneje «obratovala» z grozno intenzivnostjo.

S svojim žalostnim tovorom smo šli po nekih stopničkah in stopili v turoben in zelo vroč prostor. Takoj sem opazil neke vrste krušne peči, v katero sta dva moža potisnila nosila, na katerih je bilo togo truplo. Meter od tam je bil kup, prava, lepo urejena skladanica drugih nagcev, groznih okostnjakov, ki so bili ponesnaženi s človeškim blatom in krvjo. Zameglilo se mi je pred očmi in stekel sem na prosto ter izbljuval vse, kar sem imel v drobovju. Za seboj sem slišal sardonični smeh grobarjev.

Nekega večera, ko sem stopil v blok, da bi šel spat, sem videl mladega belgijskega Žida, ki je trgal iz mojega ležišča prečne deščice, na katerih je slonela slamnjača. Protestiral sem in zahteval, naj mi jih vrne. Belgijec se je začel smejati, kar me je zelo razjezilo. Ker je v tistem trenutku šel mimo namestnik blokača, Nemec z zelenim znakom kriminalcev, sem terjal zadoščenje. Imel nisem nikakega namena, da bi ovajal. Premagala me je živčnost, in to je bilo vse. Nemec je potegnil izpod nekega ležišča deščico ter je z njo večkrat udaril mladega Belgijca po obrazu in hrbtu. Ko se je kaznovanje končalo, se je fant vrgel na ležišče, jokal in stokal, se obrnil k meni in jezno zakričal: «Sale fasciste! sale fasciste!» (Umazani fašist!)

Bil sem obupan ne zaradi žalitve, marveč zaradi ovadbe. Nisem si mogel predstavljati njenih posledic, vendar sem *vedel*, da so možne ter da bi si moral pomagati sam. Razumel sem, da bi se bil pogreznil popolnoma na dno, da bi bil sam prispeval k popolni razkrojitvi svoje osebnosti, če bi se prepustil toku, če ne bi ne ostal v svoji zavesti zvest osnovnemu načelu vzajemnosti s tovariši. Popolnoma bi se bil ponižal pred lastno vestjo ter se posurovil.

Ko se je Belgijec nekoliko pomiril, sem se mu približal in mu rekel: «Excuse- moi, cher ami, je ne voulais pas tout ça.» (Oprosti mi, dragi prijatelj, nisem hotel vsega tega).

Bolj kot moje besede so ga prepričale solze, ki so mi lile po licih. Močno mi je stisnil roko ter tudi on s solznimi očmi ponavljal: «Oui, mon cher, oui.» (Da moj dragi, da.)

Nikoli se mi ni več kaj takega pripetilo.

«ZEBRASTI» V ST. AEGYD

Podnevi so nas uporabljali v skupinah za čisto preprosto delo; morali smo nositi ne posebno težke kamne, od zidne ograje do zidu v taborišču štev. 3, za tlakovanje dvorišča. Pri tem so uporabljali naravnost bedast «ceremonial». Izgubili so kar tri ure za apele «številk», iz katerih so bile sestavljene skupine, za uvrstitev posameznikov v skupino in za odhod. Toda to je vendarle bila sprememba. Edino s čevlji je bilo hudo. Mnogim so jih v nočeh, ki smo jih prebili v karanteni, ukradli tovariši, ali pa so jim jih preprosto odvzeli s silo starejši deportiranci. Svoje čevlje, to je iste poletne čeveljčke, ki sem nosil, ko so me aretirali in ki so bili tako pošvedrani, da niso bili nikomur več v škušnjavo, sem zvezal s koši podloge, ki sem jih strgal s svoje smešne zelene bluze. In pri tem je treba pomisliti, da smo hodili po brozgi, pomešani z blatom, ter da smo se zapackali od nog do tilnika.

Zvečer, takoj po razdelitvi menaže, se mi je posrečilo, da sem se za nekaj trenutkov odstranil in šel v blok številke osem obiskat Peppina Pugliesija, Franca Antolinija in Giuliana Pajetto. Prav oni so vztrajali pri namestniku taboriščnega kapota, nekem avstrijskem komunistu, ki je že rešil mnogim življenje, naj bi storil vse, da bi poslali patra Andrea Gaggera, stara socialista Scarpo in Meschija, mene ter še kakšnega drugega v takšno delovno taborišče, kjer bi lahko preživeli, saj smo bili neizkušeni in nesposobni za težaška dela.

Kot sem že dejal, je bil Gaggero mlad nežen menišček reda sv. Filipa in se je v Genovi aktivno udeleževal naše borbe. V nekih nedostopnih podzemeljskih prostorih svojega samostana je hranil naš revni arzenal, s katerim smo oboroževali partizane v mestu in v hribih. Neko posebno fašistično sodišče ga je obsodilo na trideset let ječe zaradi suma, da se je udeležil atentata na tistega komisarja Venezianija, ki je bil naša prava mora. Obtožba je bila brez vsake podlage, toda Gaggera so sumili kot antifašista, ker je bil antifašist in so hoteli «diskreditirati» z njim pred javnim mnenjem nižjo «politikantsko» duhovščino, to je tisto, ki je bila antifašistična. Tovariše z njegovega procesa so pridržali v Bocnu na razpolago fašističnim oblastem. Toda on, ki mu je uspelo dobiti dovoljenje, da je lahko bral mašo v mestu, je nosil v taborišče pomoč v denarju in razna sporočila CLN. Odkrili so ga in poslali v Mauthausen.

Bil je človek, poln velikodušnih nagibov in globoko človeške tesnobe. Ker je izviral iz zelo uboge družine, je občutil protest revežev in je iskreno delil z njimi tudi njih trpljenje. Filistrstvo nekaterih katoličanov se mu je gabilo in se je ob njem razburjal. Ko smo bili še v Genovi, je menil, da je huda napaka, da hočejo nekateri krogi ustanoviti katoliško stranko v državi, ki ima že sama po sebi ogromno katoliško večino. Rekel je: «Velik del Italijanov bo odrekel svoje zaupanje takšni stranki, v kateri bodo pomešani bogataši in reveži, hudič in blagoslovljena voda. To bo posredno škodovalo sami Cerkvi in s tem bodo dosegli ravno nasprotni učinek od tistega, ki ga nameravajo doseči.» Njegova dobrota, njegova ljubezen do trpečih ga nista nikoli zapustili niti v najbolj hudih trenutkih, ki jih je tudi on doživljal v našem skupnem trpljenju.

Nekega popoldneva so nenadoma izklicali naše številke, potem ko so bile sestavljene že druge skupine za razna taborišča. Kakih dvajset Italijanov, med katerimi so bili poleg Gaggera in mene tudi Scarpa, Meschi, Pappalettera iz Milana, slikar Barbieri, zelo mladi Sandro Borda iz Pinerola, sin partizanskega generala in on sam partizan, nekaj partizanov iz Karnije, iz Ligurije in iz milanske pokrajine, so dodeljili transportu, ki so ga sestavili, da bi zapolnil vrzeli v majhnem delovnem taborišču v St. Aegydu za zgraditev nekaj barak na neki rebri. Odhod je bil določen za prihodnje jutro po zboru.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1-II, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: posamezna številka v tednu in nedeljo 50 — din, mesečno 1.000 — in letno 10.000 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir. — Mali oglasi 40 lir beseda. — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst